

4

מדינת ישראל

משרדי הממשלה

מס' תיק תפאול נעם קרחה הכול

מס' תיק

תפאול נעם קרחה הכול

5/94 - 4/96

מס' תיק מקורי

מס' תיק

ילת נשים ברחבת הכותל

ג-5/13299

R0005r34

תאריך הדפסה: 03/01/2021 2-108-7-6-3

5

בלמ"ס

משטרת ישראל / המטה הארצי
לשכת היועצת המשפטית
טל': 02-308150
פקס: 02-308151

ירושלים, יג בניסן תשנ"ו
(2.4.96)

רמ/0902 - 001/67129

(כ)

לשכת היועצת המשפטית
מחוז ירושלים

משרד לבטחון הפנים/ס' היועמ"ש

מפכ"ל

ממ"ז ירושלים

יועמ"ש

משרד לבטחון הפנים/יועמ"ש

מחוז ירושלים/ר' ענף תביעות

כל ע' יועמ"ש

הנדון : תפילה על הר-הבית
סימוכין: מכתבו של הרב יקותיאל אל השר לענייני בטחון פנים

1. מכתבו של הרב יקותיאל מיום כד' אדר תשנ"ו הופנה אף אל מפקד מחוז ירושלים ונענה מטעמו.
בעקבות תשובה זו שלח הרב יקותיאל מכתב חדש מצ"ב עותק ממכתב התשובה שנשלח לו.
2. כמו כן מצ"ב עותק ממכתב התשובה שנשלח אל עו"ד ורצברגר לבקשתו לאפשר למרשו גרשון סלומון לעלות להר הבית.
3. הן פנייתו של הרב יקותיאל והן פנייתו של עו"ד ורצברגר נסמכות על פסקי הדין שנתנו בבג"צ 2725/93 ובבג"צ 4044/93. כידוע, עניינן של עתירות אלה היה דיון בבקשותיו של גרשון סלומון להתיר לו לעלות להר הבית וסרוב המשטרה לבקשות אלה.
4. שתי העתירות נדחו ברוב דעות, תוך אישור החלטתה משטרה שלא לאשר את העלייה להר הבית, אך לא ניתן להתעלם מדברים שנאמרו ע"י נשיא בית המשפט העליון בהחלטה זו, לענין זכות התפילה על הר הבית והיותה חלק מחופש הפולחן הדתי וחלק מחופש הביטוי.

בלמ"ס

5. בדיון שהתקיים בפרקליטות המדינה בהשתתפות עו"ד עוזי פוגלמן, מנהל מח' הבג"צים עו"ד מני מזוז המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, עו"ד אוסנת מנדל ממונה על עניני בג"צים, עו"ד יהודה שפר, נצ"מ שאול נעים ואנוכי, נבחנה השאלה האם יש באמור בפסקי דין אלה כדי לשנות את עמדת המדינה בסוגיית התפילה על הר הבית.

סוכס כי :

א. אין באמור בפסקי הדין הנ"ל כדי לשנות את ההלכה על פיה, סוגיית קיום תפילות יהודים על הר הבית נתונה כל כולה בידי הרשות המבצעת.

ב. כל עוד אין שינוי בהחלטת הממשלה תוצג העמדה על פיה אין לאשר קיום תפילה על הר הבית למעט תפילת יחיד המבקש להתייחד עם בוראו.

ג. אין שינוי באשר לטענת חוסר השפיטות.

ד. את האמירות בפסקי הדין הנ"ל, הנוגעות לזכות התפילה על הר הבית יש לראות, כמתייחסות לתפילת יחיד המבקש להתייחד עם בוראו.

6. עוד לפני סיום כתיבת מכתבי זה, הוגשה לבית המשפט העליון עתירתם של ישראל יקותיאל ואח', בה דרשו לאפשר להם קיום תפילה בהר הבית בחול המועד פסח תשנ"ו (בג"צ 2496/96).

7. מצ"ב עותק מההודעה שהוגשה לבית המשפט ע"י מר עוזי פוגלמן. בדיון שהתקיים בביהמ"ש ביום 2.4.96 דחו שלושת השופטים שישבו בהרכב את העתירה וקבעו כי אכן לא חל שינוי במצב המשפטי, כפי שהובהר לעיל.

ב ב ר כ ה,

עו"ד ענת שפי, ניצב-משנה
המשנה ליועצת המשפטית

מצ"ב: מכתבי התשובה
עקרי טעון

8

משרד ראש הממשלה
היועץ המשפטי

ירושלים, ד' באב התשנ"ה
31 ביולי 1995

תיק: 4

אל: מנכ"ל המשרד לענייני דתות

הנדון: ועדת המנכ"לים לעניין הסדרי התפילה
ברחבת הכותל המערבי (נשות הכותל)

בהמשך לשיחתנו, מצ"ב מרבית החומר העיקרי הנוגע לעבודת הוועדה, עד כה.

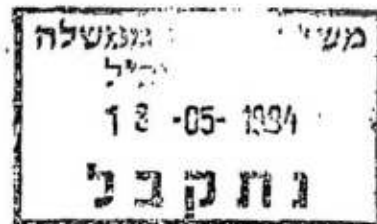
ב ב ר כ ה

שרה בן שאול (ויס), עו"ד
עוזר ראש היועץ המשפטי

מזכירות הממשלה

ירושלים, ח' בסיון התשנ"ד
18 במאי 1994

ש מ ו ר

אל : ראש הממשלה והשר לענייני דתות

מאת : ממלא-מקום מזכיר הממשלה

שלום רב,

"הנני מתכבד להביא לתשומת-לבך את החלטה מס. 3123 של הממשלה מישיבתה ביום ג', ז' בסיון התשנ"ד (17.5.94):

3123" הסדרי תפילה ברחבת הכותל המערבי

מ ח ל י ט י ס :

בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון בבג"צ 257/89, הופמו ואח' נגד הממונה על הכותל המערבי ואח', בנושא היקף זכות הגישה על הכותל המערבי:

א. על מינוי ועדת מנכ"לים בראשותו של מנכ"ל משרד ראש הממשלה ובהשתתפות מנכ"ל המשרד לענייני דתות, מנכ"ל משרד הפנים, מנכ"ל משרד המשטרה והיועץ המשפטי למשרד ראש הממשלה.

יועצת ראש הממשלה למעמד האשה תצורף כמשקיפה לוועדה.

ב. הועדה תבקש להציע פתרון אפשרי שיקיים את חופש הגישה לכותל המערבי ואת חופש התפילה ברחבתו, תוך צמצום הפגיעה ברגשות המתפללים במקום.

ג. הועדה תגיש הצעותיה לממשלה בתוך ששה חדשים מהיום."

ב ב ר כ ה,

מ י כ א ל נ י ר

העתיק: המנהל הכללי, משרד ראש הממשלה
המנהל הכללי, המשרד לענייני דתות
המנהל הכללי, משרד הפנים
המנהל הכללי, משרד המשטרה
היועץ המשפטי, משרד ראש הממשלה
לשכת השר לענייני דתות

מדינת ישראל

משרד המשפטים
פרקליטות המדינה

תאריך: ז' בתמוז התשנ"ד
16 ביוני 1994

למשרה בוגר

מספרנו: ד"נ 882/94

- אל: 1. שר המשפטים
2. היועץ המשפטי לממשלה
3. ישראל ליפל, עוזר שר הדתות

הנדון: ד"נ 882/94 - נשות הכותל

1. רצ"ב החלטת המשנה לנשיא, בעניין הבקשה לקיים דיון נוסף בעניין זה.
2. אכן מאמצנו נשאו פרי. כפי שתראו אימץ בית המשפט באופן מלא את הדרך שנקטה על-ידי הממשלה בחלטתה ומטעם זה נדחתה הבקשה לדיון נוסף.
עם זאת, תמה העתירה ולא נשלמה, שימת לבכם להערה בדבר אפשרות החזרה לבג"צ בתוס המועד שנקצב.
3. אבקש ממרכזת הועדה להודיעני אודות החתפתחויות, באופן שננסה לעמוד במסגרת המועד שנקבע לקבלת החלטה או לפחות לחראות כי הומן מנוצל באופן המירבי.
4. לדעתי, נדרש גיבוש קונספציה מה חן הדרכים לברורה של סוגיה מורכבת זו על היבטיה השונים. אני נכונה לחיות לכם לעזר ככל שיידרש.

ניצן ארד

מנהלת מחלקת הבג"צים

העתק: מנכ"ל משרד ראש הממשלה, יו"ר הועדה.
עו"ד שרה בן שאול, רכזת הועדה

בבית-המשפט העליון בשבתו כבית-משפט גבוה לצדק

דנ"צ 882/94
בנ"צ 257/89
בג"צ 2410/90

כבוד המשנה לנשיא א. ברק

בפני:

המבקשים:

1. סוזן אלטר
2. פרופ' סוזן אראנוף
3. פרופ' פיליס צ'סלר
4. רבקה האוט
5. פרופ' נורמה באומל-יוסף
6. פרופ' שולמית מגנוס
7. הוועד הבינלאומי למען נשות הכותל
8. ענת הופמן
9. בונה הברמן

נגד

המשיבים:

1. השר לענייני דתות
2. הרבנים הראשיים לישראל
3. הרב מ.י. נץ
4. המפקח הכללי, משטרת ישראל
5. היועץ המשפטי לממשלה
6. התאחדות הספרדים שומרי תורה - תנועת ש"ס
7. הרב שמחה מירון
8. אגודת החרדים דגל תורה
9. הרב אברהם רביץ
10. יהודית גרין
11. רנדל פיין רובינסון

בקשה לקיום דיון נוסף

ת ח ל ט ה

בפני בקשה להורות על קיומו של דיון נוסף בפסק-דינו של בית-המשפט העליון, בשבתו כבית-משפט גבוה לצדק. לדעתי, דין הבקשה להדחות. ביסוד השקפתי מונחים דבריו של הנשיא שמגר בפסק-הדין נשוא הבקשה. בפסק-דינו ציין הנשיא כי בשלב זה, אין הוא מכריע בעתירה. תחת זאת, הוא הציע לממשלה לשקול מינוייה של ועדה שתוסיף ותבדוק את הנושא לעומקו, כדי להגיע לפתרון שיקיים את חופש הגישה לכותל ויצמצם פגיעה ברגשות

המתפללים. בעקבות המלצה זו החליטה הממשלה (ביום 18.5.94) כדלקמן:

"בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון בבג"צ 257/89, הופמן ואח' נגד הממונה על הכותל המערבי ואח', בנושא היקף זכות הגישה אל הכותל המערבי:

א. על מינוי ועדת מנכ"לים בראשותו של מנכ"ל משרד ראש הממשלה ובחשתתפות מנכ"ל המשרד לענייני דתות, מנכ"ל משרד הפנים, מנכ"ל משרד המשטרה והיועץ המשפטי למשרד ראש הממשלה.

יועצת ראש הממשלה למעמד האשה תצורף כמשקיפה לוועדה.

ב. הועדה תתבקש להציע פתרון אפשרי שיקיים את חופש הגישה לכותל המערבי ואת חופש התפילה ברחבתו, תוך צמצום הפגיעה ברגשות המתפללים במקום.

ג. הועדה תגיש הצעותיה לממשלה בתוך ששה חודשים מהיום".

על יסוד השתלשלות דברים זו, נראה לי כי יש להמתין להמלצות הוועדה (אשר אמורות להנתן בתוך ששה חודשים מיום הקמת הוועדה). אם המלצות אלה לא ייראו למבקשים, הרשות בידיהם לחזור ולפנות לבית-משפט זה (בשבתו כבית-משפט גבוה לצדק). בפסק-דינו ציין הנשיא, בעניין זה, כי "שערי בית המשפט פתוחים תמיד, אך, כאמור, ראוי תחילה למצות דרכים פתוחות אחרות".

הבקשה נדחת.

ניתנה היום, ג' בתמוז תשנ"ד (12.6.94).

המשנה לנשיא

העתק מתאים למקור

מזכיר ראשי

מפ - 88294

ועדת מנכ"לים לענין הסדרי תפילה ברחבת הכותל המערבי
עפ"י החלטת הממשלה מס' 3123 מיום 17.5.94.

בהתאם לחלטת הממשלה, התבקשה הוועדה להציע פתרון אפשרי שיקיים את חופש הגישה לכותל המערבי ואת חופש התפילה ברחבתו, תוך צמצום הפגיעה ברגשות המתפללים במקום.

לחלן תמצית העובדות שהביאו לפסיקת בג"צ, ובעקבותיה לחלטת הממשלה:

א. המדובר בשתי קבוצות של נשים אשר עניינן נדון במאוחד. העותרות בבג"צ 257/87, "קבוצת ראש חודש", הן נשים מירושלים המתפללות במניין, עולות לתורה ומקיימות חזרת הש"ץ. העותרות בבג"צ 2410/90, הן קבוצת נשים תושבות ארה"ב, אשר הקימו את "הוועד הבינלאומי למען נשות הכותל". המתפללות לטענתן, "על פי ההלכה האורתודוקסית ועל פיה בלבד", ומשום כך אינן קוראות לעצמן "מנין", אינן עולות לתורה, אלא קוראות בה, ואינן מקיימות חזרת הש"ץ, על אף שגם הן מתעטפות בטלית, ובלשונו של המשנה לנשיא ביחמ"ש העליון בדימוס, בפסק דינו (סעיף 39):

"עתירתן של העותרות בבג"צ 257/89 [קבוצת ראש חודש], נוגדת את עולמה של הלכה ופסיקתה מדורי דורות. גם בעולמה של היהדות האורתודוקסית חלוקות הדעות בצורה חריפה ביותר. הדעה האחת היא שבבג"צ 2410/90 [ועד נשות הכותל]..."

ב. נסיבותיה של קבוצת "ראש חודש" לקיים תפילה כמנחה עלו בתוהו. נגרם מתח בין המתפללים ומחומות קשות פרצו עקב כך וחמשטרה נקראה להתערב. גם נשות "הוועד הבינלאומי למען נשות הכותל" ניסו להתפלל כמנהגן ליד הכותל, אך משנמנעה מהן הגישה אליו, התפזרו בשקט.

ג. שתי קבוצות הנשים עתרו לבג"צ. לקראת הדיון בעתירות, הצטרפו מיזמתם כמשיבים נוספים להן, חוגים המתנגדים לקיומן של התפילות האמורות, שהציגו עצמם כחרדים לענין. העתירות נדחו ברוב דעות. יחד עם זאת, הנשיא שמגר הציע לממשלה "לשקול מינויה של ועדה שתוסיף ותבדוק את הנושא לעומקו כדי להגיע לפתרון שיקיים את חופש הגישה לכותל ויצמצם פגיעה ברגשות המתפללים".

ד. לאחרונה הגיש העותרות בקשה לדיון נוסף ובקשו את ביחמ"ש לדון, בין היתר, בסמכויות להסדיר את סדרי התפילה והפולחן ליד הכותל המערבי בכלל וזכותן של העותרות להתפלל ליד הכותל כרצונן בפרט. תגובת המשיבים היתה כי אין הצדקה עניינית לברור הבקשה, בין השאר כיוון שוועדת המנכ"לים המומלצת בפסק הדין חתמנתה, והיא עתידה לדון בענין.

משרד ראש הממשלה
היועץ המשפטי

ירושלים, י"ב בתמוז התשנ"ד
21 ביוני 1994

מספר: 4

אל: חברי ועדת המנכ"לים

ועדת המנכ"לים לענין הסדרי תפילה ברחבת הכותל המערבי -
ישיבה מיום 20.6.94

לחלן סיכום הישיבה:

1. הועדה קבלה סקירה על השתלשלות המאורעות שהביאה להחלטת הממשלה על חקמת הועדה.
2. הוחלט:
 - א. היועץ המשפטי של משרד ראש הממשלה יעביר לרבנים הראשיים לישראל את החומר הנוגע לעתירה ואת פסק-הדין בבג"צ.
 - ב. לאחר קבלת חוות-דעתם של הרבנים הראשיים, תערך פגישה בין הרבנים הראשיים לבין מנכ"ל משרד הדתות, היועץ המשפטי למשרד רה"מ ויועצת רה"מ למעמד האשה, בשם הועדה כולה.
 - ג. בשלב הבא יערך סיור של הועדה כולה ברחבת הכותל המערבי בהשתתפות ראש עיריית ירושלים, אשר יעודכן בהתפתחויות כולל פסיקת הרבנים הראשיים.
4. לאחר סיום הישיבה הגיע אלינו העתק ממכתבה של מנהלת מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה. למכתב צורפה החלטת המשנה לנשיא ביהמ"ש העליון בעניין הבקשה לדיון נוסף (הבקשה נדחתה, תוך הערה כי המלצות הועדה אמורות לחנות תוך 6 חודשים מיום כינונה וכי שערי בתי המשפט פתוחים תמיד...).
כמו כן, מציעה מנהלת מחלקת הבג"צים את עזרתה, ככל שתדרש.

ב ב ר כ ה

שרה בן שאול (ויס), עו"ד
עוזר ראשי ליועץ המשפטי
מזכירת הועדה

משרד ראש הממשלה

חיועץ המשפטי

ירושלים, כ"ט בחשוון התשנ"ח

3 בנובמבר 1994

מספר: 4

אל: חברי ועדת המנכ"לים לענין חסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי

הנדון: סיכום הישיבה מיום 3.11.94

1. ועדת המנכ"לים קיימה, בהתאם להחלטתה מישיבתה הקודמת מיום 20.6.94, סיור בכותל המערבי וברחבתו.

2. בהקדמה לסיור נערך דיון אשר מלבד חברי הוועדה השתתפו בו, חרב ג', הממונה על הכותל המערבי, הרב יצחק עידן וחרב רפאל פראנק נציגי הרבנים הראשיים, מר ישראל ליפל, יועץ רה"מ לענייני דתות ויו"ר הדירקטוריון למקומות הקדושים, מר אליהו סויסה, ממונה מחוז ירושלים ומשנה למנכ"ל משרד הפנים, מר שמעון רוקח, ממונה בטחון ארצי במשרד הדתות, מר מרדכי מרדכי, משנה למנכ"ל עיריית ירושלים, מר עודד וינר, מנכ"ל המרכז למקומות קדושים, מר רון קרומר, עוזר מנכ"ל משרד רה"מ, מר זאב קירטצ'וק, משרד רה"מ, גב' רונית גולדברג, עוזרת מנכ"ל משרד הדתות, הגב' בתיא כחן, הגב' ג'סיקה בון וחגב' חיה בקרמן (נציגות "נשות הכותל").

3. סוכם, על הקמת שני צוותי משנה:

א. צוות משפטי, שמתפקידו לבדוק את הנושא מבחינה משפטית, על כל צדדיו וחייבטיו, בראשות אחז בן-ארי, חיועץ המשפטי של משרד רה"מ, וישתתפו בו מר הלל קולין, יועמ"ש משרד הדתות, גב' חנה קלר, יועמ"ש משרד המשטרה ועו"ד שרה בן-שאול (ויס) ממשרד רה"מ.

ב. צוות, שמטרתו לגבש המלצות לוועדה בדבר האפשרויות לפתרון, בראשות הגב' נאווה ארד, יועצת רה"מ למעמד האשה, וישתתפו בו נציג מוסמך ממשרד הדתות ויועץ הלכתי הבקיא בסוגיה. כן יוזמנו להשתתף בצוות נציגות "נשות הכותל".

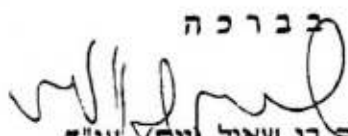
משרד ראש הממשלה

היועץ המשפטי

4. הישיבה הבאה תערך עם שובו של מנכ"ל משרד רה"מ מחו"ל, בעוד כחודש, ויוזמנו אליה נציגות הוועד הבינלאומי למען נשות חכותל, אשר יבואו מחו"ל להופיע בפני הוועדה.

הודעה על תאריך הפגישה תשלח למשתתפים שבועיים מראש.

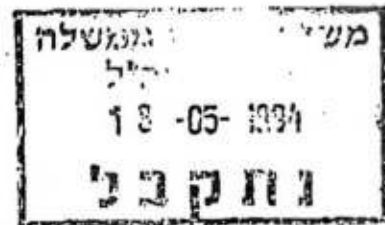
5. מצ"ב חוות-דעתם של הרבנים הראשיים.

ב ב ר כ ה

שרה בן שאול (ויס), עו"ד
מרכזת הוועדה

העתק: מזכיר הממשלה
היועץ המשפטי לממשלה
מנהלת מח' הבג"צים בפרקליטות המדינה

מוכירות הממשלה

ירושלים, ח' בסיון התשנ"ד
18 במאי 1994

ש מ ו ר

אל : ראש הממשלה והשר לענייני דתות

מאת : ממלא-מקום מזכיר הממשלה

שלום רב,

"הנני מתכבד להביא לתשומת-לבך את החלטה מס. 3123 של הממשלה משיבתה ביום ג', ז' בסיון התשנ"ד (17.5.94):

3123". הסדרי תפילה ברחבת הכותל המערבי

מ ח ל י ט י ס :

בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון בבג"צ 257/89, הופמן ואח' נגד הממונה על הכותל המערבי ואח', בנושא היקף זכות הגישה על הכותל המערבי:

א. על מינוי ועדת מנכ"לים בראשותו של מנכ"ל משרד ראש הממשלה ובהשתתפות מנכ"ל המשרד לענייני דתות, מנכ"ל משרד הפנים, מנכ"ל משרד המשטרה והיועץ המשפטי למשרד ראש הממשלה.

יועצת ראש הממשלה למעמד האשה תצורף כמשקיפה לוועדה.

ב. הועדה תתבקש להציע פתרון אפשרי שיקיים את חופש הגישה לכותל המערבי ואת חופש התפילה ברחבתו, תוך צמצום הפגיעה ברגשות המתפללים במקום.

ג. הועדה תגיש הצעותיה לממשלה בתוך ששה חדשים מהיום.

ב ב ר כ ה,

מ י כ א ל נ י ר

העתק: המנהל הכללי, משרד ראש הממשלה
המנהל הכללי, המשרד לענייני דתות
המנהל הכללי, משרד הפנים
המנהל הכללי, משרד המשטרה
היועץ המשפטי, משרד ראש הממשלה
לשכת השר לענייני דתות

חוק פסס"ד
לענין
התקן ל-104

הרבנות הראשית לישראל THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

בס"ד, כ"ז בתשרי תשנ"ה

2 אוקטובר 1994

מק' - 727/94

לכבוד

הועדה לחסדרי התפילה ליד הכותל המערבי

שלום רב,

הנדון: חסדרי תפילה ליד הכותל המערבי

הננו לחביע דעתנו בנושא הנדון.

לאחר עיון מעמיק הגענו למסקנה, היות וההצעה לערוך את התפילה במתכונת כפי שמבקשות "נשות ראש חדש" הינה שינוי מהמסורת המסורה לנו מדור דור, ומהוה פירצה באפיה של התפילה כפי שהיה מקובל עד היום, מורים אנו שאין לשנות את ה"סטטוס-קוו" הקיים ויש להמשיך ולחתפלל בכותל המערבי כפי שהיה נהוג ומקובל עד היום.

איננו חושבים שיש מקום לנהל ויכוח הלכתי עם גורמים שמנסים לקבוע נורמות חדשות גם באופן התפילה, כבר ידוע שיש אפשרות לטהר את חשרץ בק"ן טעמים. ולכן אנו פוסקים שיש לשמור על מסורת התפילה כפי שהיתה עד היום מבלי לשנותה.

בכבוד רב,

אליהו בקשי דורנן

ראשון לציון הרב הראשי לישראל

ישראל מאיר לאו

הרב הראשי לישראל

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ' בכסלו התשנ"ה
23 בנובמבר 1994

ש מ ר

אל : ראש הממשלה

מאת : ממלא-מקום מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנני מתכבד להביא לתשומת-לבך את החלטה מס. 4221 של הממשלה מישיבתה ביום א', י"ז בכסלו התשנ"ה (20.11.94):

"4221. הסדרי תפילה ברחבת הכותל המערבי - הארכת המועד להגשת המלצות

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטת הממשלה, מס. 3123 מיום ז' בסיון התשנ"ד (17.5.94), בה הוקמה ועדת מנכ"לים לעניין מציאת פתרון להסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי, להאריך את המועד להגשת הצעות הועדה בששה חדשים נוספים, עד ליום 17.5.95."

בב"כ
א. קישנסקי

העתק: המנהל הכללי, משרד ראש הממשלה
היועץ המשפטי, משרד ראש הממשלה

הצעת החלטת הממשלה בעניין הסדרי תפילה ברחבת הכותל המערבי

מחליטים:

בהמשך להחלטת הממשלה, מס' 3123 מיום ז' בסיוון התשנ"ד (17.5.94), בה הוקמה ועדת מנכ"ל לים לעניין מציאת פתרון להסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי, להאריך את המועד להגשת הצעות הוועדה בששה חדשים נוספים.

דברי הסבר

בעקבות בג"ץ 257/89, החליטה הממשלה (בהחלטה מס' 3123) להקים ועדת מנכ"ל לים שתפקידה לבדוק את סדרי התפילה בכותל המערבי וברחבתו, ולחציע פתרון אפשרי שיקיים את חופש הגישה לכותל המערבי ואת חופש התפילה ברחבתו, תוך צמצום הפגיעה ברגשות המתפללים במקום. הנושא לשמו הוקמה הוועדה, חינו מורכב ביותר וראוי לתשומת הלב המירבית.

1. עד כה, קיבלה הוועדה את חוות-דעתם של הרבנים הראשיים לישראל, סירה ברחבת הכותל המערבי, קיימה מספר ישיבות והקימה שתי ועדות משנה. האחת - בראשות היועץ המשפטי של משרד רח"מ, ומתפקידה לאסוף את כל החומר המשפטי הנוגע לעניין. השניה - בראשות יועצת רח"מ למעמד האשה, ומתפקידה לברר את עמדות הצדדים ואת אפשרות להן הם נכונים ומה הן אבני הנגף העיקריות.

2. כמו כן, התקבלו פניות נוספות מהציבור, המבקשות לכלול עניינים שונים במסגרת ההסדר אותו מתבקשת הוועדה להציע.

3. לאור מורכבותו של הנושא, והבעיות הכרוכות בו, ובהתחשב בנסיגות הנעשים כדי להגיע לפתרון שיתקבל על דעת הצדדים המעורבים במידת האפשר, נדרש לוועדה זמן נוסף לפי הערכתנו, של כ- 6 חדשים, כאשר בעוד 3 חדשים תמסור הוועדה דיווח נוסף על מצב העניינים.

מכל הטעמים האלה, מתבקשת הממשלה להאריך את המועד להגשת הצעות הוועדה בששה חדשים נוספים.

מוגש ע"י ראש הממשלה

משרד ראש הממשלה
היועץ המשפטי

ירושלים, א' בטבת התשנ"ה
4 בדצמבר 1994

מספר: 4

אל: חברי ועדת המנכ"לים לעניין חסדרי התפילה בכותל המערבי

1. מצ"ב פניית המרכז לפלורליזם יהודי על צרופותיה, בה מבקשים נציגי המרכז להכליל בחסדרים, עליהם אמורה ועדת המנכ"לים להמליץ. לעיונכם, ולהערותיכם, בין השאר בשאלה האם על ועדת המנכ"לים לדון גם בפניה זו.
2. ביום 20.11.94, החליטה הממשלה להאריך את המועד להגשת המלצות הוועדה, בשישה חדשים נוספים. החלטת הממשלה מצורפת בזאת.

ב ב ר כ ה

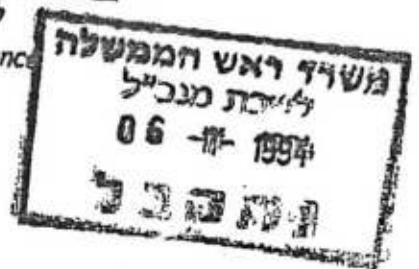

שרה בן שאנן (ויס), עו"ד
מרכזת הוועדה

העתק: מזכיר הממשלה
מנחלת מתלקת הבג"צים, משרד המשפטים

המרכז לפלורליזם יהודי The Israel Religious Action Center

לשוויון ערך האדם, צדק חברתי וסובלנות דתית
For Human Equality, Social Justice, Religious Tolerance

ירושלים, כז בחשוון תשנ"ה
1 בנובמבר, 1994
תיקנו: 3734/40

לכבוד
מר שמעון שבס
מנכ"ל משרד ראש הממשלה
ויו"ר הועדה לענין התפילה באזור הכותל המערבי
משרד ראש הממשלה

נכבדי,

הנדון: חופש הגישה לכותל לקהילות היהדות המתקדמת בישראל ובעולם

1. ועדתכם הנכבדה מונתה בעקבות המלצת כבוד בית המשפט העליון בבג"צ 257/89; 2410/90, מתוך מגמה, עליה המליץ כב' נשיא בית המשפט, להגיע לפתרון שיקיים את חופש הגישה לכותל ויצמצם הפגיעה ברגשות המתפללים.
2. כידוע לך, מהווה היהדות המתקדמת אחת משלוש התנועות הדתיות העקרויות בעולם היהדות, וקהילותיה המונות כמליון וחצי נפש פרושות על פני העולם בלמעלה מ-20 מדינות, ומוגדות במסגרת האיגוד העולמי ליהדות מתקדמת.
3. שניים מעקרונות היסוד המיוחדים את היהדות המתקדמת הם עקרון השוויון בין נשים וגברים, ממנו נגזרת תפילה משפחתית שוויונית, שאינה מבחינה ומפרידה בין נשים וגברים, וכן עקרון ההתפתחות של המסורת, אשר מכוחו חדשו וחתאימו רבני וקהילות התנועה את סידור התפילה למציאות זמננו ולרגשות המתפללים היהודים בעולם המודרני.
4. קבוצות ומשלחות רבות של קהילות תנועתנו בארץ ובעולם וכן של קהילות היהדות המסורתית (קונסרבטיבית) מבקשות לקיים תפילות באזור הכותל המערבי, ועבור רבות מהן מהווה הביקור בכותל פיסגת ההזדהות והחוויה של שהותם בישראל.
5. מאידך גיסא, נסיונן חמר של קבוצות אלה, בבואן להתפלל ברחבת הכותל, גרם להן לחוויות טראומטיות ושליליות, ולפגיעה ועלבון קשים לכבודם ולתפיסת עולמם הדתית ליברלית. למותר הוא לציין את ההשפעה השלילית שיש לכך בין השאר, על יחסן לישראל.
6. ההתכתבות הרצ"ב מדברת בעד עצמה ופורשת מחד גיסא את נסיונה חקשה של קבוצה מתנועתנו בדטרויט, אשר באה מאחת הקהילות הגדולות והחשובות בארצות הברית, ואת תגובת רשויות הכותל בעניינה, ומאידך גיסא חוויות דומות שהיו מנת חלקה של קבוצה מסורתית (קונסרבטיבית) מקנזס סיטי, כפי שהן מתוארות במכתבו של אחד מראשי הקבוצה, שהוא גם אחד מפעילי הקהילה היהודית בקנזס סיטי.

5. מן התכתובת דלעיל תבין שמלכתחילה היו הקבוצות מודעות לנושא רגשות המתפללים האורתודוקסים, ולפיכך הגיעו בעצמן לפתרון אשר, כך האמינו, יאזן את הערכים הנ"ל העומדים בלב פסיקת הבג"צ, חופש הגישה והפולחן מחד גיסא, והתחשבות ברגשות המתפללים האחרים מאידך גיסא.
- לשבח הוא לאותן קבוצות שלא ניסו אף לממש את זכותם להתפלל באזור התפילה היעודי וחצוי הסמוך לכותל, אלא בקשו להביא שיחס לפני הבורא בלא להתערב בין שאר התפללים אלא באזור הפתוח שבחלקה האחורי של הרחבה.
6. תשובות רב הכותל בנדון, לאחר שהתייעץ עם יועציו המשפטיים, אינן מקובלות עלינו ואין בכוונתנו להשלים עימן.
- הואיל ונראה מן השיקולים אשר נפרשו ע"י כב' בית המשפט העליון כי המנדט הראוי לוועדה אינו מצומצם לענין תפילת נשים בלבד, מצאנו לנכון להביא את פנייתנו בפני הועדה הנכבדה שבראשותך.
- אנו סבורים שמן הראוי שנישמע בפני הועדה בענין זה, והועדה תיתן דעתה אף לסוגיה המועלית בפניותינו, וזאת בתקווה ליתר את הצורך בפניה לבג"צ לשם מימוש זכויות מרשינו, האיגוד העולמי ליהדות מתקדמת והתנועה ליהדות מתקדמת בישראל, עפ"י העקרונות שהותרו בפסק הדין הנ"ל ואשר קוימו על ידי הקהילות והקבוצות שעניינן חובא לעיל כדוגמא.
7. אנא חודיענו אם בדעתך לזמננו ולכלול את הנושא המועלה במסגרת עבודת הועדה, וזאת כדי שנוכל לכלכל את המשך צעדינו בנדון.

בכבוד רב ובברכה
 ח' / ח' / ח' / ח' / ח'
 הרב אורי רגב, עו"ד

לוטות: צרופות

Rabbi Mayer Yehuda GETZ
in charge of the Western Wall
and Sacred Sites adjacent to the Temple Mount
and all Holy Places in Eretz Israel
Jerusalem - Israel

הנה זה עומד אחר כחלנו
P.O.Box 14123 ת.ד.
Tel. (02) 283523 טל.
Fax. (02) 894828 פקס.

מאיר יאודה גץ
הרב הממונה על הכותל המערבי
וסביבות הר הבית
ויתר המקומות הקדושים בארץ ישראל
העיר העתיקה - ירושלים ת"ו

וי בתשרי תשנ"ה.

בס"ד

לכבוד
הגב' ענת בן צור, עו"ד
אצל התנועה ליהדות מתקדמת בישראל
רחוב המלך דוד 13
ירושלים 94101

הנדון: קיום טכס קבלת שבת ברחבת הכותל
ע"י קהילה של התנועה ליהדות מתקדמת
סימוכין: מכתבכם מכ"ה מנחם אב תשנ"ד

ג.ג.

בהתייחס למכתבך שבסימוכין ולאחר קבלת חוות דעת משפטית והיועצים המשפטיים שלנו
אתכבד להודיעך כדלהלן:

1. הטיפול במקומות הקדושים, בכלל, ובכותל המערבי, בפרט, דורש רגישות רבה שכן
כל סטייה מהנהוג ומהקיים עשויה להביא לפרץ רגשות והתלהטות יצרים, שסופם מי ישרנו.
2. כדי למנוע, ככל האפשר, את חילול הקודש של המקומות הקדושים וכדי לבטא את
דאגתה של המדינה מפני חילול הקודש ומפני כל פגיעה אחרת העשויה לפגוע ברגשות של הציבור,
או חלק ממנו, כלפי מקומות אלו, נחקקו חוקים ותקנות שבאו להסדיר זאת.
3. א. תקנה (א2) (א1) לתקנות השמירה על מקומות קדושים ליהודים התשמ"א - 1981
קובעת, כי במקומות הקדושים אסורה "עריכת טכס דתי שלא עפ"י מנהג המקום, הפוגע ברגשות
ציבור המתפללים כלפי המקום".
ב. תקנה 1 לתקנות הנ"ל מגדירה את המקומות הקדושים כ"הכותל המערבי
ורחבתו לרבות כל מבנה ומעבר עילי או תת קרקעי שהכניסה אליהם היא מתוך הרחבה".
4. אתם ביקשתם לאפשר לקהילה של התנועה ליהדות מתקדמת לערוך טכס תפילה של
קבלת שבת ברחבת הכותל המערבי.
5. במכתבכם מ"ח מנחם אב, ש"ו, אתם מתייחסים, כלשוונכם, ל"ארוע מביש שהתרחש
ביום 27.5.94 ברחבת הכותל המערבי" ומציינים כי "בשל הידיעה כי המתפללים האורתודוקסים
רגישים לנוסח"ים אחרים של התפילה ולתפילה משותפת של נשים וגברים, בחרה הקבוצה לערוך
את הטכס בחלקה האחורי והמרוחק של רחבת הכותל, מחוץ לאזורים המגודרים".
- עוד אתם מציינים, במכתבכם האמור, כי תוך דקות מעטות פנו אל קהלכם בצעקות ובגידופים
שמנעו את המשך הטכס וגם השוטרים, שנכחו במקום, לא הצליחו למנוע את הארועים.
6. כממונה על הכותל, ובתאם לתקנות הנ"ל, מחובתי למנוע עריכת טכס דתי, שלא
עפ"י מנהג המקום ושיש בו כדי לפגוע ברגשות ציבור המתפללים כלפי המקום.
7. מאז ומתמיד לא התקיים טכס תפילה בדרך ובאופן המבוקש על ידכם, שבו

מתפללים נשים וגברים יחדיו, והדבר הינו מבחינת רצון לערוך טכס שלא עפ"י מנהג המקום.

התיאורים שאתם מתארים בדבר צעקות וגידופים, שארעו מיד עם תחילת עריכת הטכס ע"י קהלכם, כמו גם חוסר הצלחתה של המשטרה למנוע את הארועים, רק מלמדים על הארועים הצפויים להתרחש וזאת באם תנסו להתפלל שוב באותו מקום.

גם העובדה שבחרתם לערוך את הטכס בחלקה האחורי של הרחבה "בשל הידיעה כי המתפללים האורתודוקסים רגישים לנוסחים אחרים של התפילה ולתפילה משותפת של נשים וגברים" מלמדת על כך שאתם ערים הן לכך שאין זה "מנהג המקום" והן לכך שזה עלול לפגוע ברגשות המתפללים האורתודוקסים שמתפללים בכותל.

8. כממונה על הכותל וכמי שמצוי בנושא שנים רבות ביותר, אין לי כל ספק כי טכס תפילה יוצא דופן שכזה, כפי שאתם מבקשים לאפשר לכם לערוך, יש בו משום פגיעה ממשית, ברורה וודאית ברגשות הציבור המתפלל במקום, ולפיכך, מחובתי להפעיל את הסמכויות שניתנו לי ע"י החוק, על מנת למנוע פגיעה שכזו.

אני משוכנע, כי תפילה מעורבת של נשים וגברים ביחד, ברחבת הכותל, ואפילו בחלקה האחורי והמרוחק, כפי שאתם מבקשים לערוך, תפגע ברגשות המתפללים האחרים במקום ותגרום לחפרעה חמורה בסדר הציבורי ובבטחון הציבור.

9. מניעת הטכס בצורה המבוקשת עולה בקנה אחד גם עם הוראות סעיף 3 לחוק יסוד: ירושלים בירת ישראל, עם הוראות סעיף 1 לחוק השמירה על המקומות הקדושים התשכ"ז - 1967 וגם עם הוראות תקנה 2א 1א לתקנות השמירה על המקומות הקדושים ליהודים התשמ"א - 1981.

10. בבג"ץ 257/89 המוזכר במכתביכם, חזר בית המשפט העליון על פסיקתו בנושאים דומים ושלפיה הזכות לחופש פולחן, אינה מוחלטת אלא היא מסוייגת כשיש בה משום פגיעה בזכויות ואינטרסים הראויים אף הם להגנה ובכלל זה אינטרסים של הסדר הציבורי ובטחון הציבור. (דברי כבי' השופט ברק בבג"ץ 292/83 נאמני: הר-הבית נ"מפקד: משטרת מרחב-ירושלים פד"י לחי' (2) 449, 455, 456).

11. זכותם היסודית של מרשיך "לקיים את תפילותיהם בכותל המערבי על-פי מנהגם ואמונתם", כלשונך, עומדת להם כל עוד אין בכך משום פגיעה ברגשות ובתפילתם של מתפללים אחרים.

12. לאור כל האמור לעיל איני יכול להעתר לבקשתך ליתן לקהלה של מרשתך לערוך את טכס התפילה באופן המבוקש על ידכם.

**בכבוד רב ובברכת גמר חתימה טובה
שנה טובה ומבורכת לך ולכל עם ישראל**

העתק:

הרבנים הראשיים לישראל שליט"א.

היועץ המשפטי.

עו"ד ז. רוזנברג - מנכ"ל המשרד לענייני דתות.

ד"ר נ. ליפל - יועץ השר.

מר ע. וינר - מנכ"ל המרכז הארצי למקומות קדושים.

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ' בכסלו התשנ"ה
23 בנובמבר 1994

ש מ ר

אל : ראש הממשלה

מאת : ממלא-מקום מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנני מתכבד להביא לתשומת-לבך את החלטה מס. 4221 של הממשלה משיבתה ביום א', י"ז בכסלו התשנ"ה (20.11.94):

"4221. הסדרי תפילה ברחבת הכותל המערבי - הארכת המועד להגשת המלצות

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטת הממשלה, מס. 3123 מיום ז' בסיון התשנ"ד (17.5.94), בה הוקמה ועדת מנכ"לים לעניין מציאת פתרון להסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי, להאריך את המועד להגשת הצעות הועדה בשנה חדשים נוספים, עד ליום 17.5.95."

בבזכ"ס,
א. לישנצקי

העתק: המנהל הכללי, משרד ראש הממשלה
היועץ המשפטי, משרד ראש הממשלה ✓

24

משרד ראש הממשלה
היועץ המשפטי

ירושלים, כ"ג באייר התשנ"ח
23 במאי 1995

תיק: 4

אל: חברי ועדת המנכ"לים לענין הסדרי התפילה ברחבת חכותל המערבי, שגם בן שאול (ויס)
עו"ד נילי ארד, מנחלת מחלקת הבג"צים, משרד המשפטים
עו"ד חרב אורי רגב, ר' המרכז לפלורליזם יהודי של התנועה ליהדות מתקדמת

הנדון: ישיבת ועדת המשנה המשפטית

מצ"ב סיכום ישיבת ועדת המשנה המשפטית, מיום 1.5.95.

לעיונכם.

בברכה

שרה בן שאול (ויס), עו"ד
עוזר ראשי היועץ המשפטי

ויין, משיקר וארנסטוף
WINE, MISHEIKER & ERNSTOFF

משרד עורכי דין LAW OFFICES

Brian D. Wine
Jonathan E. Misheiker
Barry D. Ernstoff
Daphna Rotem
Danny Kabir

בריאן ויין
יונתן משיקר
ברי ארנסטוף
דפנה רותם
דני כביר

Meir Silverstone, of Counsel

מאיר סילברסטון

18 במאי 1995

לכבוד

מר שמעון שבס, מנכ"ל משרד ראש הממשלה
ד"ר מצגר, מנכ"ל משרד הדתות
מר עמרם קלעג'י, מנכ"ל משרד הפנים
מר יעקב לפידות, מנכ"ל משרד המשטרה
מר אחז בן ארי, ער"ד, היועץ המשפטי, משרד ראש הממשלה
גב' נאוה ארד, יועצת ראש הממשלה למעמד האשה
גב' שרה בן-שואל (וייס), ער"ד, מרכזת הועדה

למסירה ביד

ג.א.נ.,

הנדון: ועדת המנכ"לים לענין הסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי

1. לפי החלטת הממשלה מיום 18.5.94, כפי שהוארכה לאחר מכן בהחלטת ממשלה מיום 20.11.94, היה על הועדה להגיש את הצעותיה לממשלה לא יאוחר מיום 17.5.95 לכל המאוחר.
2. יש לציין, שבדיון נוסף 882/94, ביום 12.6.94 ניתנה החלטה מפי כבוד מ"מ הנשיא השופט ברק, שלאור החלטת הממשלה מיום 18.5.94 "נראה לי שיש להמתין להמלצות הועדה (אשר אמורות להינתן בתוך ששה חודשים מיום הקמת הועדה). אם המלצות אלה לא ייראו למבקשים, הרשות בידיהם לחזור ולפנות לבית משפט זה בשבתו כבית משפט גבוה לצדק".
3. יודגש, כי הועדה לא הגישה את הצעותיה תוך ששה חודשים לפי החלטת הממשלה מיום 18.5.94, אלא קיבלה אורכה מהממשלה לעשות כן עד ליום 17.5.95. גם מועד זה חלף אתמול מבלי שההצעות הוגשו.
4. אי הגשת ההמלצות משמעותה השהייה בלתי-מוצדקת של יכולתן של מרשותינו, נשות הכותל, לממש את זכות הגישה שלהן לכותל ולהתפלל שם כדרךן, ופגיעה בזכויות האדם שלהן - חופש המצפון והפולחן, חופש הביטוי והזכות לשוויון. יתרה מזו, אי ההגשה של הצעות הועדה מהווה הפרה של היצגיה של הממשלה שהובאו בפני בג"צ בדיון הנוסף והיוו בסיס להחלטתו שלא לדון בינתיים בענין.
5. בשיחתנו מיום 18.5.95 עם מרכזת הועדה, עוה"ד שרה בן שואל (וייס), התברר לנו שהועדה עדין לא סיימה את מלאכת גיבוש המלצותיה והיא מתכוונת לעשות כן ולהגישן לממשלה בתחילת השבוע הקרוב המתחיל בתאריך 21.5.95.

רח' משה הס 12, ירושלים 94185 Moshe Hess St. 12, Jerusalem

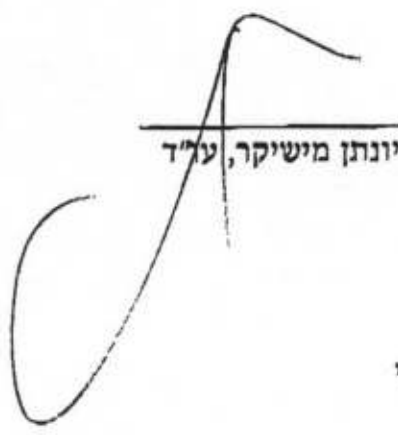
פקס (972-2)259262 Fax טל (972-2)251522 Tel

עלינו להדגיש חזור והדגש את הצורך הדחוף והחיוני שהועדה תעמוד בחובתה להוציא את הצעותיה מיד.

אם הצעותיה של הועדה לא יוגשו לממשלה עד יום 22.5.95, נאלץ להכין עתירה נוספת לבג"צ כדי לממש את זכות הגישה של מרשותינו לכותל המערבי כדי שתוכלנה להתפלל שם כדרכן.

בכבוד רב,

פרופ' פרנסס רדאי, ע"ד

יונתן משיקר, ע"ד

העתק: שר המשפטים, דוד לבאי
שר הדתות, שמעון שיטריט
שרת התקשורת ושרת המדע והאמנויות, שולמית אלוני
שר הפנים, עוזי ברעם

ימ/kotcl

8

משרד ראש הממשלה
היועץ המשפטי

ירושלים, י"ד בתמוז התשנ"ה
12 ביולי 1995

תיק: 4

אל: עו"ד אחז בן-ארי, יועמ"ש משרד ראה"מ
נאוה ארד, יועצת ראה"מ למעמד האישה
עו"ד הרב הלל קולין, יועמ"ש המשרד לענייני דתות

הנדון: המרכז לפלורליזם יהודי

במצורף. הערותיו של הרב עו"ד אורי רגב, ראש המרכז לפלורליזם יהודי, לסכום
הדיון שהוצא על ידי במועד מוקדם יותר.

לעיונכם.

ב ב ר כ ה

שרח בן שאול (ויס), עו"ד
עוזר ראשי היועץ המשפטי

המרכז לפלורליזם יהודי

The Israel Religious Action Center

לשוויון ערך האדם, צדק חברתי וסובלנות דתית

For Human Equality, Social Justice, Religious Tolerance

ז' תמוז, תשנ"ה
5 ביולי, 1995
מספרנו: 4869/40

לכבוד
גב' שרה בן-שאול (וייס), עו"ד
עוזר ראשי ליועץ המשפטי
משרד ראש הממשלה
רח' קפלן 3
קריית בן גוריון
ירושלים 91919

- בקס 610618 -

שלום רב,

חידון: ישיבת ועדת המשנה המשפטית
סמוכין: מכתבך מיום 23.5.95 (תיק 4)

1. אני מאשר בתודה קבלת מכתבך שבסימוכין וסיכום ישיבת ועדת המשנה המשפטית מיום 1.5.95 שצורף אליו.
 2. לאחר עיון מדוקדק בסיכום הדברים, וחשוואתו לתרשומות ומסמכי העבודה שלנו, חוששני שיש מספר נקודות אשר נשמטו מן הסיכום ואנו מייחסים להן חשיבות רבה.
- מובן מאליו שאיני מצפה מסיכום הדברים לכלול עמדתנו בשלמות, ואף בחערות דלהלן אין כדי לפרוש את מלוא היריעה שפרשנו בטיעונינו בעל-פה, אך מרגע שהדברים הועלו על הכתב, ובמיוחד עבור גורמי הועדה שלא נכחו בישיבה, יש חשיבות לדעתנו לצייןם:
- (א) המרכז לפלורליזם יהודי אינו מייצג שתי קהילות מארח"ב בלבד, אלא את האיגוד העולמי ליחידות מתקדמת, ושתי הקהילות הובאו בבחינת הדוגמא המיוצגת את הכלל. בפני הועדה הוצגו מחקרים שנערכו בקרב יחידות ארח"ב וחמעידים כי הרוב המכריע של יחידות ארח"ב מזדהה עם הזרם הרפורמי וחקונסרבטיבי, ותפיסת עולמו של רוב זה באה לידי ביטוי בתפיסת עולמן של שתי הקהילות שפניותיחן צורפו לעיון הועד.
- (ב) העקרונות אשר צריכים להנחות את עבודת הועדה נקבעו בפסק-דינו של בית המשפט בעניין נשות חכותל. לעניין זה יש ליתן את הדעת על-כך שפסק דינו של השופט אלון מהווה דעת מיעוט, ובעוד שהוא מנחה את עצמו על פי עמדת החלכה, חשופים האחרים אינם מקבלים עמדה זו.
- מפסק הדין עולה כי כל פתרון צריך לתת ביטוי לעקרון חופש הגישה והפולחן ולשאוף למצוא איזון הולם בינו לבין ההתחשבות ברגשותיהם של המתפללים האחרים.

(ג) לסעיף 1(ג) - כמו כן הודגש כי יש חילוקי דעות בעולמה של החלכה, וסקירה חסטרית שהובאה בפני הועדה מעלה כי בעבר לא היתה חקפדה על הפרדה בין גברים ונשים, אפילו בבית המקדש ובודאי בבתי הכנסת הקדומים שבארץ ישראל.

(ד) לסעיף 1(ה) - הודגש כי על אף שרגשותיהם של מתפללים מסויימים רלבנטיים, חרי שחם לא יכרועי בקשר לזכויותיהם של מתפללים אחרים. דרכן של חקפלות חמיוצגות על-ידינו מבטאת את האיוון הראוי והחוגן - אין הן עומדות על זכותן לחתפלל באיוון המחוייץ, וכשם שאינו מבקשות כי זכותן לתפילה תכובד על חשבון המתפללים האחרים במקום, כך אין המתפללים האחרים וכאים למנוע מהן לחתפלל בטענה שרגשותיהם נפגעים.

(ח) לסעיף 1(ו) - צוטטה פסיקה רבת שנים של בית המשפט העליון ולפיה, למשל, נאסר על רשות מקומית למנוע תפילה בנוסח מסויים בתחום שיפוטה בטענה כי נוסח זה אינו מקובל עליה, או ברצונה להנחיק נוסח תפילה אחיד. הפסיקה אסרה על רשויות השלטון לנקוט יחס של אפלייה בין מאמינים על-סמך הזדהות עם השקפתו של זרם זה ולא אחר.

כמו-כן חובאו תוצאות סקרים חמעידים על כי רוב החברה הישראלית מצדד בחכרה בעקרון חופש דת ופולחן.

(ו) לסעיף 1(ז) - לשיטתו של חשופט אלון ומספר פוסקים אחרים, דוגמת חרב עובדיה יוסף, (ולא בחכרה "לפי חלכה", כפי שנרשם) דין חכותל כדין בית כנסת, אך גם לשיטת רשויות חכותל החקפדה על דיני בית-הכנסת היא רק באיוון המחוייץ (דוגמת כיסוי ראש וחפרדה בין נשים לגברים). מכאן שאף רשויות חכותל אין מתייחסות אל חרובת חפתוחח כאל בית כנסת ואינו מתיימרות להחיל על שטח זה את דיני חלכה חחלים על בתי כנסת.

(ז) לסעיף 1(ח) - התוצאה חנובעת מהיות חכותל אתר בעל משמעות לאומית, היא כי אין לחפכו לנחלת קבוצת מיעוט כלשהיא, על חשבון קבוצות אחרות בעם היחודי.

(ח) האיוון הראוי חמוצע לועדה, לעניין בקשת חגופים חמיוצגים על ידינו, חינו מתן אפשרות לקיום תפילות נשים וגברים ונוסחי תפילה ליברליים, חמקובלים בחטיבות גדולות של העם היחודי, באיוון חפתוח שמאחורי האיוון המחוייץ. כמוכן קיימות אפשרויות אחרות, כגון חלוקת האיוון חסמוך לכותל לשלושה חלקים, אשר באחד מהם יתאפשר חופש גישח ופולחן, ללא מגבלות מטעם חרבנות חאורתודוכסית.

בכבוד רב,

חרב אורי רב, עו"ד
ראש חמרכז חפלורליזם יחודי

מזכיר הממשלה

ירושלים, ז' בתמוז התשנ"ה
5 ביולי 1995

ש מ ר

אל : ראש הממשלה
השר לענייני דתות

שלום רב,

הנני מתכבד להביא לתשומת-לבכם את החלטה מס. 5806 של הממשלה מישיבתה ביום א', ד' בתמוז התשנ"ה (2.7.95):

הסדרי תפילה ברחבת הכותל המערבי "5806.

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטות הממשלה מס. 3123 מיום ז' בסיון התשנ"ד (17.5.94), ומס. 4221 מיום י"ז בכסלו התשנ"ה (20.11.94) להאריך את המועד להגשת המלצות ועדת המנכ"לים לענין מציאת פתרון להסדרי תפילה ברחבת הכותל המערבי בששה חודשים נוספים.

גברת רב, ה,

שמואל הולנדר

העתק: המנהל הכללי, משרד ראש הממשלה
היועץ המשפטי, משרד ראש הממשלה

5.7.95

משרד ראש הממשלה

היועץ המשפטי

15. $\int_0^1 x^2 dx = \frac{1}{3}$

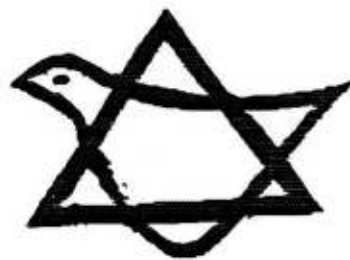
ה'תקצ"ו: הסדר: א"ת ב"ל

הי' אלו האנשים הנ"ל
במקום, ובזמן הנ"ל
במקום, ובזמן הנ"ל.

א' ציגטן, דעם האלטן פאר אים
צוויי רופן הולדזש, שטרעקל אלס
האלטן פאר אים, ער האלטן האלט.
אלס אים גרויס וואס איז אים.

n.94-23798

משרד התיירות
תכנון ופתוח
MINISTRY OF TOURISM
PLANNING
AND
DEVELOPEMENT

FACSIMILIE SHEET

דף משלוח פקסימיליה

FAX NO: _____

עבור: מר יואל מרצוק, מנכ"ל פת"ח (תל אביב י"פ)
מאת: משה ריגל
FROM: MOSHE RIGEL
DEPUTY DIRECTOR GENERAL
ס/מנכ"ל תכנון ופתוח

פקס מס': _____

DATE: _____

4/7/95

תאריך: _____

NO. OF PAGES: _____

2

מס' הדפים שנשלחו כולל דף זה

הערות: מ"ב מתבונן על היוזם השפי'
COMMENTS: ש מרצוק ראש המטה אשר תוכנו מוצר גלגל
מ"ב

אגדעס קהילתי גזח'םת הצעה שמתן
מספרים שמתן אסמ'ל'ש המכתב המצוי
נ' להתחשף עם היוזמים המכונים
והנכנסים ש' התבנה

גלגל גלגל

למטה מר אהרן גן-אר', היוזם השפי', מרצוק ראש המטה
מר א.מורק, יו"ר פת"ח
מר א.מורק, מנכ"ל מרצוק ראש המטה
קשר השק

במידה שהפקס שנשלח אינו ברור נא להתקשר לטל':
IF THIS MESSAGE IS RECEIVED GARBLED PLEASE PHONE:
02-754825/6

משרד ראש הממשלה
היועץ המשפטי

ירושלים, ל' בסיון התשנ"ה
28 ביוני 1995

תיק: 13

אל: משה רוגל, סמנכ"ל לתכנון, משרד התיירות

הנדון: הסדרי תפילה בכותל

1. בבג"צ 257/89 עתרה קבוצת נשים לביהמ"ש, על מנת שתתאפשר להן תפילה ברחבת הכותל לפי דרכה (כוללת קריאה בספר התורה, התעטפות בטליתות וכו'), זאת לאחר שנסיונות חוזרים ונשנים של הקבוצה להתפלל במקום נתקלו בתגובה אלימה של המתפללים.
2. על יסוד המלצת ביהמ"ש, מינתה הממשלה ועדת מנכ"לים, בראשות מנכ"ל משרד ראה"מ, שתפקידה לחמליץ בפני הממשלה על הסדרים שיאפשרו תפילה.
3. הועדה קיימה דיונים ושמעה נציגים שונים, ובתוכם את נציגי התנועה ליהדות מתקדמת המבקשת אף היא פתרון. הדעה המתגבשת היא, שכלל הנראה, יקשה מאוד לכפות מתפללים מזרמים מתקדמים על מתפללים אורתודוקסיים.
4. במהלך סיור שקיימה ועדת משנה משפטית של ועדת המנכ"לים, הוחלט לבחון את האפשרות לקבוע את חגן הארכיאולוגי, המחווה המשך של הכותל המערבי, כאתר תפילה לקבוצות אלה (בלי לפגוע ביעודו של המקום כאתר למבקרים).
5. אודה לך אם תודיענו בדחיפות האם הדבר מעשי ומה צריך לעשות על מנת להכשיר את האתר למטרה זו בזמן הקרוב ביותר.

ב ב כ כ
אחז בן - מרי
היועץ המשפטי

העתק: מנכ"ל משרד ראה"מ

המרכז לפלורליזם יהודי

The Israel Religious Action Center

לשוויון ערך האדם, צדק חברתי וסובלנות דתית

For Human Equality, Social Justice, Religious Tolerance

ז' תמוז, תשנ"ה
5 ביולי, 1995
מספרנו: 4869/40

- בפקס 610618 -

לכבוד
גב' שרה בן-שאול (וייס), עו"ד
עוזר ראשי ליועץ המשפטי
משרד ראש הממשלה
רח' קפלן 3
קריית בן גוריון
ירושלים 91919

שלום רב,

הנדון: ישיבת ועדת המשנה המשפטית
סמוכין: מכתבך מיום 23.5.95 (תיק 4)

1. אני מאשר בתודה קבלת מכתבך שבסימוכין וסיכום ישיבת ועדת המשנה המשפטית מיום 1.5.95 שצורף אליו.
2. לאחר עיון מדוקדק בסיכום הדברים, והשוואתו לתרשומות ומסמכי העבודה שלנו, חוששני שיש מספר נקודות אשר נשמטו מן הסיכום ואנו מייחסים להן חשיבות רבה.
מובן מאליי שאיני מצפה מסיכום הדברים לכלול עמדתנו בשלמות, ואף בהערות דלהלן אין כדי לפרוש את מלוא היריעה שפרשנו בטיעונינו בעל-פה, אך מרגע שהדברים הועלו על הכתב, ובמיוחד עבור גורמי הועדה שלא נכחו בישיבה, יש חשיבות לדעתנו לצייןם:
(א) המרכז לפלורליזם יהודי אינו מייצג שתי קהילות מארה"ב בלבד, אלא את האיגוד העולמי ליהדות מתקדמת, ושתי הקהילות הובאו בבחינת הדוגמא המייצגת את הכלל. בפני הועדה הוצגו מחקרים שנערכו בקרב יהדות ארה"ב והמעידים כי הרוב המכריע של יהדות ארה"ב מזדהה עם הזרם הרפורמי והקונסרבטיבי, ותפיסת עולמו של רוב זה באה לידי ביטוי בתפיסת עולמן של שתי הקהילות שפניותיהן צורפו לעיון הועד.
(ב) העקרונות אשר צריכים להנחות את עבודת הועדה נקבעו בפסק-דינו של בית המשפט בעניין נשות הכותל. לעניין זה יש ליתן את הדעת על-כך שפסק דינו של השופט אלון מהווה דעת מיעוט, ובעוד שהוא מנחה את עצמו על-פי עמדת ההלכה, השופטים האחרים אינם מקבלים עמדה זו.
מפסק הדין עולה כי כל פתרון צריך לתת ביטוי לעקרון חופש הגישה והפולחן ולשאוף למצוא איזון הולם בינו לבין ההתחשבות ברגשותיהם של המתפללים האחרים.

(ג) לסעיף 1(ג) - כמו כן הודגש כי יש חילוקי דעות בעולמה של ההלכה, וסקירה הסטורית שהובאה בפני הועדה מעלה כי בעבר לא היתה הקפדה על הפרדה בין גברים ונשים, אפילו בבית המקדש ובודאי בבתי הכנסת הקדומים שבארץ ישראל.

(ד) לסעיף 1(ה) - הודגש כי על אף שרגשותיהם של מתפללים מסויימים רלבנטיים, הרי שהם לא יכרועי בקשר לזכויותיהם של מתפללים אחרים. דרכן של הקהילות המיוצגות על-ידינו מבטאת את האיזון הראוי וההוגן - אין הן עומדות על זכותן להתפלל באיזור המחוייץ, וכשם שאינן מבקשות כי זכותן תפילה תכובד על חשבון המתפללים האחרים במקום, כך אין המתפללים האחרים זכאים למנוע מהן להתפלל בטענה שרגשותיהם נפגעים.

(ה) לסעיף 1(ו) - צוטטה פסיקה רבת שנים של בית המשפט העליון ולפיה, למשל, נאסר על רשות מקומית למנוע תפילה בנוסח מסויים בתחום שיפוטה בטענה כי נוסח זה אינו מקובל עליה, או ברצונה להנהיג נוסח תפילה אחיד. הפסיקה אסרה על רשויות השלטון לנקוט יחס של אפלייה בין מאמינים על-סמך הזדהות עם השקפתו של זרם זה ולא אחר.

כמו-כן הובאו תוצאות סקרים המעידים על כי רוב החברה הישראלית מצדד בהכרה בעקרון חופש דת ופולחן.

(ו) לסעיף 1(ז) - לשיטתו של השופט אלון ומספר פוסקים אחרים, דוגמת הרב עובדיה יוסף, (ולא בהכרח "לפי ההלכה", כפי שנרשם) דין הכותל כדין בית כנסת, אך גם לשיטת רשויות הכותל החקפדה על דיני בית-הכנסת היא רק באיזור המחוייץ (דוגמת כיסוי ראש והפרדה בין נשים לגברים). מכאן שאף רשויות הכותל אין מתייחסות אל הרחבה הפתוחה כאל בית כנסת ואינן מתיימרות להחיל על שטח זה את דיני ההלכה החלים על בתי כנסת.

(ז) לסעיף 1(ח) - התוצאה הנובעת מהיות הכותל אתר בעל משמעות לאומית, היא כי אין להפכו לנחלת קבוצת מיעוט כלשהיא, על חשבון קבוצות אחרות בעם היהודי.

(ח) האיזון הראוי המוצע לוועדה, לעניין בקשת הגופים המיוצגים על-ידינו, הינו מתן אפשרות לקיום תפילות נשים וגברים ונוסחי תפילה ליברליים, המקובלים בחטיבות גדולות של העם היהודי, באזור הפתוח שמאחורי האזור המחוייץ. כמובן קיימות אפשרויות אחרות, כגון חלוקת האזור הסמוך לכותל לשלושה חלקים, אשר באחד מהם יתאפשר חופש גישה ופולחן, ללא מגבלות מטעם הרבנות האורתודוקסית.

בכבוד רב,

הרב אורי רנב, עו"ד
ראש המרכז לפלורליזם יהודי

24.6.95

I

אליהו אלכין יוליא, עי. מרדא

הן קיפול! ולל הנלח

רבינלג, לידה המסמכים הכוללים

בילד אהבת הן ללא!

(1) הידע המלאה אמעלה, אהן'ם מ' ולדה
המנ'ס'ם.

ההחלטה נעקבה ב'אם 4.11.94.

צבר' (החסבר - מ' פארט'ם צ"ם) (פסדה ה'ה

180 ד'ם, בעין).

(2) מ' צ'ית - פסן-הצן ו'ה' נל'ם ל' צ'מו א'.

(3) כ'כ'ה ל' - ל'ש'ם ה'ול'דה ב'כ'ת' ל'מ'ר'ל.

(4) ה'א'כ'ת ה'מ'ול'ד ה'מ'ול'דה. (צבר' ה'חסבר
ח'ל'ב'ים)

(5) ע'כ'ים ה'ב'ין א'ם ה'ר'פ'ור'ים ל'ה'צ'ר'ו
(ח'ל'ב'ים)

הצעה להחלטה

מחליטים:

בהמשך לחלטות הממשלה מס' 3123 מיום ז' בסיון התשנ"ד (17.5.94) ומס' 4221 מיום י"ז בכסלו התשנ"ד (20.11.94), להאריך את המועד להגשת המלצות ועדת המנכ"לים לענין מציאת פתרון להסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי בשש חודשים נוספים.

דברי הסבר

ועדת המנכ"לים שהוקמה ע"י הממשלה (בהחלטה מס' 3123) בעקבות בג"צ 257/89, כדי לבדוק את הסדרי התפילה בכותל המערבי וברחבתו ולהציע פתרון שיקיים את חופש הגישה לכותל המערבי ואת חופש התפילה ברחבתו, תוך צמצום הפגיעה ברגשות המתפללים במקום, חשקיעה מאמץ בפגישות עם חצדדים המעוניינים, ובחיפוש אחר פתרונות מציאותיים.

חשוב להדגיש, כי במהלך עבודתה, פנתה אל ועדת המנכ"לים גם התנועה ליהדות מתקדמת, המבקשת אף היא להסדיר את זכות התפילה של חבריה. החמלצות שתגיש הוועדה תצטרכנה להתחשב, מטבע הדברים, גם בצרכיה של תנועה זו.

הואיל והפתרון המתגבש ע"י הוועדה, קרי - הקצאת מקום ספציפי, מצריך תאום בין מספר משרדי ממשלה וגורמים נוספים, מתבקשת הממשלה להאריך את המועד להגשת הצעות הוועדה בשש חודשים נוספים.

יצוין, כי לפי חלטת הממשלה מס' 4221, אמורה היתה הוועדה להגיש את מסקנותיה - לאחר שקיבלה הארכה - עד ליום 17.5.95. מאחר שהמלצות אלה לא הוגשו עדיין, פנו נשות הכותל בעתירה נוספת לביהמ"ש (בג"ץ 3358/95) על-מנת שיכפה על הממשלה לאפשר לחן לקיים תפילות בכותל המערבי.

מוגש על ידי ראש הממשלה.

מצורפות החלטות הממשלה הנזכרות.

משרד ראש הממשלה

היועץ המשפטי

ירושלים, ל' בסיון התשנ"ה
28 ביוני 1995

תיק: 13

אל: משה רוגל, סמנכ"ל לתכנון, משרד התיירות

הנדון: הסדרי תפילה בכותל

1. בבג"צ 257/89 עתרה קבוצת נשים לביהמ"ש, על מנת שתתאפשר להן תפילה ברחבת הכותל לפי דרכה (הכוללת קריאה בספר התורה, התעטפות בטליתות וכו'), זאת לאחר שנסיונות חוזרים ונשנים של הקבוצה להתפלל במקום נתקלו בתגובה אלימה של המתפללים.
2. על יסוד המלצת ביהמ"ש, מינתה הממשלה ועדת מנכ"לים, בראשות מנכ"ל משרד ראה"מ, שתפקידה להמליץ בפני הממשלה על הסדרים שיאפשרו תפילה.
3. הועדה קיימה דיונים ושמעה נציגים שונים, ובתוכם את נציגי התנועה ליהדות מתקדמת המבקשת אף היא פתרון. הדעה המתגבשת היא, שככל הנראה, יקשה מאוד לכפות מתפללים מזרמים מתקדמים על מתפללים אורתודוקסיים.
4. במהלך סיור שקיימה ועדת משנה משפטית של ועדת המנכ"לים, הוחלט לבחון את האפשרות לקבוע את הגן הארכיאולוגי, המהווה המשך של הכותל המערבי, כאתר תפילה לקבוצות אלה (בלי לפגוע ביעודו של המקום כאתר למבקרים).
5. אודה לך אם תודיענו בדחיפות האם הדבר מעשי ומה צריך לעשות על מנת להכשיר את האתר למטרה זו בזמן הקרוב ביותר.

ב ב ר כ ה

אחז בן - ארי
היועץ המשפטי

העתק: מנכ"ל משרד ראה"מ

משרד ראש הממשלה

היועץ המשפטי

ירושלים, כ"א בסיון התשנ"ה
19 ביוני 1995

תיק: 4

ועדת המנכ"לים לעניין הסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי

ועדת משנה משפטית - סיכום סיור בכותל וברחבתו, מיום 23.5.95

משתתפים:

אחז בן ארי, יועמ"ש משרד ראה"מ, יו"ר
נאוה ארד, יועצת ראה"מ למעמד האשה
נילי ארד, מנהלת מח' הבג"צים, משרד המשפטים
חנה קלר, יועמ"ש משרד המשטרה
ישראל ליפל, לשכת שר הפנים
ד"ר יצחק מגן, קמ"ט ארכיאולוגיה, איו"ש
שרה בן שאול (ויס), עוזר ראשי ליועמ"ש ומרכזת הוועדה, משרד ראה"מ
שירלי וולובלסקי, מתמחה
עינת אבמן, מתמחה, משרד המשפטים

הוועדה סיירה ברחבת הכותל המערבי, במנהרות הכותל, וכן בגן הארכיאולוגי ובכותל הדרומי.

סוכם:

לאחר בדיקת החלופות השונות נראה, כי מתגבש פתרון להמליץ בפני ועדת המנכ"לים ליעד את שטח הגן הארכיאולוגי (בחלקו הדרומי של הכותל המערבי) כמקום תפילה לנשות הכותל וכן לכל קבוצה או גוף אחר (כגון: המרכז לפלורליזם יהודי) הסוטה מהסטטוס-קוו.

יו"ר ועדת המשנה המשפטית יפנה אל סמנכ"ל משרד התיירות בבקשה לזרז את פעולות הכנת הגן הארכיאולוגי והכשרת הרחבה שבחזיתו לתפילה ולהתקהלות.

רשמה: שרה בן שאול (ויס)

משרד ראש הממשלה
היועץ המשפטי

ירושלים, כ"ג באייר התשנ"ה
23 במאי 1995

תיק: 4

אל: חברי ועדת המנכ"לים לענין הסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי, שגב בן שאול (ויס)
עו"ד נילי ארד, מנהלת מחלקת הבג"צים, משרד המשפטים
עו"ד הרב אורי רגב, ר' המרכז לפלורליזם יהודי של התנועה ליהדות מתקדמת

הנדון: ישיבת ועדת המשנה המשפטית

מצ"ב סיכום ישיבת ועדת המשנה המשפטית, מיום 1.5.95.

לעיונכם.

ב ב ר כ ה

שרה בן שאול (ויס), עו"ד
עוזר ראשי היועץ המשפטי

משרד ראש הממשלה
היועץ המשפטי

ירושלים, כ"א באייר התשנ"ה
21 במאי 1995

תיק: 4

ועדת המנכ"לים לעניין הסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי - ועדת משנה משפטית
סיכום ישיבה מיום 1.5.95

נוכחים: עו"ד אחז בן ארי, יועמ"ש משרד ראה"מ - יו"ר;
נאוה ארד, יועצת ראה"מ למעמד האישה - חברה;
עו"ד הרב הלל קולין, יועמ"ש המשרד לעניני דתות - חבר;
עו"ד שרה בן שאול (ויס), לשכה משפטית, משרד ראה"מ - חברה.

מוזמנים: מטעם המרכז לפלורליזם יהודי:

עו"ד הרב אורי רגב, ראש המרכז לפלורליזם יהודי של התנועה ליהדות
מתקדמת;
עו"ד ענת בן-דור, לשכה משפטית, המרכז לפלורליזם יהודי;
ענת גלילי-בלום, דוברת התנועה ליהדות מתקדמת;
ליסה פרייטג;
מיכל בן-דוד - מלול.

1. עפ"י בקשת המרכז לפלורליזם יהודי, המייצג שתי קהילות מארה"ב בעניין
זה, שמעה הוועדה את נציגי המרכז הדורשים לקיים תפילה כמנהגם ברחבת
הכותל, מאחורי האזור המחויף. להלן טיעוניהם, בקצרה:

א. אין צורך להכריע בעניין המרכז כדי להכריע בעניין נשות הכותל, אשר
המרכז מצדד בתביעתן.

ב. המרכז מבקש ששום פתרון אליו תגיע הוועדה, לא יתעלם מעקרון חופש
הגישה.

ג. לשיטתם, אין זה משנה אם עתירת נשות הכותל תואמת את ההלכה, כיוון
שלא ההלכה היא הקובעת, אלא הפסיקה בישראל, והעקרונות העולים
ממנה.

ד. על אף שבג"צ מחמיר עם עצמו ומתיר להתערב רק בחופש הגישה, ולא
בחופש הפולחן, הוועדה הפועלת מכח החלטת ממשלה, מוסמכת לדון גם
בחופש הפולחן.

משרד ראש הממשלה
היועץ המשפטי

- ה. בפסיקה: החשש לפגיעה בחופש הפולחן גובר על החשש ליצירת מחלוקות, ואף על החשש לאלימות (עד כדי אלימות קרובה וודאית).
- ו. מפנה לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו - רשויות השלטון מופקדות על החרות, לא די שאינן מוסמכות לפגוע בה, עליהן להגן עליה.
- ז. עפ"י ההלכה, דין הכותל כדין בית כנסת. לאור גישה זו יש לדון בתחומיו - מוצע להכיר בחלק שאינו מחוייץ כ"שאינו בית כנסת".
- ח. לכותל משמעות נוספת מעבר למשמעות הדתית, והיא לאומית, ויש להתחשב בכך.
2. הוועדה מודה למשתתפים על הצגת טיעוניהם.

רשמה: עו"ד שרה בן שאול (ויס)

2

משרד ראש הממשלה
היועץ המשפטי

ירושלים, כ"ג באייר התשנ"ה
23 במאי 1995

תיק: 4

לכבוד
עו"ד יונתן משיקר
עו"ד פרופ' פרנסס רדאי
ויין, משיקר ארנסטוף - משרד עורכי דין

הנדון: ועדת המנכ"לים לעניין הסדרי התפילה בכותל - פרוטוקולים
סמך: פנייתכם מיום 14.5.95

לבקשתכם, מצ"ב פרוטוקול הישיבה מיום 27.2.95, וכן סיכום הישיבה מיום
1.5.95.

ב ב ר כ ה

שרה בן שאול (וס), עו"ד
מרכזת הועדה

וין, מישיקר וארנסטוף
WINE, MISHEIKER & ERNSTOFF

משרד עורכי דין LAW OFFICES

Brian D. Wine
Jonathan E. Misheiker
Barry D. Ernstoff
Daphna Rotem
Danny Kabir

בריאן וין
יונתן מישיקר
ברי ארנסטוף
דפנה רותם
דני כביר

Meir Silverstone, of Counsel

מאיר סילברסטון

18 במאי 1995

לכבוד

מר שמעון שבס, מנכ"ל משרד ראש הממשלה
ד"ר מצגר, מנכ"ל משרד הדתות
מר עמרם קלעג'י, מנכ"ל משרד הפנים
מר יעקב לפידות, מנכ"ל משרד המשטרה
מר אחז בן ארי, עו"ד, היועץ המשפטי, משרד ראש הממשלה
גב' נאוה ארד, יועצת ראש הממשלה למעמד האשה
גב' שרה בן-שואל (וייס), עו"ד, מרכזת הועדה

למסירה ביד

ג.א.נ.,

הנדון: ועדת המנכ"לים לענין הסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי

1. לפי החלטת הממשלה מיום 18.5.94, כפי שהוארכה לאחר מכן בהחלטת ממשלה מיום 20.11.94, היה על הועדה להגיש את הצעותיה לממשלה לא יאוחר מיום 17.5.95 לכל המאוחר.
2. יש לציין, שבדיון נוסף 882/94, ביום 12.6.94 ניתנה החלטה מפי כבוד מ"מ הנשיא השופט ברק, שלאור החלטת הממשלה מיום 18.5.94 "נראה לי שיש להמתין להמלצות הועדה (אשר אמורות להינתן בתוך ששה חודשים מיום הקמת הועדה). אם המלצות אלה לא ייראו למבקשים, הרשות בידיהם לחזור ולפנות לבית משפט זה בשבתו כבית משפט גבוה לצדק".
3. יודגש, כי הועדה לא הגישה את הצעותיה תוך ששה חודשים לפי החלטת הממשלה מיום 18.5.94, אלא קיבלה אורכה מהממשלה לעשות כן עד ליום 17.5.95. גם מועד זה חלף אתמול מבלי שהצעות הוגשו.
4. אי הגשת ההמלצות משמעותה השהייה בלתי-מוצדקת של יכולתן של מרשותינו, נשות הכותל, לממש את זכות הגישה שלהן לכותל ולהתפלל שם כדרכן, ופגיעה בזכויות האדם שלהן - חופש המצפון והפולחן, חופש הביטוי והזכות לשוויון. יתרה מזו, אי ההגשה של הצעות הועדה מהווה הפרה של היצגיה של הממשלה שהובאו בפני בג"צ בדיון הנוסף והיוו בסיס להחלטתו שלא לדון בינתיים בענין.
5. בשיחתנו מיום 18.5.95 עם מרכזת הועדה, עוה"ד שרה בן שואל (וייס), התברר לנו שהועדה עדין לא סיימה את מלאכת גיבוש המלצותיה והיא מתכוונת לעשות כן ולהגישן לממשלה בתחילת השבוע הקרוב המתחיל בתאריך 21.5.95.

עלינו להדגיש חזור והדגש את הצורך הדחוף והחיוני שהועדה תעמוד בחובתה להוציא את הצעותיה מיד.

אם הצעותיה של הועדה לא יוגשו לממשלה עד יום 22.5.95, נאלץ להכין עתירה נוספת לבג"צ כדי לממש את זכות הגישה של מרשותינו לכותל המערבי כדי שתוכלנה להתפלל שם כדרכן.

בכבוד רב,

יונתן משיקר, עו"ד

פרופ' פרנסס רדאי, עו"ד

העתק: שר המשפטים, דוד לבאי
שר הדתות, שמעון שיטריט
שרת התקשורת ושרת המדע והאמנויות, שולמית אלוני
שר הפנים, עוזי ברעם

וין, מישיקר וארנסטוף

WINE, MISHEIKER & ERNSTOFF

משרד עורכי דין LAW OFFICES

Brian D. Wine
Jonathan E. Misheiker
Barry D. Ernstoff
Daphna Rotem
Danny Kabir

Meir Silverstone, of Counsel

בריאן וין
יונתן מישיקר
ברי ארנסטוף
דפנה רותם
דני כביר

מאיר סילברסטון

18 במאי 1995

למסירה ביד

לכבוד
מר שמעון שבס, מנכ"ל משרד ראש הממשלה
ד"ר מצגר, מנכ"ל משרד הדתות
מר עמרם קלעג'י, מנכ"ל משרד הפנים
מר יעקב לפידות, מנכ"ל משרד המשטרה
מר אחז בן ארי, עו"ד, היועץ המשפטי, משרד ראש הממשלה ✓
גב' נאוה ארד, יועצת ראש הממשלה למעמד האשה
גב' שרה בן-שואל (וייס), עו"ד, מרכזת הועדה

ג.א.נ.,

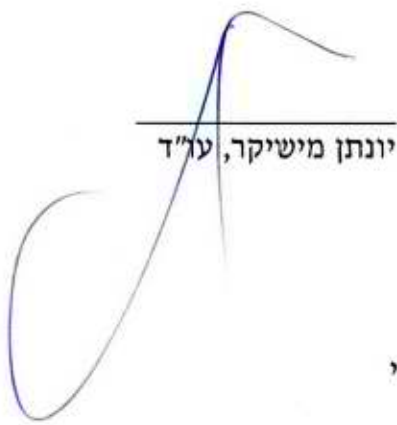
הנדון: ועדת המנכ"לים לענין הסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי

1. לפי החלטת הממשלה מיום 18.5.94, כפי שהוארכה לאחר מכן בהחלטת ממשלה מיום 20.11.94, היה על הועדה להגיש את הצעותיה לממשלה לא יאוחר מיום 17.5.95 לכל המאוחר.
2. יש לציין, שבדיון נוסף 882/94, ביום 12.6.94 ניתנה החלטה מפי כבוד מ"מ הנשיא השופט ברק, שלאור החלטת הממשלה מיום 18.5.94 "נראה לי שיש להמתין להמלצות הועדה (אשר אמורות להינתן בתוך ששה חודשים מיום הקמת הועדה). אם המלצות אלה לא ייראו למבקשים, הרשות בידיהם לחזור ולפנות לבית משפט זה בשבתו כבית משפט גבוה לצדק".
3. יודגש, כי הועדה לא הגישה את הצעותיה תוך ששה חודשים לפי החלטת הממשלה מיום 18.5.94, אלא קיבלה אורכה מהממשלה לעשות כן עד ליום 17.5.95. גם מועד זה חלף אתמול מבלי שהצעות הוגשו.
4. אי הגשת ההמלצות משמעותה שהייה בלתי-מוצדקת של יכולתן של מרשותינו, נשות הכותל, לממש את זכות הגישה שלהן לכותל ולהתפלל שם כדרכן, ופגיעה בזכויות האדם שלהן - חופש המצפון והפולחן, חופש הביטוי והזכות לשוויון. יתרה מזו, אי ההגשה של הצעות הועדה מהווה הפרה של היציגה של הממשלה שהובאו בפני בג"צ בדיון הנוסף והיוו בסיס להחלטתו שלא לדון בינתיים בענין.
5. בשיחתנו מיום 18.5.95 עם מרכזת הועדה, עוה"ד שרה בן שואל (וייס), התברר לנו שהועדה עדין לא סיימה את מלאכת גיבוש המלצותיה והיא מתכוונת לעשות כן ולהגישן לממשלה בתחילת השבוע הקרוב המתחיל בתאריך 21.5.95.

עלינו להדגיש חזור והדגש את הצורך הדחוף והחיוני שהועדה תעמוד בחובתה להוציא את הצעותיה מיד.

אם הצעותיה של הועדה לא יוגשו לממשלה עד יום 22.5.95, נאלץ להכין עתירה נוספת לבג"צ כדי לממש את זכות הגישה של מרשותינו לכותל המערבי כדי שתוכלנה להתפלל שם כדרכן.

בכבוד רב,

יונתן מישיקר, עו"ד

פרופ' פרנסס רדאי, עו"ד

העתק: שר המשפטים, דוד לבאי
שר הדתות, שמעון שיטריט
שרת התקשורת ושרת המדע והאמנויות, שולמית אלוני
שר הפנים, עוזי ברעם

18/05/95

- בלמ"ס -

לשכת המנהל הכללי

טופס מעקב והנחיה לטיפול

מס' שוטף: 6873

נתקבל ב-: 18/05/95

מאת : יועץ משפטי

אל : שמעון שבס

מתאריך: 16/05/95

הנדון: פרוטוקול ישיבה - נשות הכותל

לפני כבוד
המנהל הכללי

_____ הנחיות לטיפול ומעקב _____

_____ הנחיה לטיפול: _____

_____ להעביר ל-: _____

שלב הטיפול : בטיפול

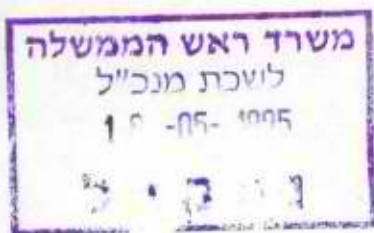
למעקב ב-: _____

_____ מ י ל ו ת מ פ ת ח _____

_____ ה ע ר ו ת _____

בגמר הטיפול יש להחזיר את הטופס למרכז רישום הדואר

16.5.95

משרד ראש הממשלה

היועץ המשפטי

אל: השר

הנדון: (סיון) יעוץ של'בה - נלם הכל

1. כלל, כל'בה ל- נדון נלם הכל
 2. כן בעליו (הנ"ל) ל- הש'בה - ופ'ו הורסו, מן האלף לשל'בה ל- נדון.
 3. כן בעליו ל- הנדון יעוץ.
 4. נכחתי, אלו, ואין ל- לומר דבר בע'ת'.
- ל-

וין, משיקר וארנסטוף
WINE, MISHEIKER & ERNSTOFF
משרד עורכי דין LAW OFFICES

Brian D. Wine
Jonathan E. Misheiker
Barry D. Ernstoff
Daphna Rotem
Danny Kabir

Meir Silverstone, of Counsel

בריאן וין
יונתן משיקר
ברי ארנסטוף
דפנה רותם
דני כביר

מאיר סילברסטון

14 במאי 1995
36/נ

לכבוד
גב' שרה בן שאול וייס, ער"ד

פקס מס' 610618

ג.ג.

חנדון: ועדת המנכ"לים - נשות הכותל

נודה לכב' על קבלת פרוטוקול הועדה, כולל פרוטוקול הישיבה האחרונה.

בכבוד רב ובב"ח,

יונתן משיקר, ער"ד

פרופ' פרנסס רדא, ער"ד
ימ/סara

רח' משה הס 12, ירושלים 94185 Moshe Hess St. 12, Jerusalem
פקס (972-2)259262 Fax טל (972-2)251522 Tel

1.5.95

אלה הכלל

היה אולי קרה? אולי במספר אחרון בין 2 קבוצות - צריך (לפי)
אולי אחר?

אולי אולי? בין אלה הכלל אולי אולי? אולי אולי?
אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי?
אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי?

אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי?
אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי?
אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי?
אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי?

אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי?
אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי?

אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי?
אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי?

אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי?

אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי?

אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי?

אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי?

אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי?

אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי?

אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי?

אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי? אולי אולי?

אשר, כי זה שיהיה אדם חסיד ואלו הנה
אשר לא האריך ימים. ואלו האנשים הנה

הייתם יכולים לעקוב אחר ההתפתחות?

ישראל אברהם יפה ברך וקמ'א - חל ו'ל קמ'א

ה'תשנ"ח ח' שבט

א. חלון בקנין ולקח על הבתים.
ב. חלון בקנין ולקח על הבתים.
ג. חלון בקנין ולקח על הבתים.

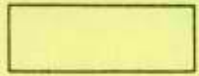
מחולל מילה. מילה היא מילה המופיעה פעם אחת בלבד.

הנאמרת היא בלתי נכונה, היותה נכונה היא נכונה.

1/10/2017

[illegible]

וילך בארבעה ימים עד כי יבא אל
העמק אשר תחת ירדן. ויהי
ביום השלישי יבא אל הירדן ויהי
המים יבא אל הירדן ויהי
המים יבא אל הירדן ויהי

(א) ארץ ישראל בן-צבא לאמר ארץ אברהם-לחיים
 אברהם ארץ אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם
 אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם
 אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם
 אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם

אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם
 אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם

אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם
 אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם

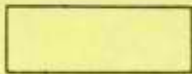
אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם
 אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם

אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם
 אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם

אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם
 אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם

אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם
 אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם

אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם
 אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם אברהם

הרב-א"ל מנחם מנדל הכהן, א"ל עם ב"א
א"ל מנחם מנדל הכהן, א"ל עם ב"א
א"ל מנחם מנדל הכהן, א"ל עם ב"א.

א"ל מנחם מנדל הכהן, א"ל עם ב"א
א"ל מנחם מנדל הכהן, א"ל עם ב"א.

וין, מישיקר וארנסטוף
WINE, MISHEIKER & ERNSTOFF
משרד עורכי דין LAW OFFICES

Brian D. Wine
Jonathan E. Misheiker
Barry D. Ernstoff
Daphna Rotem
Danny Kabir

בריאן וין
יונתן מישיקר
ברי ארנסטוף
דפנה רותם
דני כביר

Meir Silverstone, of Counsel

מאיר סילברסטון

30 באפריל 1995
36/נ חתכבויות

24

לכבוד
גב' שרה בן שאול וייס, ע"ד
משרד ראש הממשלה

פקס מס' 610618

ח.נ.

הנדון: ועדת חמנכ"לים לבחינת זכות הגישה של נשות הכותל

הובא לידיעתנו כי ביום 2.5.95 תתכנס הועדה כדי לשמוע את טענות התנועה ליהדות מתקדמת.

הדבר משפיע ישירות על זכות מרשותינו כדלקמן:

1. המעמד המשפטי וחלכתי של נשות הכותל הוא שונה בתכלית ממעמדה של התנועה הרפורמית ואין לעשות כל גזירה שווה ביניהן.
2. חרקה להקמת הועדה והסמכויות שניתנו לה כולם במטרה למצוא פתרון לזכות הגישה של נשות הכותל ולא לפתרון כל בעיה אחרת.
3. יש סכנה ממשיה שהרחבת נושא הדיון לפני הועדה תפגע בפתרון הראוי לנשות הכותל הן מהבחינה המחוקתית והן מהבחינה הפרוצדורלית. מבחינה מחוקתית - הכללת ההתייחסות לקבוצות, שמבקשות דרכי תפילה שאינן בהתאם להלכה האורתודוקסית, עלולה לחשפיע על החלטת הועדה לרעת מרשותינו. מבחינה דיונית - הרחבת היקף הדיון עלולה לגרום לסחבת ולאי עמידה בלוח הזמנים שנקבע בהחלטת הממשלה כפי שכבר הוארכה.

לכן, אנחנו מתנגדים להזמנת התנועה ליהדות מתקדמת להשמיע את טענותיה ואנחנו מוחים על כך שהועדה לא הודיעה למרשותינו בעוד מועד על החלטתה לאפשר זאת וקל וחומר לא נתנה לנו הזדמנות נאותה להישמע בענין זה.

בכבוד רב,

יונתן מישיקר, ע"ד

פרופסור פרנסס רדאי, ע"ד
sara/י

8

משרד ראש הממשלה
היועץ המשפטי

ירושלים, ז' באדר ב' התשנ"ה
9 במרץ 1995

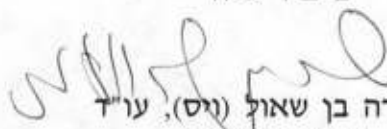
מספר: 4

אל: חברי ועדת המנכל"ים לענין הסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי
עו"ד נילי ארד, מנהלת מחלקת הבגצ"ים, פרקליטות המדינה

מצ"ב השלמות טיעונן של "נשות הכותל", כפי שהתקבשו להשלים, בישיבת הוועדה
מיום 27.2.95.

לעיונכם, ולחוות דעתכם.

ב ב ר כ ה

שרה בן שאול (ויס), עו"ד
מרכזת הוועדה

וין, מישיקר וארנסטוף
WINE, MISHEIKER & ERNSTOFF

משרד עורכי דין LAW OFFICES

Brian D. Wine
Jonathan E. Misheiker
Barry D. Ernststoff
Daphna Rotem
Danny Kabir

בריאן וין
יונתן מישיקר
ברי ארנסטוף
דפנה רותם
דני כביר

Meir Silverstone, of Counsel

מאיר סילברסטון

7 במרץ 1995

לכבוד
חברי ועדת המנכל"ם לענין
הסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי

חברי הועדה הנכבדים,

אנו מתכבדים בזה להביא בפני חברי הועדה את ההשלמות כפי שהתבקשנו.

ביטויי גנאי בתשובת המדינה בבג"צ

1. אכן צדקה פרופסור סוזאן ארנוף כשציינה בדבריה שהצהרות מגוונות נכללו בתשובת מדינת ישראל אשר הוצגה בפני בית המשפט העליון.

לתשובת המדינה בבג"צ צורפה, בתמיכה לה, בין היתר חוות דעת של הרב מנשה קליין.

בעמוד (ב) ציין הרב: "ומה לן לאיזה נשים מתחדשות שמקור מחצבתם יוצא ממקום טמא הנקרא וואמענס ליב".

בעמוד (ג) ציין הרב בהערה, שהיא גם גזענית: "אבל הנשים הללו מזניחים את חיובם ומצותם שנצטוו עליהם ומניחים את הבית ועל הבעל והבנים על איזה גויה משרתת וכיוצא בזה מן המין השחורים שהם יטפלו בהם".

בסוף עמוד (ג) ציין הרב: "במקום קדושה קדשה... אין זה "קדושה אלא ח"ו ההיפך מזה.

כמו-כן, צורף מכתב של הרב הראשי האשכנזי, אברהם כהנא שפירא, אשר כתב בסוף עמוד 3: "ויש כאן רק מעשה שטן".

העתק הדפים שבהם מופיעים הביטויים הנ"ל מצורפים בזה ב-6 עותקים לנוחות חברי הועדה הנכבדים.

נשות הכותל מוחות בכל לשון של מחאה על השימוש במסמכים הכוללים ביטויים מסוג זה בתשובה רשמית של מדינת ישראל שאין בהם שמץ של כבוד לנשות הכותל כבני אדם, אלא להיפך - דמוניזציה, ביזוי והשפלה בסגנון פרוץ. אנו מבקשים להטעים כי אף אחד משופטי הבג"צ לא מתח ביקורת על התנהגות כלשהי של "קבוצת 1990"

וכמובן - איש אחד מהם לא הצדיק את סגנון הדברים של הרבנים הנ"ל.

מכתבי תמיכה

2. אנו מצרפים גם שלושה מכתבי תמיכה שהתקבלו לאחרונה מתומכות אלה:

גב' מריאן שטיין מקרן מוריה;
גב' ברברה שפאק, אחראית תיק החינוך מ"הדסה" בארצות הברית;
גב' אורה קפלן, נשיאת הדסה, ארצות-הברית.

המכתבים מצורפים ב-6 עותקים.

שמותיהן של הגברות הללו, ושל הארגונים שלהן, מדברים בעד עצמם.

תיקים נוספים

3. מצורפים בזה 2 עותקים נוספים של התיק שהצגנו בפני כבוד חברי הועדה.

מועד סיום עבודת הועדה

4. אנו מבקשים להזכירכם כי הועדה הנכבדה אמורה לסיים את עבודתה עד ה-17 במאי 1995. כל דחייה תגרום המשך הנזק החמור במימוש זכויות מרשותינו. למען הסדר הטוב נציין, כי לאור הטיעונים שנטענו והחומר שהוגש לועדה - בשלב זה אין בדעתנו להגיש חומר נוסף.

ב כ ב ו ד ר ב,

יונתן מישקור, ע"ד

פרופסור פרנסיס רדאי, ע"ד

ובילקום שמעוני רמז חרב"ה חקע"ר דורות קודם שנברא העולם ישב הקב"ה ודרש וחקר ובחן וצרף את כל התורה כולה ומיום שנברא העולם עד אותה שעה וכל דבר שהוא מדברי תורה דורשו וחקרו וצורפו ברמ"ח פעמים כנגד רמ"ח איברים שבאדם ואח"כ הוציאו ספיר וקבעו בחורה וכו' וכל דבר ודבר שקבע בחורה אם זו מקום קטע קטע קלקל את כל העולם כולו ובדעו של הקב"ה של ליתן פ"פ לבהמה ומתור שנתן פ"פ לבהמה קלקל את כל העולם כולו וכו' ע"ש. הנה מנואר דהחורה שקבע קב"ה אתו אם זו מקומו כל שהוא קלקל את כל העולם, משל למה הדבר דומה לרופא אומן בבית חולים טל הרבה אנשים חולאים וכמה ברואים שלא יחלו ונתן להם תרופות. ואם יחליפו אלו לאלו לא די שלא יאילו אלא אדרבה יזיקו להם וכיון שהחורה נגד הרמ"ח אברים ולכן כל שנצטוו וקבע לנו חתיבים לקיים והזו מקומו ממה שקבע לו הרי הוא מקלקל וע"ש. נאמר לא תוסיפו ולא תגרעו כי כל המוסיף גורע. ועיון רמב"ם פ"י מהל' מלכים ה"ט דהוה כמחדש דח לעצמו.

והנה בעצם הענין שבזמן האחרון יצאו מן הכלל כמה אשר מתירים או מיעצים לשנות קבוצת תפילה לנשים בעטרה כדרך תפלה בציבור לאנשים, הנה פשוט בדבר כזה אין לפלפל ולהביא ראיות לאיסור ולא להיתר ואם לא תדעו לך היפה בנשים צאו לך בעקבי הצאן ופשוט דמערלם לא שמענו ולא ראינו דבר זר. כזה מימרה מסר רבינו עד היום הזה. ואולי אפילו הרעפארסער לא עלתה על דעתם דבר כזה וגם בזמנים האחרונים לא באו בקשרת כאלו לא מרבינו הגדול הנוביי שצוה בצואה להנשים שלא ילכו לבניהם. להתפלל וכן רבינו הגר"א ולא עשו לעצמם מניינים להתפלל בפני עצמן ולא חשו גם לקריאת התורה שלא שמעו דמה לן לאיזה נשים מתחדשות שמקור מחצבתם יוצא ממקום סמא הנקרא וראשונים לייב. כלע"ז שהוא בא להפך דברי אלקים חיים ולהפך הקערה על פיה והשלחן הבערה ע"ה החורה ואפילו ה"י היחר גמור רק שלא היו נהוג כן בישראל לכל הזמן מהיות היתה לגוי הרי זה איסור גמור לחדש דבר כזה ליחיד אף ליחידים אם לא בהסכמת ב"ד הגדול וכמו שעשו באמן הניה אנסי כנה"ג או ב"ד של רב אסי ורב אסי ובהסכמת כל גדולי הדור לעשות חקנה והיינו אם לא ה"י בזה שום איסור רק שלא ה"י נהוג כן, וכ"ש שיש בזה איסור ברור ולכן הדברים בזה הם למותר כמובן.

ומה שאמרתי לכ"ה בע"פ איזה ראיות אז לא ה"י אלא כדרך בנ"א המשיחים שיחת חולין ופשוט שאם יבא אחד וירצה לדחות הראי' לעולם ימצאו ע"ד שאמרנו ז"ל עירובין י"ג בהאי תלמיד שה"י יודע לפחד השרץ בק"ן פעמים והתוס' הקשו שם רבותא בפלפול של הבל אבל האמת שלעולם ימצא תלמיד אחד בפלפול של הבל וידמה לו למה שרץ בק"ן פעמים או יותר אמנם החורה העידה לנו שהשרץ לאחר כל הסעמים בשאר שרץ והרי טמא כמו שה"י. והכ"כ עם כל הראיות שהביאו ויצא מי שהוא וידחה ראי' זו או זו אין זה משנה הענין שזה איסור גמור.

ג) ומדרכי ההוראה למי שבקי בהם שכל הלכה שנחקלה בישראל ע"פ גדולי הפרסקיו הגם שנמצאו חולקים קיי"ל הכלל יחיד ורבים הלכה כרובם. וז"ל ה"י. ור' בדיני מטרות דלפעמים יכול לומר קים לי כיחיד ולכן כיון שכבר נקבע ההלכה דלכל דבר שבקדושה בעי עשרה זכרים גדולים ובני חורין וכמ"ש כש"ע א"ח סי' נ"א שהוא הלכה פסוקה וקבועה לכל ישראל שאין מצרפין נשים למגין בין לתפילה ובין לקריאת התורה. ומה שאמרנו שיש להחליט דעה יחידה שס"ל דלצירוף עכ"פ מהני וכיוצא בזה ובס"ע הרב סי' נ"ה ס"ה אחר שהביא השיטות וכתב שהעיקר כאוסרין ואעפ"כ אין למחור כאותן שנוהגין להקל בשעת הדחק לצרפו ע"י חומס שבידו וכתב לצרפו היינו הקסין דוקא ולא האשה עכ"פ כי אין לצרף שיטתו אלו ולהרס תורה ישראל.

וכבר אמרתי לאחד המחברים שאסף חומרי דמחביא שיטות ודעות יחידות שנדחו מהלכה בפוסקים ביש לצרף וכיוצא ואמרתי לו שאולי יעשה ש"ע מכל מקום שנתן טעמי חולקים על ב"ה ויהי' ש"ע חדש ופס יט כמה חומרות חדשות ובעת הצורך יצוין מחלה בכמה אנשים חרצים דוקא לפסוק כדעוה יחידות ויחידות ויחד יחדה כל דבר ליגור וכבר יגדור כן כל ישראל זה מאות שנים וכ"ש המקילים אשר טקלם לגיד להם.

ד) כמה שטוענין שהאשה בעיניי ההלכה היא מקופחת בכל עינינים, הבל יפצה פיהם, חזא שאם היה נאמתי"ה היינו צריכים לקבל כי הקב"ה יוצר הכל יודע ועד ואינו מקפח שבר כל ברי' אפילו שבר שיוה נאה כמו שמצינו בשחי' בנות לוס (ב"ק ל"ח ובזיר כ"ג ע"ב) ואפילו בבעלי חיים שלם לכל על שלא חרץ לשובר וכ"ש ליצור כפיר, והאבט באטו כי אדרבה בדיני תפלה אמרו ז"ל ברכות ל"א אמר רב הסנוא כמה הלכתא גברותא איכא למשטע מהני קראי דחבה וחבה היא מדברת על לבה מכאן למתפלל צריך שיכוין לבו רק שמתחיה נאור מכאן למתפלל שיחזור בשפתיו וקולה לא ישמע מכאן שאסור להגביה קולו בחפלתו

והיה עליו לשכור שטח שבו יאמרו ויאמרו אליה עד מתי תשתכרר
וגו' א"ר אלעזר מכאן לרואה בחבירו דבר שאינו הגון צריך להוכיחו ותען
חנה ותאמר לא אדני אמר עולא לא אדן אחא בדבר זה ולא רוח הקודש שורה
עליך טאחה חוסדני בומר זה וכו' וכל הדברים הם הלכות קבועות בש"ע א"ח
סי' צ"ח צ"ט ק"א ועוד ועיון רמב"ם פ"ו מהל' דעות וסמ"ג עשין י"א ונכרת
אמנו ז"ל כשאמרה ברש בן האמה הזאת יצאה בת קול כל אשר תאמר אליך שיה
שמע בקולי ואמרו ז"ל אברהם חפל לנבואה לשרה ודבורה אשה נבואה הייתה שגפ
סופסת את ישראל בעולם לא היו נשי ישראל מבוזין כנני ישראל ואדרבה אמרו
ז"ל מכבדה יותר מגופו ואם נשי עכו"ם היו כשפחות ופחותות מזה: תחזק בעליהן
אין זה אחריות מלבו ואין אונסו צריכין אחראין וערבעין בשביל העכו"ם
ובשותיהם, וטוהר מה שנוגע להלכה אדרבה לפי מהות נפשו החורה הקילה עמו
עליהם הרבה עול ומשא שאין עליהם החיוב כאנשים מסעמים הרבה אחד שיצירתם
וגופם משונה מגוף האדם, והשניה מכח חיוב פעולתם ודרך החינה שהם נבחרו
להיותם עקרות הבית וצריך לזה עדינות ומתינות והרבה זמן וסודות בכל עת
ובכל שעה ביום ובלילה לגדל נפטור והם עוסקים תמיד בפס"ב שהם בניהם
שבדבר מעט יכולים ח"ו לקלקל אח הכל, וגם צריכין לעזור לבעליהם שיה
היתה עיקר יצירתם אפשה לו עזר כנגדו.

ומחמת הסעמים הללו ויחורו החורה על כמה חיובים שנתחייבו בה הזכרים
והקילה החורה עליה והרי כיבוד אב ואם שהוא מן המצוות הכי גדולות אשר
יעקב אבינו כשחזר מבית לבן וקיים כל התורה כולה כמ"ס ודרי"ג מצות
שמרתי אפ"ה בתיורה שגא זכות כיבוד אב של עשר יעמוד לו בגד כל מצות שלו
ואעפ"כ החורה פטרה את האשה מכיבוד אב ואם לאחר שנשאה לבעל בכדי שלא
להכביד עליה ולא מוכל לקיים חובתה בהקמת בית ה' אשר זה הי' רצון הכבוד
בה' והל"ה שישמרו הנשים כל החיובים חשייכים להו יש להם די והותר לקיים
והם באמת יהיו תפוסים בכל שעה בעבודת השי"ת שמו שנצטוו עליה מפי משה
רבינו אבל הנשים הללו מזניחים את חיובם ומצותם שנצטוו עליהם ומזניחים
את הבית על הבעל והבנים על איזה גויא משרתת וכיוצא בזה מן המין האחרים
שהם יספלו בהם וקפ"ית חללה לשבת קודש במקוט לאפסות חללה ולקיים מצות
הפרשת חלה, ומצות הכשרת הבשר והמאכלים בבית וכיוצא בזה שזה היסוד
הגדול שנתן להם, מזניחים את זה, וגם: הולדת הבנים בכלל סזו היתה עיקר
גדול בהם שאמתינו התפללו עליהם יומם ולילה ושמחו להרבות זרע קודש
החל כאמנו שרה ורבקה ורחל לאה כולם השתוקקו לריבוי בנים האפסרי וליאה
אמנו אמרה כי ולדתי לו ששה בנים, ואפילו לבן הרשע בירך את אחותו אחותיב
אחיהי לאלפי רבבה, והני נשי המתקדמות ורצין להקהיל קהילות ולעשות פס
מבינים מנשים שאין זה החיוב ולא המצוה שלהם ממאנים בהולדת בנים ועושין
כל פעולות למנוע הריון ר"ל ומזה עצמו נראה שאין כוונתם לשם שמים,
שמניחים החיוב ורצין בחר הפסוד §§ והאסור.

גם כי נאמת לאחר שחטאה חוה בחטא הנחש נחקלה בעשר קללות (עירובין ק' §
ע"ב) א"ר אבדימי עשר קללות נחקלה חוה דכתיב אל האשה אמר ה' ובה ארבה
אלו שני סיפי דמים, אחת דם נידה ואחת דם בחללים, עצנונך זה צער גידול
בנים, והרונך זה צער העיבור, נעצב חלדי בנים כמשמעו, וא"ל אשר חשוקתך
וכו' הני שבעה וכי אחי רב דימי הוסיף עסופה כאכל ומנודה מכל אדם
וחבושה בבית האסורין, ופרש"י וחבושה בבית האסורין כל כבודה בח מלך
פנימה ע"כ. ומכיון שזה היתה אחד מצוים עליה וחבושה שכל כבודה בח מלך
פנימה א"כ פשוט דלהקהיל קהילות מהם זה ההיפוך ממה שנצטווה להיות בבית
פנימה.

וכבר הבאתי דברי רבינו הגדול היש"ש יבמות פ"ח דין י"ט אדרשה ועמוני ולא
עמונית מפני שאין דרכם של נשים לקדם ותמהו האין יאמר על ה' המאביות
ועמדינות וזלילה שכל כבודה בח מלך פנימה שדרכן בעריצות ובנות מואב יכיהו
שבאו לאהל ישראל לזנות וכו' הוא מן הנמש' ח"ו שישור בנות מואב לשרה אשת א
אברהם אלא ה"ק מה שלא הי' להם לקדם לבנות ישראל לפי שבנות ישראל היו
באזהליהם ולא יצאו ממנו כל עיקר אפילו לקנותם ומים וכתב המרש"ל שם
במכאן משמע שדרך אשה חשובה להיות צנוע אף בדרך תדחיק בכל מה שתוכל להיות
להיות פנימה עכ"ל. הנה א"כ אדרבה בנות ישראל הכשרות אין דוחקות לילך
בדרכי בנות מואב וסאר עמי' החוצה אלא דוחקות להיות פנימה אפילו בדרך
וכ"ש בעיר שכל כבודה בח מלך פנימה ממשיכות זהב לבושה וזה חשובותה
וחשובות בנות ישראל הכשרות, ואותן הרצין אחר בנות הארץ לבנות בבנות
הארץ מאיזה צעם סאומרין ואפילו שמלבישין בזה בלש"ש לעשות בחי כבסיות
להקהיל קהילות זה במקום קדושה קדשה ע"ד דכתיב איזה הקדימה הוא בעינים
שכל מחרואה עצמה בעינים ולעצנים ואינה בכלל כל כבוד בח מלך, אין זה קדושה

אלא ח"ו ההיפך מזה.

ב"ה, ירושלים

וברחם כחנא שפירא

הרב הראשי לישראל

3

נוסף לכן, מלכד האיסור מצד ההלכה, וכנ"ל, יש גם יסוד של איסור שמבטלים מנהג, שמעולם לא נהגו הן לגבי ציצית. זהו לגבי מנין של תפילה לנשים, ומעולם לא נשמע כדבר הזה, ואינו מקובל בישראל, ומפני זה לחוד, הוי בניגוד לדיון משום שמנהג ישראל תורה הוא.

כ"ז אמור אפילו אם יעשו כן לעצמן בכיתן שלהן, אבל כשבאות לשנות את ההלכה והמנהג בפני רבים, במקום קדוש ככותל המערבי, דבר שמעורר ריב ומדון וקטטות, יש בכך גם איסור של ריבוי מחלוקת בישראל, ובידוי מקום קדוש.

וכבר כתב הגר"א באגרת המפורסמת ששלח לאשתו ולאמו, בזמן נסיעתו לא"י, וכתב בתוך דבריו: שאם בביהכנ"ס מדברים לשה"ר, מוטב שלא יבואו כלל לבית הכנסת להחפץ ולתפלו בבית. וכ"ש כשיש ריבוי מחלוקת כנ"ל, ודאי שראוי להן לא לבוא כלל לכותל המערבי, מאשר לבוא ולעורר ריב ומדון.

קיצור הדברים: מבחינת הדיון כל הדברים הנ"ל, גם לבישת ציצית לנשים, וגם עריכת מנין לנשים לדברים שבקדושה, הם בניגוד להלכה ובניגוד למנהג, ולא מקובלים בישראל, **ויש כאן רק מעשה שטן** להרבות מחלוקת ולעורר קטרוגים על ישראל. ומרוב פשיטותם של הדברים, אין יותר להאריך בזה.

בברכה נאמנה,

אברהם שפירא
הרב הראשי לישראל

The Moriah Fund

February 22, 1995

Mr. Shimon Sheves
Director General of the Prime Minister's Office
Chair, Government Commission on Women at the Kotel
Office of the Prime Minister
Jerusalem, Israel
FAX: 011-972-2-513-955

Dear Mr. Sheves:

As a Jew, as a woman, and as a long-term supporter of the State of Israel, I am writing to you to support the efforts of the International Committee for the Women of the Kotel, who seek to promote the right of women to pray collectively at the Kotel, with voices, Torah and Tallit. I believe that Jewish tradition, international human rights norms, and the State of Israel's own commitment to women's equality and religious freedom all dictate that the Government Commission on Women at the Kotel act now to ensure that women have the right to carry out their religious practices in dignity and peace, at the Kotel and throughout Israel.

As President of the Moriah Fund, and as North American Chair of the New Israel Fund, I have long been active in efforts to promote tolerance, pluralism and democracy in Israel. While I recognize the difficulties involved in accommodating varied religious and cultural perspectives in a small and often conflicted land, I believe that promoting such accommodation is essential if the State of Israel is to survive and flourish. If we as Jews — men and women, sephardi and ashkenazi, observant and nonobservant — cannot learn to share our sacred spaces and symbols, how can we ever begin to promote tolerance, compromise and peace with other communities throughout the Middle East?

The Kotel, with its great significance in Jewish and Israeli history, should not be the preserve of only one portion of Israeli society; it should not be controlled by the demands and desires of intolerant extremists and fanatics. I urge you to act quickly, fairly and forcefully to ensure that the women of Israel and of the world, be allowed their place and their rights to stand and pray at the Wall.

Sincerely,

Mary Ann Stein
President, the Moriah Fund
North American Chair, the New Israel Fund

Printed on Recycled Paper

Mary Ann Stein, President
35 Wisconsin Circle, Suite 520
Chevy Chase, Maryland 20815
(301) 951-3933
(301) 951-3938 Fax

NABASSAH
THE WOMEN'S
ZIONIST
ORGANIZATION
OF AMERICA, INC.

30 WEST 28 STREET
NEW YORK CITY
NEW YORK
10010

TELEPHONE
212.522.7900
FAX
212.308.6363

FOUNDED BY
HENRIETTA SZOLD
IN 1912

February 13, 1995
13 Adar 5755

Mr. Shimon Sheves
Director General of the Prime Minister's office
Chair, Government Commission on Women at the Kotel
Office of the Prime Minister
Jerusalem, Israel

Dear Mr. Sheves,

I am writing to you, as you deliberate on the petition of the Women of the Wall, to be able to pray, *laminyan*, at the Kotel. Many years ago, before it became an issue, some friends and I prayed at the Kotel, with our Torah, and it was the most spiritual moment of my life, to be standing and praying aloud in the place where King Solomon led our people in glory. Recently, in an attempt to recreate this incredibly awesome moment, I was spat upon, verbally abused, and had dirt thrown in my face. As I read of the physical and verbal abuses showered upon other women as they likewise attempt to pray at the Kotel, all of the pain and negative feelings I experienced return to me over and over. It saddens me that being at the Kotel, a place coveted by all Jewish people, will never quite be the same for me again.

It is time for the State of Israel to legitimate the rights of women to pray as they wish at the Kotel, and not fortify, with unjust laws, the convictions of those who violate those rights. I implore you and the commission to grant the Women of the Wall and women all over the world the opportunity to rise to greater spirituality. I long to be able to share in this experience with the Women of the Wall. I await your wise decision.

Sincerely,

Barbara B. Spack
National Chair, Jewish Education

HADASSAH
THE WOMEN'S
ZIONIST
ORGANIZATION
OF AMERICA, INC.

50 WEST 45 STREET
NEW YORK CITY
NEW YORK
10019

TELEPHONE
212.355.7900
FAX
212.355.8202

FOUNDED BY
HENEKHA SZOL
IN 1913

February 13, 1995
13 Adar 5755

Mr. Shimon Sheves,
Director General of the Prime Minister's Office
Chair, Government Commission on Women at the Kotel
Office of the Prime Minister
Jerusalem, Israel

Dear Mr. Sheves,

I understand that you are considering the petition of the Women of the Wall to be able to pray in a woman's minyan, at the Kotel. I would like to add my voice to all of those who have written and spoken on behalf of these women. As an Orthodox observant woman, I firmly believe that all women have the right to pray to their G-d, unmolested and undeterred by those who do not share this belief. It is totally unacceptable to me to think that the Western wall of King Solomon's Temple can be sacred only to the men of this world and that the State of Israel would enforce this conviction with laws preventing anyone but a man from praying aloud, in a minyan of their peers.

I hope that good judgment will be exercised by you and your commission and that you will recognize the urgency of this issue to women all over the world. I ask that you grant all women and the Women of the Wall the equal right to express our devotion and feelings in the prayers taught to us by our fathers and our mothers, and chanted by our people for generations.

I look forward to hearing from you.

Sincerely,

Deborah Kaplan
National President
Hadassah

וין, מישיקר וארנסטוף
WINE, MISHEIKER & ERNSTOFF
משרד עורכי דין
LAW OFFICES

Brian D. Wine
Jonathan E. Misheiker
Barry D. Ernstoff
Daphna Rotem
Danny Kabir

Meir Silverstone, of Counsel

בריאן וין
יונתן מישיקר
ברי ארנסטוף
דפנה רותם
דני כביר

מאיר סילברסטון

7 במרץ 1995

לכבוד
חברי ועדת המנכל"ם לענין
הסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי

חברי הועדה הנכבדים,

אנו מתכבדים בזה להביא בפני חברי הועדה את ההשלמות כפי שהתבקשנו.

ביטויי גנאי בתשובת המדינה בבג"צ

1. אכן צדקה פרופסור סוזאן ארנוף כשציינה בדבריה שהצהרות מגוונות נכללו בתשובת מדינת ישראל אשר הוצגה בפני בית המשפט העליון.

לתשובת המדינה בבג"צ צורפה, בתמיכה לה, בין היתר חוות דעת של הרב מנשה קליין.

בעמוד (ב) ציין הרב: "ומה לן לאיזה נשים מתחדשות שמקור מחצבתם יוצא ממקום טמא הנקרא וואמענס ליב".

בעמוד (ג) ציין הרב בהערה, שהיא גם גזענית: "אבל הנשים הללו מזניחים את חיובם ומצותם שנצטוו עליהם ומניחים את הבית ועל הבעל והבנים על איזה גויה משרתת וכיוצא בזה מן המין השחורים שהם יטפלו בהם".

בסוף עמוד (ג) ציין הרב: "במקום קדושה קדשה... אין זה 'קדושה אלא ח'ו' ההיפך מזה.

כמו-כן, צורף מכתב של הרב הראשי האשכנזי, אברהם כהנא שפירא, אשר כתב בסוף עמוד 3: "ויש כאן רק מעשה שטן".

העתק הדפים שבהם מופיעים הביטויים הנ"ל מצורפים בזה ב-6 עותקים לנוחות חברי הועדה הנכבדים.

נשות הכותל מוחות בכל לשון של מחאה על השימוש במסמכים הכוללים ביטויים מסוג זה בתשובה רשמית של מדינת ישראל שאין בהם שמץ של כבוד לנשות הכותל כבני אדם, אלא להיפך - דמוניזציה, ביזוי והשפלה בסגנון פרוע. אנו מבקשים להטעים כי אף אחד משופטי הבג"צ לא מתח ביקורת על התנהגות כלשהי של "קבוצת 1990"

וכמובן - איש אחד מהם לא הצדיק את סגנון הדברים של הרבנים הנ"ל.

מכתבי תמיכה

2. אנו מצרפים גם שלושה מכתבי תמיכה שהתקבלו לאחרונה מתומכות אלה:

גב' מריאן שטיין מקרן מוריה;
גב' ברברה שפאק, אחראית תיק החינוך מ"הדסה" בארצות הברית;
גב' אורה קפלן, נשיאת הדסה, ארצות-הברית.

המכתבים מצורפים ב-6 עותקים.

שמותיהן של הגברות הללו, ושל הארגונים שלהן, מדברים בעד עצמם.

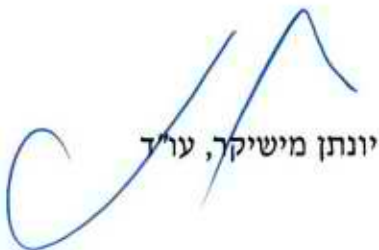
תיקים נוספים

3. מצורפים בזה 2 עותקים נוספים של התיק שהצגנו בפני כבוד חברי הועדה.

מועד סיום עבודת הועדה

4. אנו מבקשים להזכירכם כי הועדה הנכבדה אמורה לסיים את עבודתה עד ה-17 במאי 1995. כל דחייה תגרום המשך הנזק החמור במימוש זכויות מרשותינו. למען הסדר הטוב נציין, כי לאור הטיעונים שנטענו והחומר שהוגש לועדה - בשלב זה אין בדעתנו להגיש חומר נוסף.

ב כ ב ו ד ר ב,

יונתן מישיקר, עו"ד

פרופסור פרנסיס רדאי, עו"ד

ובילקום שמעוני רמז תרנ"ח תתקע"ד דורות קודם שנברא העולם ישב הקב"ה ודרש וחקר ובחן וצרף את כל החוה כולה ומיום שנברא העולם עד אותה שעה וכל דבר שהוא מדברי תורה דורשו וחקרו וצורפו כרמ"ח פעמים כנגד רמ"ח איברים שבאדם ואח"כ הוציאו מפיו וקבעו בחורה וכו' וכל דבר ודבר שקבע בחורה אם זז מקומו קמעה קלקל את כל העולם כולו ובדעתו של הקב"ה של ליתן פ"פ לבחנה ומחור שנתן פ"פ לבחש קלקל את כל העולם כולו וכו' ע"ש. הנה מבואר דהחורה שקבע קב"ה אחזר אם זז מקומו כל שהוא קלקל את כל העולם, משל למה הדבר דומה לרופא אומן בניה חולים טל הרבה אנשים חולאים וכמה ברואים שלא יחלו ונתן להם תרופות ואם יחליפו אלו לא יחלו לא די שלא יאמרו אלא אדרבה יזיקו להם וכיון שהחורה נגד הרמ"ח אברים ולכן כל שנצטוו וקבע לבחן חתימים לקיים והזז מקומו ממה שקבע לו הרי הוא מקלקל וע"ש באמר לא תוסיפו ולא תגרעו כי כל המוסיף גורע ועיין רמב"ם פ"י מהל' מלכים ה"ט דהוה כמחדש דת לעצמו.

והנה בעצם הענין שבזמן האחרון יצאו מן הכלל כמה אשר מתירים או מיעצים לפשות קבוצת תפילה לנשים בעטרה כדרך תפלה בציבור לאנשים, הנה פשוט בדבר כזה אין לפלפל ולהביא ראיות לאיסור ולא להיתר ואם לא חדעו לך היפה בנשים צאו לך בעקבי הצאן ופשוט דמקום לא שמענו ולא ראינו דבר זר. כזה מימון מסו רבינו ע"ה היום הזה ואולי אפילו הרפארסער לא עלתה על דעתו דבר כזה וגם בזמנים האחרונים לא באו בקשות כאלו לא מרבינו הגדול הנביא שצוה בצוה להנשים שלא ילכו לבניהם" להתפלל וכן רבינו הגר"א ולא עשו לעצמם מניינים להתפלל בפני עצמן ולא חשו גם לקריאת התורה שלא שמעו דמה לן לאיזה נשים מתחדשות שמקור מחצבתם יוצא ממקום סמא הנקרא וואסענס ליב"ה בלע"ז שהוא בא להפ"ך דברי אלקים חיים ולהפ"ך הקשרה על פיה והשלחן הנערה ע"ה החורה ואפילו ה"י היתר גמור רק שלא היו נהוג כן בישראל לכל הזמן שהיו היתה לגוי הרי זה איסור גמור לחדש דבר כזה ליחיד אף ליחידים אם לא בהסכמת ב"ד הגדול וכמו שעשו באמן הניה אנשי כנה"ג או ב"ד של רב אמי ורב אשי ובהסכמת כל גדולי הדור לעשות תקנה והיינו אם לא ה"י בזה שום איסור רק שלא ה"י נהוג כן, וכ"ש שיש בזה איסור ברור ולכן הדברים בזה הם למותר כמובן.

ומה שאמרו לכת"פ בע"פ איזה ראיות אז לא ה"י אלא כדרך בג"א המשיחים שיחת חולין ופשוט שאם יבא אחד וירצה לדחות הראי' לעולם ימצאו ע"ד שאמרו ז"ל עירובין י"ג בהאי חלמין שה"י יודע למחד השרץ בק"ן סעמים והתוס' הקשו שם רבותא בפלפול של הבל אבל האמת שלעולם ימצא חלמין אחד בפלפול של הבל וידמה לו למה שרץ בק"ן סעמים או יוצא אמנם החורה העידה לנו שהשרץ לאחר כל הסעמים נשאר שרץ והרי טעם כמו שה"י והכ"כ עם כל הראיות שהביאו ויצא מי שהוא וידחה ראי' זו או זו אין זה משנה הענין שזה איסור גמור.

ג) ומדרכי ההוראה למי שבקי בהם שכל הלכה שנחשבה בישראל ע"פ גדולי הפוסקים הגם שבמצאו חולקים קוי"ל הכלל יחיו ויביטו הלכה כרובתה - וי"ל ה"י י"ל בדיני מטרות דלפעמים יוכל לומר קים לי כיחיד ולכן כיון שכבר נקבע ההלכה דלכל דבר שנקדשה בעי עשרה זכרים גדולים ובני חורין וכמ"ש בש"ע א"ח סי' ג"א שהוא הלכה פסוקה וקבועה לכל ישראל שאין מצרפין נשים לטבין בין לתפילה ובין לקריאת התורה למותר הוא למצא איזה דעה יחידה שס"ל דלצירוף עכ"פ מהני וכיוצא בזה וכמ"ע הרב סי' ג"ה ס"ה אחר שהביא השיטות וכתב שהעיקר כאוסרין ואעפ"כ אין למחות באותן שנוהגין להקל בשעת הדחק לצרפו ע"י חומס שבידו וכתב לצרפו היינו הקסן דוקא ולא האשה עכ"פ כי אין לצרף שיטות אלו ולהרס תורה ישראל.

וכבר אמרתי לאחד המחברים שאסף חומרי דמחבייתא שיטות ודעות ויחידאות שנדחו מהלכה בפוסקים ביש לצרף וכיוצא ואמרתי לו שאולי יעשה ש"ע סכל מקום שנתן סטאג' חולקים על ב"ה ויהי' ש"ע חדש וסם יט כמה חומרות חדשות וכעת נהגה נעין מחלה בכמה אנשים חרוצים דוקא לפסוק בדעות יחידאות ויחידות יחד ארחת כל רבתינו וכבר ינהגו כן כל ישראל זה מאות שנים וכ"ש המקילים אשר מקלם בגיד להם.

ד) כמה שטוענין שהאשה בעיני ההלכה היא מקופחת בכל ענינים, הבל יפצה לפיהם, חדא שאם היה נאמח"כ היינו צריכים לקבל כי הקב"ה יוצר הכל יודע ועד ואינו מקפח שכל כל ברי' אפילו שכל שיוה נאה כמו שמצינו בשתי בנות לום (ביק ל"ח ונזיר כ"ג ע"ב) ואפילו בנעלי חיים שלם לכל על שלא חרץ לשונו וכ"ש ליצור כפיו, והנהגת ב"ה כי אדרבה בדיני תפילה אמרו ז"ל

ברכות ל"א אמר רב הונא כמה הלכתא גברותא איכא למשטע מהני קראי דחבה וחנה היא מדברת על לבה מכאן להתפלל צריך שיכוין לבו רק שמתחיה באות מכאן להתפלל שיחזור בשפתיו וקולה לא ישמע מכאן שאסור להגביה קולו בתפלתו

והיה עליו לשכור בית עשירי ויחלל ויאמרו אליו עד מתי תשתכר
וגו' א"ר אלעזר מכאן לרואה בחבירו דבר שאינו הגון צריך להוכיחו ומען
חנה ותאמר לא אדני אמר עולא לא אדן אחא בדבר זה ולא רוח הקודש שורה
עלך טאחה חוסדני בדיבור זה וכו' וכל הדברים הם הלכות קבועות בש"ע א"ח
סי' צ"ח צ"ט ק"א וצוד וציין רמב"ם פ"ו מהל' דעות וסמ"ב עשין י"א ונכרת
אמרו ז"ל כשאמרה גרש בן האמה הזאת יצאה בת קול כל אשר תאמר אליך שיה
שמע בקולך ותאמר ז"ל אברהם חל לנבואה לשרה ודבורה אשה נביאה הייתה ט"פ.
שופטת את ישראל ופעולם לא היו נשי ישראל מכוזרין בכני ישראל ואדרבה אמרו
ז"ל מכבדה יותר מגופו ואם נשי עכו"ם היו כשפחות ופחותות מזה תחזק בעליה
אין זה אחריות טלנו ואין אנחנו צריכין אחראין וערבעין בשביל העכו"ם
ובשותיהם, ומיהו מה שנגע להלכה אדרבה לפי מהות נפסם החורה הקילה על
עליה הרבה עול ומשא שאין עליהם החיוב כאנשים מסעמים הרבה אחד שיצירתם
וגופם משונה מגוף האדם, והשניה מכח חיוב פעולתם ודרך החינה שהם נבחרו
להיותם עקרות הבית וצריך לזה עדינות ומתינות והרבה זמן וסודות ככל עת
ובכל שעה ביום ובלילה לגדל נפשות והם עוסקים חסיד בפס"ב שהם בנייהם
שבדבר מעום יכולים ח"ו לקלקל את הכל, וגם צריכין לעזור לבעליהם שיה
היתה עיקר יצירתם אעשה לו עזר כנגדו.

ומחמת הסעמים הללו ויחרה החורה על כמה חיובים שנחייבו בה הזכרים
והקילה החורה עליה והרי כיבוד אב ואם שהוא מן המצוות הכי גדולות אשר
יעקב אבינו כשחזר מבית לבן וקיים כל התורה כולה כמ"ש וחרי"ג מצות
שמרתי אפ"ה בתורה שגא זכות כיבוד אב של עשר יעמוד לו בגד כל מצות שלו
ואעפ"כ החורה פטרה את האשה מכיבוד אב ואם לאחר שנשאה לבעל בכדי שלא
להכביד עליה ולא תוכל לקיים חובה בהקמת בית ה' אשר זה הי' רצון הבורא
ב"ה והלא ישישמו הנשים כל החיובים חשיבים להו יש להם די והותר לקיים
והם באמת יהיו חפוסים בכל שעה בעבודת השי"ת שמו שנצטוו עליה מפי משה

רבינו אבל הנשים הללו מזניחים את חיובם ומצוות שנצטוו עליהם ומניחים
את הבית על הבעל והבנים על איזה גויף אשרתם וכיוצא בזה מן המין האחרים
שהם יספרו בהם וקפצית חלום לשבת קודש במקום לאפסות חלום ולקיים מצות
הפרשת חלה, ומצות חכמת הבשר והמאכלים בבית וכיוצא בזה שזה היסוד

הגדול שנתן להם, מזניחים את זה, וגם: הולדת הבנים נכלל סוד היתה עיקר
גדול בהם שאמרו בניו התפללו עליהם יומם ולילה ושמוחו להרבות זרע קודש
החל באמנו שרה ורבקה ורחל לאה כולם השתוקקו לריבוי בנים האפסתי ונא
אמרו כי ולדתי לו ששה בנים, ואפילו לבן הרשע בירך את אחותו אחותיבה
אחתי לאלפי רבבה, והני נשי המתקדמות ורצין להקהיל קהילות ולעשות
מבינים מנשים שאין זה החיוב ולא המצוה שלהם ממאנים בהולדת בנים ועושין
כל פעולות למנוע הריון ר"ל ומזה עצמו נראה שאין כוונתם לשם שמים,
שמניחים החיוב ורצין בחר הפטור § והאסור.

גם כי באמת לאחר שחטאה חנה בחטא הנחש נחקלה בעשר קללות (עירובין ק' §)
ע"ב) א"ר אבדימי עשר קללות נחקלה חנה דכתיב אל האשה אמר ה' ונא ארבה
אלו שני סיפי דמים, אחת דם נידה ואחת דם בתוליים, עצונגן זה צער גידול
בנים, והרונגן זה צער העיבור, כעצב חלדי בנים כמסמפו, ואלף אשר חשוקת
וכו' הני שבעה וכי אחי רב דימי הוסיף עטופה כאבל ומנודה מכל אדם
וחבושה בבית האסורין, ופרש"י וחבושה בבית האסורין כל כבודה בת מלך
פנימה ע"כ. ומכיון שזה היתה אחת מצוים עליה וחבושה שכל כבודה בת מלך
פנימה א"כ פשוט דלהקהיל קהילות מהם זה ההיפוך ממה שנצטווה להיות בבית
פנימה.

וכבר הנאחי דברי רבינו הגדול היש"ש יבמות פ"ח דין י"ט אדרשה ועמוני ולא
עמונית מפני שאין דרכם של נשים לקדם ותמהו האין יאמר על § המאביות
ועמדינות ולילה שכל כבודה בת מלך פנימה שדרך כפריצות ובנות מואב ליכחו
שנאו לאהל ישראל לזנות וכן הוא מן הנמשך ח"ו שישור בנות מואב לשרה אשת א
אברהם אלא ה"ק מה שלא הי' להם לקדם לבנות ישראל לפי שבנות ישראל היו
באזהליהם ולא יצאו ממנו כל עיקר אפילו לקנות להם ומים וכחב המרס"ל. שם
ומכאן טעם שדרך אשה חשובה להיות צנוע אף בדרך תדחיק בכל מה שתוכל להיות
להיות פנימה עכ"ל. הנה א"כ אדרבה בנות ישראל חכמות אין דוחקות לילך
בדרכי בנות מואב וטאר עמים החוצה אלא דוחקות להיות פנימה אפילו בדרך
וכ"ש בעיר שכל כבודה בת מלך פנימה ממסבנות זהב לבושה וזה חשודתה
וחשובות בנות ישראל חכמות, ואותן הרצין אחר בנות הארץ לבנות נכבדות
הארץ מאיזה ענין סאומרין ואפילו שמלכיותין בזה בלש"ש לעשות בחי כנסיות
להקהיל קהילות זה במקום קדושה קדשה ע"ר דכתיב איזה הקדישה הוא בעינים
שכל מחראה עצמה בעינים ולעצנים ואינה נכלל כל כבוד בת מלך, אין זה קדושה

אלא ח"ו ההיפך מזה.

בית, ירושלים

וברהם כהנא שפירא

הרב הראשי לישראל

3

נוסף לכן, מלכך האיסור מצד ההלכה, וכנ"ל, יש גם יסוד של איסור שמבטלים מנהג, שמעולם לא נהגו הן לגבי ציצית. זהו לגבי מנין של תפילה לנשים, ומעולם לא נשמע כדבר הזה, ואינו מקובל בישראל, ומפני זה לחוד, הוי בניגוד לדיון משום שמנהג ישראל תורה הוא.

כ"ז אמור אפילו אם יעשו כן לעצמן בכיתן שלהן, אבל כשבאות לשנות את ההלכה והמנהג בפני רבים, במקום קדוש ככוחל המערבי, דבר שמעורר ריב ומדון וקטטות, יש בכך גם איסור של ריבוי מחלוקת בישראל, ובידוי מקום קדוש.

וכבר כתב הגר"א באגרת המפורסמת ששלח לאשתו ולאמו, בזמן נסיעתו לא"י, וכתב בתוך דבריו: שאם בביהכנ"ס מדברים לשה"ר, מוטב שלא יבואו כלל לבית הכנסת להחפץ ויחפלו בבית. וכ"ש כשיש ריבוי מחלוקת כנ"ל, ודאי שראוי להן לא לבוא כלל לכוחל המערבי, מאשר לבוא ולעורר ריב ומדון.

קיצור הדברים: מבחינת הדיון כל הדברים הנ"ל, גם לבישת ציצית לנשים, וגם עריכת מנין לנשים לדברים שבקדושה, הם בניגוד להלכה ובניגוד למנהג, ולא מקובלים בישראל, ויש כאן רק מעשה שטן להרבות מחלוקת ולעורר קטרוגים על ישראל. ומרוב פשיטותם של הדברים, אין יותר להאריך בזה.

בברכה נאמנה,

אברהם שפירא
הרב הראשי לישראל

The Moriah Fund

February 22, 1995

Mr. Shimon Sheves
Director General of the Prime Minister's Office
Chair, Government Commission on Women at the Kotel
Office of the Prime Minister
Jerusalem, Israel
FAX: 011-972-2-513-955

Dear Mr. Sheves:

As a Jew, as a woman, and as a long-term supporter of the State of Israel, I am writing to you to support the efforts of the International Committee for the Women of the Kotel, who seek to promote the right of women to pray collectively at the Kotel, with voices, Torah and Tallit. I believe that Jewish tradition, international human rights norms, and the State of Israel's own commitment to women's equality and religious freedom all dictate that the Government Commission on Women at the Kotel act now to ensure that women have the right to carry out their religious practices in dignity and peace, at the Kotel and throughout Israel.

As President of the Moriah Fund, and as North American Chair of the New Israel Fund, I have long been active in efforts to promote tolerance, pluralism and democracy in Israel. While I recognize the difficulties involved in accommodating varied religious and cultural perspectives in a small and often conflicted land, I believe that promoting such accommodation is essential if the State of Israel is to survive and flourish. If we as Jews — men and women, sephardi and ashkenazi, observant and nonobservant — cannot learn to share our sacred spaces and symbols, how can we ever begin to promote tolerance, compromise and peace with other communities throughout the Middle East?

The Kotel, with its great significance in Jewish and Israeli history, should not be the preserve of only one portion of Israeli society; it should not be controlled by the demands and desires of intolerant extremists and fanatics. I urge you to act quickly, fairly and forcefully to ensure that the women of Israel and of the world, be allowed their place and their rights to stand and pray at the Wall.

Sincerely,

Mary Ann Stein
President, the Moriah Fund
North American Chair, the New Israel Fund

Printed on Recycled Paper

Mary Ann Stein, President
35 Wisconsin Circle, Suite 520
Chevy Chase, Maryland 20815
(301) 951-3933
(301) 951-3938 Fax

HADASSAH
THE WOMEN'S
ZIONIST
ORGANIZATION
OF AMERICA, INC.

30 WEST 38 STREET
NEW YORK CITY
NEW YORK
10018

TELEPHONE
212.555.7900
FAX
212.305.6252

FOUNDED BY
HENRIETTA SZOLD
IN 1912

February 13, 1995
13 Adar 5755

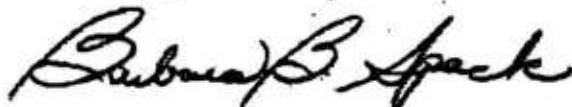
Mr. Shimon Sheves
Director General of the Prime Minister's office
Chair, Government Commission on Women at the Kotel
Office of the Prime Minister
Jerusalem, Israel

Dear Mr. Sheves,

I am writing to you, as you deliberate on the petition of the Women of the Wall, to be able to pray, *laminyan*, at the Kotel. Many years ago, before it became an issue, some friends and I prayed at the Kotel, with our Torah, and it was the most spiritual moment of my life, to be standing and praying aloud in the place where King Solomon led our people in glory. Recently, in an attempt to recreate this incredibly awesome moment, I was spat upon, verbally abused, and had dirt thrown in my face. As I read of the physical and verbal abuses showered upon other women as they likewise attempt to pray at the Kotel, all of the pain and negative feelings I experienced return to me over and over. It saddens me that being at the Kotel, a place coveted by all Jewish people, will never quite be the same for me again.

It is time for the State of Israel to legitimate the rights of women to pray as they wish at the Kotel, and not fortify, with unjust laws, the convictions of those who violate those rights. I implore you and the commission to grant the Women of the Wall and women all over the world the opportunity to rise to greater spirituality. I long to be able to share in this experience with the Women of the Wall. I await your wise decision.

Sincerely,

Barbara B. Spack
National Chair, Jewish Education

HADASSAH
THE WOMEN'S
ZIONIST
ORGANIZATION
OF AMERICA, INC.

50 WEST 58 STREET
NEW YORK CITY
NEW YORK
10019

TELEPHONE
212.555.7929
FAX
212.303.8202

FOUNDED BY
HENEKHA SZOLG
IN 1912

February 13, 1995
13 Adar 5755

Mr. Shimon Sheves,
Director General of the Prime Minister's Office
Chair, Government Commission on Women at the Kotel
Office of the Prime Minister
Jerusalem, Israel

Dear Mr. Sheves,

I understand that you are considering the petition of the Women of the Wall to be able to pray in a woman's minyan, at the Kotel. I would like to add my voice to all of those who have written and spoken on behalf of these women. As an Orthodox observant woman, I firmly believe that all women have the right to pray to their G-d, unmolested and undeterred by those who do not share this belief. It is totally unacceptable to me to think that the Western wall of King Solomon's Temple can be sacred only to the men of this world and that the State of Israel would enforce this conviction with laws preventing anyone but a man from praying aloud, in a minyan of their peers.

I hope that good judgment will be exercised by you and your commission and that you will recognize the urgency of this issue to women all over the world. I ask that you grant all women and the Women of the Wall the equal right to express our devotion and feelings in the prayers taught to us by our fathers and our mothers, and chanted by our people for generations.

I look forward to hearing from you.

Sincerely,

Deborah Kaplan
National President
Hadassah

משרד ראש הממשלה

היועץ המשפטי

ירושלים, ה' באדר א' התשנ"ה
5 בפברואר 1995

מספר: 4

לכבוד

עו"ד יונתן מישניק

רח' משה הס 12

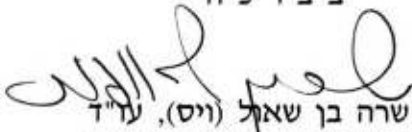
ירושלים 94185

הנדון: נשות הכותל

סמך: מכתבי מיום 22.1.95

1. בהמשך למכתבי שבסמך, ולאחר שהמועד נמצא בלתי-מתאים לחלק מחברי הועדה, נדחה המועד לדיון עם "נשות הכותל", ליום 27.2.95, בשעה 09:00.
2. אודה על ידוען של מרשותיך בעניין זה, וכן על הענות לבקשתי ממכתבי שבסמך.

ב ב ר כ ה

שרה בן שאול (ויס), עו"ד
עוזר ראשי היועץ המשפטי

העתק: חברי הועדה, מנהל מ' הבג"צים, פרקליטות המדינה

MESSAGE CONFIRMATION

DATE:08/02/95 TIME:11:47

ID:PRIME MINISTER -

DATE	TIME	TX-TIME	DISTANT STATION ID	MODE	PAGES	RESULT
08/02	11:47	00'36"	259262	G3-S	001	OK

ב.

משרד ראש הממשלה

היועץ המשפטי

ירושלים, כ"א בשבט התשנ"ה
22 בינואר 1995

מספר: 4

לכבוד
עו"ד יונתן מישקין
רחוב משה הס 12
ירושלים 94185

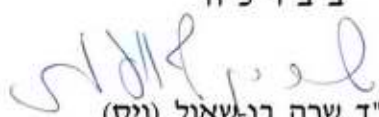
הנדון: נשות הכותל
סמך: פנייתך מיום 11.1.95

בהמשך לפנייתך שבסמך ולשיחתנו שבע"פ, אני חוזרת על עיקרי השיחה:

ביום 22.2.95, בשעה 14:00, תתכנס ועדת המנכ"לים לעניין הסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי, כדי לשמוע את עמדתן של נשות הכותל. תאריך הפגישה נקבע זמן רב מראש, כדי לאפשר לנשים המעוניינות לבוא מארה"ב להתארגן על הצד היותר-טוב.

אודה על הגשת רשימה (מצומצמת) של הנשים אשר יופיעו בפני הוועדה.

ב ב ר כ ה

עו"ד שרה בן-שאול (ויס)
מרכזת הוועדה

העתק: חברי הוועדה
מנהלת מחלקת הבג"צים, פרקליטות המדינה

משרד ראש הממשלה

המנהל הכללי של
השירות המבחן

נא לשלוח
למנהל
השירות המבחן

תאריך: 2.1.55

אל:
מאת: היועץ המשפטי
16

המנהל הכללי של
השירות המבחן

סה חלום - 13 חור

המנהל הכללי של
השירות המבחן

וין, משיקר וארנסטוף
WINE, MISHEIKER & ERNSTOFF

משרד עורכי דין LAW OFFICES

Brian D. Wine
Jonathan E. Misheiker
Barry D. Ernstoff
Daphna Rotem
Danny Kabir

בריאן וין
יונתן משיקר
ברי ארנסטוף
דפנה רותם
דני כביר

Meir Silverstone, of Counsel

מאיר סילברסטון

25 בדצמבר 1994
36/נ

מבלי לפגוע בזכויות

לכבוד
הועדה להסדרי התפילה ליד הכותל המערבי
אצל משרד ראש הממשלה
הקריה
ירושלים
נכבדי,

הנדון: הזמנת נציגי נשות הכותל לעדות

על אף שורה ארוכה של מכתבי בקשה מהתאריכים 16.8.94, 28.7.94, 30.11.94, 15, 7, 2.5, מאת מרשותינו, נשות הכותל, לקביעת מועד לשמיעת עמדתן בענין הסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי, טרם הוזמנו מרשותינו לצורך זה.

אין כל ספק שזכותן של מרשותינו היא לקבל הזדמנות נאותה להישמע בפני הועדה. בין היתר, זכותן זו נובעת מפסיקת בית משפט העליון בבג"צ 257/89, הופמן ואח' נגד הממונה על הכותל המערבי ואח', ומהחלטת הממשלה בנדון מס' 3123 מיום 17.5.94.

קיבלנו על עצמנו בימים אלה את ייצוג מרשותינו הנ"ל והובא לתשומת לבנו מכתבה של גב' ענת הופמן שנשלח אליכם ביום 15.12.94 (נושא תאריך 30.11.94). אנחנו מבקשים היענות מידית לבקשה תוך מתן שהות מספקת להכנת החומר שיובא בפניכם. אי הענות למכתבנו זה תאלץ את מרשותינו לשקול נקיטת הליכים משפטיים נאותים לאכיפת זכותן. אנו מצדנו נצפה לקבל את תשובתכם עד ליום 5.1.95.

ב ב ר כ ה,

יונתן משיקר, ע"ד

פרופ' פרנסס רדאי, ע"ד

העתק: מנכ"ל משרד לעניני דתות
מנכ"ל משרד הפנים
מנכ"ל משרד המשטרה
היועץ המשפטי למשרד ראש הממשלה

anat/ימ

01/01/95

- בלמ"ס -

לשכת המנהל הכללי

טופס מעקב והנחיה לטיפול

מס' שוטף: 4826

נתקבל ב-: 01/01/95

מאת : אורי רגב

אל : שמעון שבס

מתאריך: 25/12/94

הנדון: חופש הגישה לכותל לקהילות היהדות המתקדמת

הנחיות לטיפול ומעקב

הנחיה לטיפול:

להעביר ל- : שרה גן שחור - למה לא תיפגש איתה?

שלב הטיפול : בטיפול

למעקב ב- :

2.1 ~~י"א~~

מ י ל ר ת מ פ ת ח

ה ע ר ו ת

בגמר הטיפול יש להחזיר את הטופס למרכז רישום הדואר

המרכז לפלורליזם יהודי

The Israel Religious Action Center

לשוויון ערך האדם, צדק חברתי וסובלנות דתית
For Human Equality, Social Justice, Religious Tolerance

ירושלים, כב' טבת תשנ"ה
25 לדצמבר 1994
תיקנו: 3986/40

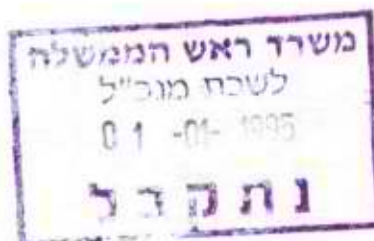
לכבוד
מר שמעון שבס
מנכל משרד ראש הממשלה
ויו"ר הועדה לענין סדרי התפילה באזור הכותל
משרד ראש הממשלה

נכבדי,

הנדון: חופש הגישה לכותל לקהילות היהדות המתקדמת סימוכין: מכתבנו 1.11.94

1. חלפו כחודשיים מאז נשלח אליך מכתבי שבסימוכין, וטרם קבלתי כל מענה.
2. לא זו בלבד שלא קבלתי כל מענה לפנייתי, אלא ששמעתי כי פנייתי נוצלה כדי לעכב את הליך ברור דרישתן של "נשות הכותל". חוששני שאם אמנם כך הדבר, יש בו להעיד לכאורה על פעילותם של שיקולים זרים ופסולים, ורצון להמנע מברור יעיל וענייני של הנושא כפי שהומלץ ע"י בית המשפט העליון.
3. אינני רואה כל סיבה ראויה לעכב את הליך ברור ענייני של "נשות הכותל", הנמשך ממילא מעל ומעבר לפרק הזמן הסביר בנסיבות הענין, בשל הנושא הנוסף והשונה שהבאנו בפניכם, ואני מסופק אם שהיו נוסף בעניינין יעמוד בביקורת שיפוטית.
4. בפנייתי אליך הבהרתי כי היא נעשתה לשם הזהירות ולפני פניה לערכאות בנושא. ביקשתי כי תודיעני אם בדעתך לכלול הנושא בעבודתה של הועדה בראשותך, אך כאמור לא קיבלתי ממך כל מענה.
5. לאור האמור לעיל אבקשך להשיב לפנייתי ולהודיעני המבוקש בה, וכן לוח הזמנים הצפוי לברור פנייתנו. לאור תשובתך נחליט אם לפנות לבג"צ בנדון כבר עתה, שכן כפי שציינתי במכתבי הענין אותו אנו מעלים מגלם בתוכו כבר את גורם איזון האינטרסים שהועלה ע"י בית המשפט העליון בהחלטתו.

בכבוד רב,
הרב אורי חגב, עו"ד
ראש המרכז לפלורליזם יהודי

המרכז לפלורליזם יהודי

The Israel Religious Action Center

לשוויון ערך האדם, צדק חברתי וסובלנות דתית
For Human Equality, Social Justice, Religious Tolerance

ירושלים, כז בחשוון תשנ"ח
1 בנובמבר, 1994
תיקנו: 3734/40

לכבוד
מר שמעון שבס
מנכ"ל משרד ראש הממשלה
ויו"ר הוועדה לעניין התפילה באזור הכותל המערבי
משרד ראש הממשלה

נכבדי,

הנדון: חופש הגישה לכותל לקהילות היהדות המתקדמת בישראל ובעולם

1. ועדתכם הנכבדה מונתה בעקבות המלצת כבוד בית המשפט העליון בבג"צ 257/89; 2410/90, מתוך מגמה, עליה המליץ כב' נשיא בית המשפט, להגיע לפתרון שיקיים את חופש הגישה לכותל ויצמצם הפגיעה ברגשות המתפללים.
2. כידוע לך, מהווה היהדות המתקדמת אחת משלוש התנועות הדתיות העקריות בעולם היהדות, וקהילותיה המונות כמליון וחצי נפש פרושות על פני העולם בלמעלה מ-20 מדינות, ומאגדות במסגרת האיגוד העולמי ליהדות מתקדמות.
- שניים מעקרונות היסוד המייחדים את היהדות המתקדמת הם עקרון השוויון בין נשים וגברים, ממנו נגזרת תפילה משפחתית שוויונית, שאינה מבחינה ומפרידה בין נשים וגברים, וכן עקרון ההתפתחות של המסורת, אשר מכוחו חדשו והתאימו רבני וקהילות התנועה את סידור התפילה למציאות זמננו ולרגשות המתפללים היהודים בעולם המודרני.
3. קבוצות ומשלחות רבות של קהילות תנועתנו בארץ ובעולם וכן של קהילות היהדות המסורתית (קונסרבטיבית) מבקשות לקיים תפילות באזור הכותל המערבי, ועבור רבות מהן מהווה הביקור בכותל פיסגת החודחות וחוויה של שחיתות בישראל.
- מאידך גיסא, נסיוןן חמר של קבוצות אלה, בבואן להתפלל ברחבת הכותל, גרם לחן לחוויות טראומטיות ושליליות, ולפגיעה ועלבון קשים לכבודם ולתפיסת עולמם הדתית ליברלית. למותר הוא לציין את ההשפעה השלילית שיש לכך בין השאר, על יחסן לישראל.
4. החתכתבות הרצ"ב מדברת בעד עצמה ופורשת מחד גיסא את נסיונה הקשה של קבוצה מתנועתנו בדטרויט, אשר באה מאחת הקהילות הגדולות והחשובות בארצות חברית, ואת תגובת רשויות הכותל בעניינה, ומאידך גיסא חוויות דומות שהיו מנת חלקה של קבוצה מסורתית (קונסרבטיבית) מקנזס סיטי, כפי שחן מתוארות במכתבו של אחד מראשי הקבוצה, שהוא גם אחד מפעילי הקהילה היהודית בקנזס סיטי.

5. מן התכתובת דלעיל תבין שמלכתחילה היו קבוצות מודעות לנושא רגשות המתפללים האורתודוקסים, ולפיכך הגיעו בעצמן לפתרון אשר, כך האמינו, יאזן את הערכים הנ"ל העומדים בלב פסיקת חב"צ, חופש הגישה והפולחן מחד גיסא, והתחשבות ברגשות המתפללים האחרים מאידך גיסא.
- לשבח הוא לאותן קבוצות שלא ניסו אף לממש את זכותם להתפלל באזור התפילה היעודי והחצוי חסמוך לכותל, אלא בקשו לחביא שיחם לפני הבורא בלא להתערב בין שאר התפללים אלא באזור חפתו שבתלקח האחורי של הרחבה.
6. תשובות רב הכותל בנדון, לאחר שחתייעץ עם יועציו המשפטיים, אינן מקובלות עלינו ואין בכוונתנו לחשלים עימן.
- חואיל ונראה מן השיקולים אשר נפרשו ע"י כב' בית המשפט העליון כי המנדט הראוי לוועדה אינו מצומצם לענין תפילת נשים בלבד, מצאנו לנכון להביא את פנייתנו בפני הועדה הנכבדה שבראשותך.
- אנו סבורים שמן הראוי שנישמע בפני הועדה בענין זה, והועדה תיתן דעתה אף לסוגיה המועלית בפניותינו, וזאת בתקווה ליתר את הצורך בפניה לבג"צ לשם מימוש זכויות מרשינו, האיגוד העולמי ליחידות מתקדמת והתנועה ליחידות מתקדמת בישראל, עפ"י העקרונות שחותרו בפסק הדין הנ"ל ואשר קוימו על ידי תקחילות וקבוצות שעניינן חובא לעיל כדוגמא.
7. אנא חודיענו אם בדעתך לזמננו ולכלול את חנושא המועלה במסגרת עבודת הועדה, וזאת כדי שנוכל לכלכל את חמשך צעדינו בנדון.

בכבוד רב ובברכה
 חרב אורי רגב, עו"ד

לוטות: צרופות

המרכז לפלורליזם יהודי

The Israel Religious Action Center

לשוויון ערך האדם, צדק חברתי וסובלנות דתית
For Human Equality, Social Justice, Religious Tolerance

ירושלים, כ"ב טבת תשנ"ה
25 לדצמבר 1994
תיקנו: 3986/40

הנהלת המרכז
? ס"ה
11/1
26.12

לכבוד
מר שמעון שבס
מנכ"ל משרד ראש הממשלה
ויו"ר הוועדה לענין סדרי התפילה באזור הכותל
משרד ראש הממשלה

נכבדי,

הנדון: חופש הגישה לכותל לקהילות היחידות המתקדמות
סימוכין: מכתבנו 1.11.94

1. חלפו כחודשיים מאז נשלח אליך מכתבי שבסימוכין, וטרם קבלתי כל מענה.
2. לא זו בלבד שלא קבלתי כל מענה לפנייתי, אלא ששמעתי כי פנייתי נוצלה כדי לעכב את חליך ברור דרישתן של "נשות הכותל". חוששני שאם אמנם כך הדבר, יש בו להעיד לכאורה על פעילותם של שיקולים זרים ופסולים, ורצון להמנע מברור יעיל וענייני של הנושא כפי שהומלץ ע"י בית המשפט העליון.
3. אינני רואה כל סיבה ראויה לעכב את חליך בוור עניינן של "נשות הכותל", הנמשך ממילא מעל ומעבר לפרק הזמן הסביר בנסיבות הענין, בשל חנושא חנוסף והשונה שחבאנו בפניכם, ואני מסופק אם שהי נוסף בעניינן יעמוד בביקורת שיפוטית.
4. בפנייתי אליך הבחרתי כי היא נעשתה לשם הזחירות ולפני פניה לערכאות בנושא. ביקשתי כי תודיעני אם בדעתך לכלול חנושא בעבודתה של הוועדה בראשותך, אך כאמור לא קיבלתי ממך כל מענה.
5. לאור האמור לעיל אבקשך לחשיב לפנייתי ולחודיעני המבוקש בה, וכן לוח הזמנים הצפוי לברור פנייתנו. לאור תשובתך נחליט אם לפנות לבג"צ בגדון כבר עתה, שכן כפי שצינתי במכתבי העניין אותו אנו מעלים מגלם בתוכו כבר את גורם איזון האינטרסים שהועלה ע"י בית המשפט העליון בחלטתו.

א"כ

05 661114

בכבוד רב,

ח"ר אורי הנב, עו"ד
ראש מרכז לפלורליזם יהודי

883082

פ"ה ז"ה
נ"מ

וין, משיקר וארנסטוף
WINE, MISHEIKER & ERNSTOFF

משרד עורכי דין LAW OFFICES

Brian D. Wine
Jonathan E. Misheiker
Barry D. Ernststoff
Daphna Rotem
Danny Kabir

Meir Silverstone, of Counsel

בריאן וין
יונתן משיקר
ברי ארנסטוף
דפנה רותם
דני כביר

מאיר סילברסטון

25 בדצמבר 1994
36/נ

מבלי לפגוע בזכויות

לכבוד
הועדה להסדרי התפילה ליד הכותל המערבי
אצל משרד ראש הממשלה
הקריה
ירושלים

נכבדי,

הנדון: הזמנת נציגי נשות הכותל לעדות

על אף שורה ארוכה של מכתבי בקשה מהתאריכים 16.8.94, 28.7.94, 30.11.94, 15, 7, 2.5, מאת מרשותינו, נשות הכותל, לקביעת מועד לשמיעת עמדתן בענין הסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי, טרם הוזמנו מרשותינו לצורך זה.

אין כל ספק שזכותן של מרשותינו היא לקבל הזדמנות נאותה להישמע בפני הועדה. בין היתר, זכותן זו נובעת מפסיקת בית משפט העליון בבג"צ 257/89, הופמן ואח' נגד הממונה על הכותל המערבי ואח', ומהחלטת הממשלה בנדון מס' 3123 מיום 17.5.94.

קיבלנו על עצמנו בימים אלה את ייצוג מרשותינו הנ"ל והובא לתשומת לבנו מכתבה של גב' ענת הופמן שנשלח אליכם ביום 15.12.94 (נושא תאריך 30.11.94). אנחנו מבקשים היענות מידית לבקשה תוך מתן שהות מספקת להכנת החומר שיובא בפניכם. אי הענות למכתבנו זה תאלץ את מרשותינו לשקול נקיטת הליכים משפטיים נאותים לאכיפת זכותן. אנו מצדנו נצפה לקבל את תשובתכם עד ליום 5.1.95.

ב ב ר כ ה,

יונתן משיקר, עו"ד

פרופ' פרנסס רדאי, עו"ד

העתק: מנכ"ל משרד לעניני דתות

מנכ"ל משרד הפנים

מנכ"ל משרד המשטרה

היועץ המשפטי למשרד ראש הממשלה

ימ/anat

21/12/94

- בלמ"ס -

לשכת המנהל הכללי

טופס מעקב והנחיה לטיפול

מס' שוטף: 4602

נתקבל ב-: 21/12/94

5/12/94
דפ"ר

מאת : ענת הופמן

אל : שמעון שבס

מתאריך: 30/11/94

הנדון: חופש הגישה לכותל המערבי לנשות הכותל וזכותן לשיר

_____ הנחיות לטיפול ומעקב _____

הנחיה לטיפול:

להעביר ל- : ליו, גן, אורן

שלב הטיפול : בטיפול

למעקב ב- : _____

_____ מ י ל ו ת מ פ ת ח _____

_____ ה ע ר ו ת _____

בגמר הטיפול יש להחזיר את הטופס למרכז רישום הדואר

וו 53/מ
30 בנובמבר 1994

לכבוד
מר שמעון שבי, מנכ"ל משרד ראש הממשלה
ויו"ר הועדה לענין התפילה
באזור הכותל המערבי,
משרד ראש הממשלה,
ירושלים

א.נ.,

הנדון: חופש הגישה לכותל המערבי לנשות הכותל וזכותן
לשיר, לקרוא בתורה ולהתעטף בטליתות ליד הכותל

הופתענו לשמוע שהמועד למתן המלצות ועדת כב' בנושא הנ"ל הוארך
בחצי שנה נוספת כשהנימוק שנמסר לנו הוא פניית המרכז לפלורליזם יהודי
להישמע בפני הועדה.

2. קשה להבין מדוע הועדה עד כה לא פרסמה הודעה ברבים הקוצבת זמן
למי שמבקש להופיע בפניה, דבר אשר מקובל ואשר מונע פניות של הרגע
האחרון.

3. יחד עם זאת, נדמה שהועדה לא היתה מכל מקום עומדת בזמן שנקבע
על-ידי הממשלה להסקת מסקנותיה כשעד עצם היום הזה לא מצאה זמן לשמוע
את נציגותינו, אם כי הועדה מונתה בעקבות ההליכים שננקטו על-ידי
נציגותינו בנושא בבית הדין הגבוה לצדק.

4. פעמיים נקבעו מועדים להופעתנו ובעקבות קביעות אלה נרכשו
כרטיסי טיסה עבור החברות האמריקאיות שלנו כדי שיבואו לישיבות הועדה.
בשני המקרים בוטלו השמיעות מסיבות שלא גילו לנו.

5. צר לנו לציין שאם הועדה לא תוציא את מסקנותיה במשך השנה
שעכשיו נקבעה לכך קרוב לוודאי שלא יהא מנוס מפניה חוזרת לבג"צ כשקשה
להשלים עם הרושם הנוצר שהועדה אינה פועלת למציאת פתרונות, אלא פשוט
מאפשרת המשך הפגיעה בזכויותינו הבסיסיות ובתוכן זכותנו להתפלל ליד
הכותל המערבי בצורה אשר אף בית הדין הגבוה לצדק מצא שאיננה נוגדת את
ההלכה.

6. נבקש לשמוע בחוזר מתי הועדה תפרסם את ההודעה המגבילה את הזמן
לפניות אליה כנ"ל ומתי תשמע את טיעוני נציגותינו.

בכבוד רב,

ענן הופמן.

העתק: לא זכריה 38/ה
שפאר, סיטון ושות'.

02-734881

וו 53/מ
30 בנובמבר 1994

לכבוד
מר שמעון שבס,
מנכ"ל משרד ראש הממשלה
ויו"ר הועדה לענין התפילה
באזור הכותל המערבי,
משרד ראש הממשלה,
ירושלים

א.נ.,

הנדון: חופש הגישה לכותל המערבי לנשות הכותל וזכותן
לשיר, לקרוא בתורה ולהתעטף בטליתות ליד הכותל

הופתענו לשמוע שהמועד למתן המלצות ועדת כב' בנושא הנ"ל הוארך
בחצי שנה נוספת כשהנימוק שנמסר לנו הוא פניית המרכז לפלורליזם יהודי
להישמע בפני הועדה.

2. קשה להבין מדוע הועדה עד כה לא פרסמה הודעה ברבים הקובעת זמן
למי שמבקש להופיע בפניה, דבר אשר מקובל ואשר מונע פניות של הרגע
האחרון.

3. יחד עם זאת, נדמה שהועדה לא היתה מכל מקום עומדת בזמן שנקבע
על-ידי הממשלה להסקת מסקנותיה כשעד עצם היום הזה לא מצאה זמן לשמוע
את נציגותינו, אם כי הועדה מונתה בעקבות ההליכים שנקטו על-ידי
נציגותינו בנושא בבית הדין הגבוה לצדק.

4. פעמים נקבעו מועדים להופעתנו ובעקבות קביעות אלה נרכשו
כרטיסי טיסה עבור החברות האמריקאיות שלנו כדי שיבואו לישיבות הועדה.
בשני המקרים בוטלו השמיעות מסיבות שלא גילו לנו.

5. צר לנו לציין שאם הועדה לא תוציא את מסקנותיה במשך השנה
שעכשיו נקבעה לכך קרוב לודאי שלא יהא מנוס מפניה חוזרת לכג"צ כשקשה
להשלים עם הרושם הנוצר שהועדה אינה פועלת למציאת פתרונות, אלא פשוט
מאפשרת המשך הפגיעה בזכויותינו הבסיסיות ובתוכן זכותנו להתפלל ליד
הכותל המערבי בצורה אשר אף בית הדין הגבוה לצדק מצא שאיננה נוגדת את
ההלכה.

6. נבקש לשמוע בחוזר מתי הועדה תפרסם את ההודעה המגבילה את הזמן
לפניות אליה כנ"ל ומתי תשמע את טיעוני נציגותינו.

בכבוד רב,

ענת הופמן

העתק: כ"א גרי"ה 381
שפאר, סיטון ושות'.

02 - 734881

משרד ראש הממשלה

היועץ המשפטי

ירושלים, א' בטבת התשנ"ה
4 בדצמבר 1994

מספר: 4

אל: חברי ועדת המנכ"לים לעניין הסדרי התפילה בכותל המערבי

1. מצ"ב פניית המרכז לפלורליזם יהודי על צרופותיה, בה מבקשים נציגי המרכז להכלל בהסדרים, עליהם אמורה ועדת המנכ"לים להמליץ. לעיונכם, ולהערותיכם, בין השאר בשאלה האם על ועדת המנכ"לים לדון גם בפניה זו.
2. ביום 20.11.94, החליטה הממשלה להאריך את המועד להגשת המלצות הוועדה, בשישה חדשים נוספים. החלטת הממשלה מצורפת בזאת.

ב ב ר כ ה

שרה בן שאימ (ויס), עו"ד
מרכזת הוועדה

העתק: מזכיר הממשלה
מנהלת מחלקת הבג"צים, משרד המשפטים

המרכז לפלורליזם יהודי

The Israel Religious Action Center

לשוויון ערך האדם, צדק חברתי וסובלנות דתית
For Human Equality, Social Justice, Religious Tolerance

ירושלים, כז בחשוון תשנ"ה
1 בנובמבר, 1994
תיקנו: 3734/40

לכבוד
מר שמעון שבס
מנכ"ל משרד ראש הממשלה
ויו"ר הוועדה לענין התפילה באזור הכותל המערבי
משרד ראש הממשלה

נכבדי,

הנדון: חופש הגישה לכותל לקהילות היהדות המתקדמת בישראל ובעולם

1. ועדתכם הנכבדה מונתה בעקבות המלצת כבוד בית המשפט העליון בבג"צ 257/89; 2410/90, מתוך מגמה, עליה המליץ כב' נשיא בית המשפט, להגיע לפתרון שיקיים את חופש הגישה לכותל ויצמצם הפגיעה ברגשות המתפללים.
2. כידוע לך, מהווה היהדות המתקדמת אחת משלוש התנועות הדתיות העקריות בעולם היהדות, וקהילותיה המונות כמליון וחצי נפש פרושות על פני העולם בלמעלה מ-20 מדינות, ומאוגדות במסגרת האיגוד העולמי ליהדות מתקדמת.
- שניים מעקרונות היסוד המייחדים את היהדות המתקדמת הם עקרון השוויון בין נשים וגברים, ממנו נגזרת תפילה משפחתית שוויונית, שאינה מבחינה ומפרידה בין נשים וגברים, וכן עקרון ההתפתחות של המסורת, אשר מכוחו חדשו והתאימו רבני וקהילות התנועה את סידור התפילה למציאות זמננו ולרגשות המתפללים היהודים בעולם המודרני.
3. קבוצות ומשלחות רבות של קהילות תנועתנו בארץ ובעולם וכן של קהילות היהדות המסורתית (קונסרבטיבית) מבקשות לקיים תפילות באזור הכותל המערבי, ועבור רבות מהן מהווה הביקור בכותל פיסגת ההזדהות והחוויה של שהותם בישראל.
- מאידך גיסא, נסיוןן המר של קבוצות אלה, בבואן להתפלל ברחבת הכותל, גרם להן לחוויות טראומטיות ושליליות, ולפגיעה ועלבון קשים לכבודם ולתפיסת עולמם הדתית ליברלית. למותר הוא לציין את ההשפעה השלילית שיש לכך בין השאר, על יחסן לישראל.
4. ההתכתבות הרצ"ב מדברת בעד עצמה ופורשת מחד גיסא את נסיונה הקשה של קבוצה מתנועתנו בדטרויט, אשר באה מאחת הקהילות הגדולות והחשובות בארצות הברית, ואת תגובת רשויות הכותל בעניינה, ומאידך גיסא חוויות דומות שהיו מנת חלקה של קבוצה מסורתית (קונסרבטיבית) מקנזס סיטי, כפי שהן מתוארות במכתבו של אחד מראשי הקבוצה, שהוא גם אחד מפעילי הקהילה היהודית בקנזס סיטי.

5. מן התכתובת דלעיל תבין שמלכתחילה היו הקבוצות מודעות לנושא רגשות המתפללים האורתודוקסים, ולפיכך הגיעו בעצמן לפתרון אשר, כך האמינו, יאזן את הערכים הנ"ל העומדים בלב פסיקת הבג"צ, חופש הגישה והפולחן מחד גיסא, והתחשבות ברגשות המתפללים האחרים מאידך גיסא.

לשבח הוא לאותן קבוצות שלא ניסו אף לממש את זכותם להתפלל באזור התפילה היעודי והחצוי הסמוך לכותל, אלא בקשו להביא שיחס לפני הבורא בלא להתערב בין שאר התפללים אלא באזור הפתוח שבחלקה האחורי של הרחבה.

6. תשובות רב הכותל בנדון, לאחר שהתייעץ עם יועציו המשפטיים, אינן מקובלות עלינו ואין בכוונתנו להשלים עימן.

הואיל ונראה מן השיקולים אשר נפרשו ע"י כב' בית המשפט העליון כי המנדט הראוי לוועדה אינו מצומצם לענין תפילת נשים בלבד, מצאנו לנכון להביא את פנייתנו בפני הועדה הנכבדה שבראשותך.

אנו סבורים שמן הראוי שנישמע בפני הועדה בענין זה, והועדה תיתן דעתה אף לסוגיה המועלית בפניותינו, וזאת בתקווה ליתר את הצורך בפניה לבג"צ לשם מימוש זכויות מרשינו, האיגוד העולמי ליהדות מתקדמת והתנועה ליהדות מתקדמת בישראל, עפ"י העקרונות שהותרו בפסק הדין הנ"ל ואשר קוימו על ידי הקהילות והקבוצות שעניינן הובא לעיל כדוגמא.

7. אנא הודיענו אם בדעתך לזמננו ולכלול את הנושא המועלה במסגרת עבודת הועדה, וזאת כדי שנוכל לכלכל את המשך צעדינו בנדון.

בכבוד רב ובברכה
הרב אורי רגב, עו"ד
31.12.13

לוטות: צרופות

Rabbi Mayer Yehuda GETZ

in charge of the Western Wall
and Sacred Sites adjacent to the Temple Mount
and all Holy Places in Eretz Israel
Jerusalem - Israel

הנה זה עומד אחר כתלנו

ת.ד. P.O.Box 14123
טל. Tel. (02) 283523
פקס Fax. (02) 894828

מאיר יאודה גץ
הרב הממונה על הכותל המערבי
וסביבות הר הבית
ויתר המקומות הקדושים בארץ ישראל
העיר העתיקה - ירושלים ת"ו

וי בתשרי תשנ"ה.

בס"ד

לכבוד

הגב' **ענת בן צור**, עו"ד

אצל התנועה ליהדות מתקדמת בישראל

רחוב המלך דוד 13

ירושלים 94101

הנדון: קיום טכס קבלת שבת ברחבת הכותל
ע"י קהילה של התנועה ליהדות מתקדמת
סימוכין: מכתבכם מכ"ה מנחם אב תשנ"ד

ג. נ.

בהתייחס למכתבך שבסימוכין ולאחר קבלת חוות דעת משפטית והיועצים המשפטיים שלנו
אתכבד להודיעך כדלהלן:

1. הטיפול במקומות הקדושים, בכלל, ובכותל המערבי, בפרט, דורש רגישות רבה שכן
כל סטייה מהנהוג ומהקיים עשויה להביא לפרץ רגשות והתלהטות יצרים, שסופם מי ישרנו.
2. כדי למנוע, ככל האפשר, את חילול הקודש של המקומות הקדושים וכדי לבטא את
דאגתה של המדינה מפני חילול הקודש ומפני כל פגיעה אחרת העשויה לפגוע ברגשות של הציבור,
או חלק ממנו, כלפי מקומות אלו, נחקקו חוקים ותקנות שבאו להסדיר זאת.
3. א. תקנה (א2) (א1) לתקנות השמירה על מקומות קדושים ליהודים התשמ"א - 1981
קובעת, כי במקומות הקדושים אסורה "עריכת טכס דתי שלא עפ"י מנהג המקום, הפוגע ברגשות
ציבור המתפללים כלפי המקום".
ב. תקנה 1 לתקנות הני"ל מגדירה את המקומות הקדושים כ"הכותל המערבי
ורחבתו לרבות כל מבנה ומעבר עילי או תת קרקעי שהכניסה אליהם היא מתוך הרחבה".
4. אתם ביקשתם לאפשר לקהילה של התנועה ליהדות מתקדמת לערוך טכס תפילה של
קבלת שבת ברחבת הכותל המערבי.
5. במכתבכם מח' מנחם אב, ש"ז, אתם מתייחסים, כלשונכם, ל"ארוע מביש שהתרחש
ביום 27.5.94 ברחבת הכותל המערבי" ומציינים כי "בשל הידיעה כי המתפללים האורתודוקסים
רגישים לנוסחים אחרים של התפילה ולתפילה משותפת של נשים וגברים, בחרה הקבוצה לערוך
את הטכס בחלקה האחורי והמרוחק של רחבת הכותל, מחוץ לאזורים המגודרים".
- עוד אתם מציינים, במכתבכם האמור, כי תוך דקות מעטות פנו אל קהלכם בצעקות ובגידופים
שמנעו את המשך הטכס וגם השוטרים, שנכחו במקום, לא הצליחו למנוע את הארועים.
6. כממונה על הכותל, ובתאם לתקנות הני"ל, מחובתי למנוע עריכת טכס דתי, שלא
עפ"י מנהג המקום ושיש בו כדי לפגוע ברגשות ציבור המתפללים כלפי המקום.
7. מאז ומתמיד לא התקיים טכס תפילה בדרך ובאופן המבוקש על ידכם, שבו

מתפללים נשים וגברים יחדיו, והדבר הינו מבחינת רצון לערוך טכס שלא עפ"י מנהג המקום.

התיאורים שאתם מתארים בדבר צעקות וגידופים, שארעו מיד עם תחילת עריכת הטכס ע"י קהלכם, כמו גם חוסר הצלחתה של המשטרה למנוע את הארועים, רק מלמדים על הארועים הצפויים להתרחש וזאת באם תנסו להתפלל שוב באותו מקום.

גם העובדה שבחרתם לערוך את הטכס בחלקה האחורי של הרחבה "בשל הידיעה כי המתפללים האורתודוקסים רגישים לנוסחים אחרים של התפילה ולתפילה משותפת של נשים וגברים" מלמדת על כך שאתם ערים הן לכך שאין זה "מנהג המקום" והן לכך שזה עלול לפגוע ברגשות המתפללים האורתודוקסים שמתפללים בכותל.

8. כממונה על הכותל וכמי שמצוי בנושא שנים רבות ביותר, אין לי כל ספק כי טכס תפילה יוצא דופן שכזה, כפי שאתם מבקשים לאפשר לכם לערוך, יש בו משום פגיעה ממשית, ברורה וודאית ברגשות הציבור המתפלל במקום, ולפיכך, מחובתי להפעיל את הסמכויות שניתנו לי ע"י החוק, על מנת למנוע פגיעה שכזו.

אני משוכנע, כי תפילה מעורבת של נשים וגברים ביחד, ברחבת הכותל, ואפילו בחלקה האחורי והמרוחק, כפי שאתם מבקשים לערוך, תפגע ברגשות המתפללים האחרים במקום ותגרום להפרעה חמורה בסדר הציבורי ובבטחון הציבור.

9. מניעת הטכס בצורה המבוקשת עולה בקנה אחד גם עם הוראות סעיף 3 לחוק יסוד: ירושלים בירת ישראל, עם הוראות סעיף 1 לחוק השמירה על המקומות הקדושים התשכ"ז - 1967 וגם עם הוראות תקנה 2א ו-1א לתקנות השמירה על המקומות הקדושים ליהודים התשמ"א - 1981.

10. בבג"ץ 257/89 המוזכר במכתביכם, חזר בית המשפט העליון על פסיקתו בנושאים דומים ושלפיה הזכות לחופש פולחן, אינה מוחלטת אלא היא מסוייגת כשיש בה משום פגיעה בזכויות ואינטרסים הראויים אף הם להגנה ובכלל זה אינטרסים של הסדר הציבורי ובטחון הציבור. (דברי כבי' השופט ברק בבג"ץ 292/83 נאמני הר הבית נ. מפקד משטרת מרחב-ירושלים פד"י לח' (2) 449, 455, 456).

11. זכותם היסודית של מרשיך "לקיים את תפילותיהם בכותל המערבי על-פי מנהגם ואמונתם", כלשונך, עומדת להם כל עוד אין בכך משום פגיעה ברגשות ובתפילתם של מתפללים אחרים.

12. לאור כל האמור לעיל איני יכול להעתר לבקשתך ליתן לקהלה של מרשתך לערוך את טכס התפילה באופן המבוקש על ידכם.

**בכבוד רב ובברכת גמר חתימה טובה
שנה טובה ומבורכת לך ולכל עם ישראל**

העתק:

הרבנים הראשיים לישראל שליט"א.

היועץ המשפטי.

עו"ד ז. רוזנברג - מנכ"ל המשרד לעניני דתות.

ד"ר י. ליפל - יועץ השר.

מר ע. וינר - מנכ"ל המרכז הארצי למקומות קדושים.

06/11/94

- בלמ"ס -

לשכת המנהל הכללי

טופס מעקב והנחיה לטיפול

מס' שוטף: 3641

נתקבל ב-: 06/11/94

מאת : הרב אורי רגב, עו"ד

אל : שמעון שבס

מתאריך: 01/11/94

הנדון: חופש הגישה לכותל לקהילות היהדות המתקדמת בישראל ובעולם

הנחיות לטיפול ומעקב

הנחיה לטיפול:

להעביר ל-:

שלב הטיפול : בטיפול

למעקב ב-:

מילות מפתח

הערות

בגמר הטיפול יש להחזיר את הטופס למרכז רישום הדואר

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ' בכסלו התשנ"ה
23 בנובמבר 1994

ש מ ר

אל : ראש הממשלה

מאת : ממלא-מקום מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנני מתכבד להביא לתשומת-לבך את החלטה מס. 4221 של הממשלה מישיבתה ביום א', י"ז בכסלו התשנ"ה (20.11.94):

"4221. הסדרי תפילה ברחבת הכותל המערבי - הארכת המועד להגשת המלצות

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטת הממשלה, מס. 3123 מיום ז' בסיון התשנ"ד (17.5.94), בה הוקמה ועדת מנכ"לים לעניין מציאת פתרון להסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי, להאריך את המועד להגשת הצעות הועדה בששה חדשים נוספים, עד ליום 17.5.95."

בבית
א. קישנסקי

העתק: המנהל הכללי, משרד ראש הממשלה
היועץ המשפטי, משרד ראש הממשלה ✓

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ' בכסלו התשנ"ה
23 בנובמבר 1994

ש מ ו ר

אל : ראש הממשלה

מאת : ממלא-מקום מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנני מתכבד להביא לתשומת-לבך את החלטה מס. 4221 של הממשלה מישיבתה ביום א', י"ז בכסלו התשנ"ה (20.11.94):

"4221. הסדרי תפילה ברחבת הכותל המערבי - הארכת המועד להגשת המלצות

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטת הממשלה, מס. 3123 מיום ז' בסיון התשנ"ד (17.5.94), בה הוקמה ועדת מנכ"לים לעניין מציאת פתרון להסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי, להאריך את המועד להגשת הצעות הועדה בששה חדשים נוספים, עד ליום 17.5.95."

בבית
א. קישנסקי

העתק: המנהל הכללי, משרד ראש הממשלה
היועץ המשפטי, משרד ראש הממשלה ✓

הצעת החלטה לממשלה בעניין הסדרי תפילה ברחבת הכותל המערבי

מחליטים:

בהמשך להחלטת הממשלה, מס' 3123 מיום ז' בסיוון התשנ"ד (17.5.94), בה הוקמה ועדת מנכ"לים לעניין מציאת פתרון להסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי, להאריך את המועד להגשת הצעות הוועדה בששה חדשים נוספים.

דברי הסבר

בעקבות בג"ץ 257/89, החליטה הממשלה (בהחלטה מס' 3123) להקים ועדת מנכ"לים שתפקידה לבדוק את סדרי התפילה בכותל המערבי וברחבתו, ולהציע פתרון אפשרי שיקיים את חופש הגישה לכותל המערבי ואת חופש התפילה ברחבתו, תוך צמצום הפגיעה ברגשות המתפללים במקום. הנושא לשמו הוקמה הוועדה, הינו מורכב ביותר וראוי לתשומת הלב המירבית.

1. עד כה, קיבלה הוועדה את חוות-דעתם של הרבנים הראשיים לישראל, סירה ברחבת הכותל המערבי, קיימה מספר ישיבות והקימה שתי ועדות משנה. האחת - בראשות היועץ המשפטי של משרד רה"מ, ומתפקידה לאסוף את כל החומר המשפטי הנוגע לעניין. השניה - בראשות יועצת רה"מ למעמד האשה, ומתפקידה לברר את עמדות הצדדים ואת הפשרות להן הם נכונים ומה הן אבני הנגף העיקריות.
2. כמו כן, התקבלו פניות נוספות מהציבור, המבקשות לכלול עניינים שונים במסגרת ההסדר אותו מתבקשת הוועדה להציע.
3. לאור מורכבותו של הנושא, והבעיות הכרוכות בו, ובהתחשב בנסיונות הנעשים כדי להגיע לפתרון שיתקבל על דעת הצדדים המעורבים במידת האפשר, נדרש לוועדה זמן נוסף לפי הערכתנו, של כ- 6 חדשים, כאשר בעוד 3 חדשים תמסור הוועדה דיווח נוסף על מצב העניינים.

מכל הטעמים האלה, מתבקשת הממשלה להאריך את המועד להגשת הצעות הוועדה בששה חדשים נוספים.

מוגש ע"י ראש הממשלה

ראש הממשלה

ירושלים, י"ב בכסלו התשנ"ה
15 בנובמבר 1994

מספר: 9

אל: מזכיר הממשלה

הנדון: הצעת החלטה לממשלה בעניין הארכת מינויה של ועדת
המנכ"לים לענין סדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי

מצ"ב הצעת החלטה בנדון.

הואיל והוועדה התבקשה להגיש מסקנותיה לממשלה עד ליום 17.11.94, אבקש להעלות את ההצעה לדיון בממשלה בישיבתה הקרובה.

ב ב ר כ ה

יצחק רבין

הצעת החלטה לממשלה בענין הסדרי תפילה ברחבת הכותל המערבי

מחליטים:

בהמשך להחלטת הממשלה, מיס' 3123 מיום ז' בסיוון התשנ"ד (17.5.94), בה הוקמה ועדת מנכ"לים לעניין מציאת פתרון להסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי, להאריך את המועד להגשת הצעות הוועדה בששה חדשים נוספים.

דברי הסבר

בעקבות בג"ץ 257/89, החליטה הממשלה (בהחלטה מס' 3123) להקים ועדת מנכ"לים שתפקידה לבדוק את סדרי התפילה בכותל המערבי וברחבתו, ולהציע פתרון אפשרי שיקיים את חופש הגישה לכותל המערבי ואת חופש התפילה ברחבתו, תוך צמצום הפגיעה ברגשות המתפללים במקום. הנושא לשמו הוקמה הוועדה, הינו מורכב ביותר וראוי לתשומת הלב המירבית.

1. עד כה, קיבלה הוועדה את חוות-דעתם של הרבנים הראשיים לישראל, סירה ברחבת הכותל המערבי, קיימה מספר ישיבות והקימה שתי ועדות משנה. האחת - בראשות היועץ המשפטי של משרד רה"מ, ומתפקידה לאסוף את כל החומר המשפטי הנוגע לעניין.

השניה - בראשות יועצת רה"מ למעמד האשה, ומתפקידה לברר את עמדות הצדדים ואת הפשרות להן הם נכונים ומה הן אבני הנגף העיקריות.

2. כמו כן, התקבלו פניות נוספות מהציבור, המבקשות לכלול עניינים שונים במסגרת ההסדר אותו מתבקשת הוועדה להציע.

3. לאור מורכבותו של הנושא, והבעיות הכרוכות בו, ובהתחשב בנסיונות הנעשים כדי להגיע לפתרון שיתקבל על דעת הצדדים המעורבים במידת האפשר, נדרש לוועדה זמן נוסף לפי הערכתנו, של כ- 6 חדשים, כאשר בעוד 3 חדשים תמסור הוועדה דיווח נוסף על מצב העניינים.

מכל הטעמים האלה, מתבקשת הממשלה להאריך את המועד להגשת הצעות הוועדה בששה חדשים נוספים.

מוגש ע"י ראש הממשלה

פ ק ס מ י ל י ה

f a x

משרד ראש הממשלה
לשכת היועץ המשפטי
ירושלים

15.11.94

תאריך:

נ"י ארז מנהל מחלקת
הבג"ד

אל:

מס' הפקס:

3

מס' דפים כולל דף זה:

לר' אהרן

מאת:

משרד ראש הממשלה
רח' קפלן 3
ירושלים

טלפון: 705463 - 02

מס' הפקס: 610618 - 02

מצ"ב בקשה (מחאה)

בנוסחה הסוף, ככ'

לד"ר אהרן - ואח"כ

מדינת ישראל

לשכת היועץ המשפטי

תאריך

14.11.1994

לשכת היועץ המשפטי

ל

ל

אל:

מאת: לשכת המנהל הכללי

כניסו אנו אר"י (יועץ משפטי)
כאשר אנו מיועץ משפטי

לשכת המנהל הכללי

לשכת "א" ו"ב"ה

(כ) אנו לא אנו
אנו אנו

לשכת אנו
אנו אנו
אנו אנו
אנו אנו
אנו אנו

מדינת ישראל

תאריך _____

אל: _____

מאת: לשכת המנהל הכללי

לרש בן שאול לבן

לוי צייטלינג

לשכת המנהל הכללי

בבית

לוי צייטלינג

סוף
נלב

אמ"ל ליה בן שמואל
ס' מ

עיריית ירושלים

Municipality of Jerusalem

بلدية اورشليم القدس

7.11.94

חברת מועצת העירייה
Member, City Council
عضوة مجلس البلدية

Member, City Council
عضوة مجلس المدينة

אויפן אק גאנצן אים קול. אהערן קולן
 עקס ~~העלד~~ איז אק איז אים אים אים

02-513955 'if 20/10 0720 220N

ה'תשנ"ג 23/11 המועד 23/11 ה'תשנ"ג

... 112/10

734777 the open

בדרכה / אה/ יוכה

1898

שון התשנ"ה
נובמבר 1994

היועץ המשפטי

ירושלים, כ"ט בחשוון ה'תשנ"ה
3 בנובמבר 1994

מספר: 4

אל: חברי ועדת המנוכ"לים לעניין הסדרי התפילה ברחבת הכותל המערבי

הנדון: סיכום הישיבה מיום 3.11.94

1. ועדת המנכ"לים קיימה, בהתאם להחלטתה מיישיבתה הקודמת מיום 20.6.94, סיור בכותל המערבי וברחבתו.
2. בהקדמה לסיור נערך דיון אשר מלבד חברי הוועדה השתתפו בו, הרב גץ, הממונה על הכותל המערבי, הרב יצחק עידן והרב רפאל פראנק נציגי הרבנים הראשיים, מר ישראל ליפל, יועץ רה"מ לענייני דתות ויו"ר הדירקטוריון למקומות הקדושים, מר אליהו סויסה, ממונה מחוז ירושלים ומשנה למנכ"ל משרד הפנים, מר שמעון רוקח, ממונה בטחון ארצי במשרד הדתות, מר מרדכי מרדכי, משנה למנכ"ל עיריית ירושלים, מר עודד וינר, מנכ"ל המרכז למקומות קדושים, מר רון קרומר, עוזר מנכ"ל משרד רה"מ, מר זאב קירטצ'וק, משרד רה"מ, גב' רונית גולדברג, עוזרת מנכ"ל משרד הדתות, הגב' בתיה כהן, הגב' ג'סיקה בון והגב' חיה בקרמן (נציגות "נשות הכותל").
3. סוכם, על הקמת שני צוותי משנה:
 - א. צוות משפטי, שמתפקידו לבדוק את הנושא מבחינה משפטית, על כל צדדיו והיבטיו, בראשות אחז בן-ארי, היועץ המשפטי של משרד רה"מ, וישתתפו בו מר הלל קולין, יועמ"ש משרד הדתות, גב' חנה קלר, יועמ"ש משרד המשטרה ועו"ד שרה בן-שאול (ויס) ממשרד רה"מ.
 - ב. צוות, שמטרתו לגבש המלצות לוועדה בדבר האפשרויות לפתרון, בראשות הגב' נאוה ארד, יועצת רה"מ למעמד האשה, וישתתפו בו נציג מוסמך ממשרד הדתות ויועץ הלכתי הבקיא בסוגיה. כן יוזמנו להשתתף בצוות נציגות "נשות הכותל".

משרד ראש הממשלה

היועץ המשפטי

4. הישיבה הבאה תערך עם שובו של מנכ"ל משרד רה"מ מחו"ל, בעוד כחודש, ויוזמנו אליה נציגות הועד הבינלאומי למען נשות הכותל, אשר יבואו מחו"ל להופיע בפני הועדה.

הודעה על תאריך הפגישה תשלח למשתתפים שבועיים מראש.

5. מצ"ב חוות-דעתם של הרבנים הראשיים.

ב ב ר כ ה

שרה בן שאול (ויס), עו"ד
מרכזת הועדה

העתק: מזכיר הממשלה
היועץ המשפטי לממשלה
מנהלת מח' הבג"צים בפרקליטות המדינה

1. மெய்யுறுவது

245 קורטלם

כ/ו קצ'מ

18/11/2017 - 11/11/2017 - 3/11/2017 - 3/11/2017

21/11 2018 - 17/12 2018

מחזורי - חזרה על עצמם, חזרה על עצמם, חזרה על עצמם

1271 1891 1891 1891

[illegible]

12/5/2015

5. $\frac{1}{2} \log \frac{1}{2} = -\frac{1}{2} \log 2$

היום 1 - יום ה'א' - יום ה'א' - יום ה'א'

2. New 3rd Lw - pr. vid.

ה'תש"ח - 1948

מזכר

(להתכתבות פנימית במשרדי הממשלה)

אל:	התאריך:
מאת:	חיק מס:
הנדון:	

סימולין:

סלם סלם - מלך הפנים.
 ג'ס'ק בן - נשית הכותל
 חנה גולדברג - סלם לשון הברכה
 קת'ה לבן שות הבית
 סלם קלמל - לשון הברכה
 סלם ונח, מלך המלך
 הקלמל.

אלה המסרתי - אלדן הסכם
והנהלה בכול המעלה

ש ורמון
אלה המסרתי
הנהלה
בכוח הכוח המסר

מחממה:

למסרתי את המסרתי: הולדה מחממה
כדי לשמור את הכוחות, אין, כיוון
הולדה, למעשה (בולדה מחממה, הכוח)
המסרתי, לכן, אכלה, זהו המסר.

כאשר יבנה: אין אלא הכוחות המסרתי, כאלה
אלה המסרתי, בכוח המסרתי: המסר
המסרתי, המסרתי, המסרתי, המסרתי.

3.9 תשתית סביבתית (G)

על הספק לפרט את הדרישות לתשתית סביבתית הנדרשת למערכת המוצעת, כגון מיזוג אוויר וכו'.

3.10 מערכת הפעלה (N)

3.11 בסיס נתונים (N)

3.12 מילון נתונים (N)

3.13 כלים לפיתוח ותחזוקה (CASE) (N)

3.14 לא מוגדר (N)

3.15 כלים לתפעול שוטף (ייצור) (N)

3.20 כלים למשתמש קצה (N)

3.30 תקשורת מקומית (LAN) (N)

3.31 תקשורת רחבה (WAN) (N)

3.32 חיבור לרשתות צבוריות (N)

3.33 טכנולוגיות "שכנות" (N)

התעורר "ליום הכות" משואה אמאמא

התעורר אהבה בלעזר אה - נען-נאז.

אין פסוק בהתעורר או כלפניו אה כוון
ליום הצבא והמחנה בלעזר אה
אכר - אה הצבא והמחנה הצ'יבה
יום הע' אה.

אם אה הוואס אה צ'יבה אה
אם אה אה צ'יבה כוון אה
והמחנה אה אה צ'יבה אה
אם אה אה.

אם אה אה אה אה אה אה

אם אה אה אה אה אה אה

אם אה אה אה אה אה אה

אם אה אה אה אה אה אה

אם אה אה אה אה אה אה

3.3 ציוד קצה (פריפריאלי)

3.3.1 תחנות הקצה

יש להגדיר את סוג תחנות הקצה הנדרשות, אם בכלל במערכת המוצעת.

3.3.2 מדפסות (S)

נדרשת מדפסת המאפשרת הדפסת תמונות באיכות גבוהה, מקבילה לצילום פוטו-כימי.

יש לפרט מהי הטכנולוגיה לפיה נבנתה המדפסת (הזרקת דיו, המראת צבעים וכו').

יש לפרט באיזו תדירות נדרשת תחזוקה למדפסת, אם ע"י עובדי המשרד או ע"י טכנאי החברה.

פירוט החומרים המתכלים הנדרשים למדפסת ובאיזו תדירות יש להחליפם יש לפרט בסעיף 3.5 .
מחיר החומרים המתכלים יפורט בסעיף 5.

3.4.1 סורק אופטי לתשלילים (M)

נדרש סורק אופטי לתשלילים (נגטיבים), העונה על הדרישות הבאות:

- סורק תשלילי 35 מ"מ צבעוניים ושחור-לבן.
- סריקה ברזולוציה של כ-2000 נקודות לאינץ' רבוע (DPI, PPI).
- שמירה כל ה-Color-Space לפי תקן YCC.
- עמידה בדרישות הביצועים לפי סעיף 2.21.2 והתאמה לכל הדרישות האחרות המופיעות במכרז זה.
- אינו פוגע בשלימות התשלילים ואינו מחייב חיתוך לתשלילים בודדים.

3.4.2 ציוד גיבוי (S)

נדרשת יכולת לגבות את קבצי הנתונים של התשלילים שנסרקו, אם על גבי מדיה זהה או מדיה חליפית.
יש לפרט את שיטת הגיבוי המוצעת כולל מהירות גיבוי ועמידותו.

ציוד גיבוי מתאים יכול להיות טייפ גיבוי או לדוגמא כונן CD-ROM לקריאה בלבד, ושימוש בכונן ה-CD-R לכתיבה.

3.5 ציוד מתכלה (S)

- חומרים מתכלים למדפסת המוצעת.
- נייר להדפסת תמונות.
- דיסקטים ו/או מדיה לפי המוצע ב-3.2.2 .
- מדיה לגיבוי.

לבי הולדה זינה מחזורי אבג, וטלרית
 ביה אמר מן הפרק בצבא,
 בין יג, למן השנים, למזל מן צי
 (המלך)

[illegible]

אין די הייליג שטיבן פון חכם
אויסלעבט אירע זינער

פרק 3 טכנולוגיה**3.0 כללי - הבהקים (G)**

על הספק לפרט את עקרונות הטכנולוגיה עליה מבוססת המערכת המוצעת.

3.1 חמרה מרכזית (G)

החומרה המרכזית מקשרת את רכיבי המערכת ומשמשת כשרת קבצים, עמדת עיבוד ודחיסת נתונים, כתיבה למדיה המאחסנת את התמונות כגון CD-R.

על הספק לפרט מהי החומרה המרכזית עליה מבוססת המערכת המוצעת, בין אם מחשבי PC, RISC או מחשבים מרכזיים מעולם ה-MF/מיני.

3.2 אחסנת נתונים**3.2.1 אחסנת נתונים on-line (G)**

במערכת ישמשו דיסקים קבועים לצורך אחסון מערכת הפעלה, תוכנה יישומית וקבצים זמניים.

על הספק לפרט את השימוש שיעשה בדיסקים במערכת המוצעת, וכן פירוט תכונות הדיסקים.

3.2.2 אחסנה נתיקה (S)

המטרה העיקרית של מערכת זו הינה סריקת תשלילים ואחסנתם על גבי מצע נושא מידע נתיק (מדיה נתיקה).

על המדיה עליה מוצע לאחסן את הקבצים המתוארים בפרקים 2.11 ו-2.12 לענות על הדרישות הבאות:

- א. מדיה סטנדרטית, המקובלת בענף עיבוד הנתונים באופן נרחב.
- ב. זמינה לאספקה מיידית בכמויות.
- ג. מאפשרת אחסנה של מספר תמונות רב ככל האפשר על גבי מצע בודד.
- ד. מחיר לכל תמונה נמוך ככל האפשר.
- ה. עמידה לאחסנה לאורך זמן.
- ו. עמידה בשימוש יום-יומי ללא שחיקה.

מדיה מתאימה לדרישות אלו יכולה להיות תקליטורים (CD-ROM) הניתנים לכתיבה ע"י המשרד, ע"י מכשיר CD-R או מדיה מסוג MO. אם מוצעת טכנולוגיה שלא מסוגים אלו, יש לפרט בהרחבה מהי וכיצד הינה הינה על דרישות א'-ו' בסעיף זה.

ואם תפסקו בזה האופן הזה
מאבקם אלהים, אלהים בראש

אין אדם צדק.

בכוח אלהים וטובתם
בן. השם אלהים בראש
לזה בזה.

ההסדר הקדמון, הנלם שפאלה בקבלה
וגם אלה בן בלמה לשכחות.

המלה למעלות ו2 הענין הטהור.

אמר שם כל (באזה אלה אלה)
אלה הנלם ואלה חזקת - שמה
כדבוקה.

הנה פה בן ישראל וכלתו חושט שמה
בין הבלים נלם.
המלה הנה חזקת שמה

2.22 ממשקים חיצוניים (G)

המימשק החיצוני למערכת תהיה המדיה נושאת הקבצים והתאמת מבנה הקבצים והמדיה לתקנים המקובלים בענף עיבוד הנתונים.

אם קיימים למערכת מימשקים חיצוניים נוספים הספק יפרטם בסעיף זה.

2.23 דרישות מיוחדות (N)

ל' ח' אדר א' תש"ח. כפי' לכן מר...
אנחנו חתומים על הס' הזה
ב' אדר א' תש"ח.

עצם קבוצה גדולה של
ל'י' מיליון מיליון, כולל כל

ג' בן! האלה הנהלתם באילו אינן ואלו
הכוחות גוף אצרכי תפילה ותפילת
מחילה יורד - פקע מחילה.

ל' אב תש"ס
ה' אב תש"ס

חתם ב' / : מפי' אהרן א"ת ואלה הם החתמים
 אלה ופי' מה אהרן א"ת.
 גם נבאצח ונספד על ראש
 רבא של אהרן א"ת ואלה הם החתמים - האלו
 חתמי ויהי כה.

2.15 דו"חות המערכת (G)

במערכת נדרש דו"ח 'רשימת תמונות' שיכיל את פרטי כל התמונות בכל מדיה.

2.19 אבטחת מידע (G)

על הספק לפרט את הכלים ומנגנוני אבטחת המידע המשולבים במערכת המוצעת.

2.20 הצלבות וחיתוכים (N)

2.21 נפחים עומסים וביצועים (S)

2.21.1 נפחים (I)

באוסף הצילומים של לע"מ כ-300,000 תצלומים בתשלילים (נגטיבים).

2.21.2 ביצועים (M)

על הספק לפרט את משך הזמן הנדרש לתהליך סריקת הנגיב (לסרטים שלמים ורציפים) עפ"י מבנה הטבלה:

פעילות	משך זמן בשניות
הצבת הנגיב בסורק סריקת הנגיב תיקון והתאמת גוונים דחיסת הנתונים שמירת קובץ הנתונים	
סה"כ זמן	

הספק יוסיף או ישמיט מהטבלה סעיפים עפ"י תהליך סריקת הנגיבים במערכת המוצעת.

משך הזמן הכולל לסריקת נגיב לא יעלה על 20 שניות ברזולוציה של 2000dpi (נקודות לאינץ' רבוע).

המערכת תאפשר לסרוק לפחות 100 נגיבים בשעת עבודה (לסרט רציף).

התפלה שלנו היא אמירה קבוצתית
ולא, שהיא מהווה פתח וזינו
חלומות צדיקים לביטול נשוא חזרה
הלל אלה אמרה.
אכן, מקלם מקורם באמת.
היא לא כוללת נשים הלל

חפזים.
אמנם בן כחול בחורה ולחם
בנבואה מן הדל.

לחם! אם הולכה חזית אכן הדלת
שלמה, לפרש בורג אשכנז
לפנים ושני מעמ התפלה -
הוא מלך?
הוא! (בן) מלך קבו מלך. מלך!

2.11 קבצים לוגיים (מודל הנתונים) (G)

על הספק לפרט מבנה הקבצים הלוגיים במערכת המוצעת.

מבנה הקבצים יכלול אינדקס לאיתור קבצים. על הספק לתאר במפורט את מבנה האינדקס ודרך השימוש בו ע"י משתמשים ותוכניתנים.

2.12 קבצים פיסיים (S)

קבצי הנתונים במערכת המוצעת יאחסנו את התמונות שנסרקו בפורמט דחוס, ללא אובדן נתונים תוך שמירה על כל ה-Color Space, כפי שנסרקו.

תיאור הקבצים הפיסיים יכלול:

- מבנה הקבצים הפיסיים במערכת המוצעת ועפ"י איזה תקן נבנה הקובץ.
- שיטת דחיסת הנתונים בה משתמשים במערכת ולאיזה תקן תואמת שיטת דחיסה זו.
- נפח הקובץ עבור כל תמונה.
- מספר הקבצים אשר ניתן לאחסן על כל מצע נושא מידע (המדיה) עפ"י סעיף 3.2 לעיל.

יועדף מבנה קובץ אשר תואם למגוון מערכות, ומתאים לאחסון תמונות הן לצרכי תצוגה מהירה באיכות בינונית על גבי צג מחשב והן להדפסה באיכות חליפית לנגטיב, כגון קבצים לפי תקן Photo-CD לפי שיטת YCC.

2.13 מילון פריטי-מידע - שדות (N)

2.14 מילון מונחים (S)

2.14.1 על הספק לפרט את כל המונחים המקצועיים בהם עשה שימוש בהצעה.

2.14.2 רשימת המונחים בהם נעשה שימוש במסמך זה:

YCC - סכימה לקידוד צבע תוך שמירה על ה-Color Space ואי תלות בסוג החומרה בה משתמשים.

Photo CD - תקן לאיחסון תמונות בפורמט YCC, בקובץ דחוס ובו מגוון רזולוציות לשימוש למטרת תצוגה והדפסת תמונות.

CD-ROM - תקליטור, דיסק אופטי לכתיבה חד-פעמית במפעל או בכונן CD-R וקריאה רב-פעמית.

MO - דיסק Magneto-Optical - טכנולוגיה המשלבת תכונות אופטיות ומגנטיות המאפשרות כתיבה וקריאה רב-פעמיים.

מצע נושא מידע / מדיה - דיסק / דיסקט / CD-ROM או כל אמצעי אחר המאפשר איחסון נתונים דיגיטליים של מערכת ממוחשבת ו/או אופטית.

2.5 **תהליכים (S)**

להלן מפורטים התהליכים העיקריים הנדרשים במערכת והפעילויות המרכיבות כל תהליך. על הספק לפרט את התהליכים הקיימים במערכת המוצעת וכיצד הם עונים על הדרישות המפורטות להלן.

2.5.1 **תת-מערכת סריקת תשלילים**

- תהליך סריקת תשלילים (נגטיבים) 35 מ"מ בצבע ובשחור-לבן.
- תהליך תיקון רמות הצבע/גוונים (אוטומטי ו/או ידני).
- תהליך דחיסת הנתונים.
- תהליך יצירת קבצי נתונים בפורמט סטנדרטי.
- תהליך אחסנת קבצי הנתונים על מדיה סטנדרטית.

2.5.2 **תת-מערכת הדפסה**

- תהליך הדפסת תמונות באיכות גבוהה בצבע ושחור-לבן.

2.5.3 **תת-מערכת ניהול וגיוויים**

- תהליך ביצוע גיבוי המדיה על גבי מדיה זהה או חליפית.
- תהליך ניהול מערכת וקביעת פרמטרים שישמשו כברירת מחדל (Default) עבור תת-המערכות השונות.

2.6 **טרנזקציות (G)**

על הספק לפרט את הטרנזקציות הקיימות בחבילה.

2.7 **מודולים - תוכניות - (S)**

אם חלק מהמערכת המוצעת מבוססת על תוכנות מדף שתשולבנה במערכת ברמה זו או אחרת, יש להגדיר אילו מודולים מכוסים ע"י תוכנת מדף ולהגדיר את המימשק המדויק בין חלקי המערכת לכל תוכנת מדף.

2.9 **שגרות - (N)**

2.10 **טבלאות (S)**

בעבור כל מצע נושא מידע (קרי: המדיה) תישמר טבלת נתונים שתכיל:

עבור המדיה:

- מס"ד המדיה

עבור כל תמונה:

- מס"ד
- מועד הסריקה
- נפח

הספק יפרט מה מבנה טבלת הנתונים הנשמרת במערכת המוצעת והתאמתה לטבלה זו.

תפארת מורד! הנה כ' החמשה להולדת
לפני חרדיה מנחם אלכס

לפני מנחם! הנה ילד קבוצה נלה

לפני מנחם! הנה ילד קבוצה נלה

לפני מנחם! הנה ילד קבוצה נלה

לפני מנחם! הנה ילד קבוצה נלה

לפני מנחם! הנה ילד קבוצה נלה

לפני מנחם! הנה ילד קבוצה נלה

לפני מנחם! הנה ילד קבוצה נלה

לפני מנחם! הנה ילד קבוצה נלה

לפני מנחם! הנה ילד קבוצה נלה

- אחסנת קבצי הנתונים על מדיה סטנדרטית.
- הדפסת תמונות באיכות גבוהה בצבע ושחור-לבן.
- ביצוע גיבוי המדיה על גבי מדיה זהה או חליפית.
- תת-מערכת ניהול מערכת וקביעת פרמטרים שימשו כברירת מחדל (Default) עבור תת-המערכות השונות.

2.3.2 חלוקה לתת-מערכות (G)

המערכת תבנה מ-3 תת-מערכות:

- תת-מערכת סריקת תשלילים.
- תת-מערכת הדפסה.
- תת-מערכת ניהול וגיבויים.

ספק המערכת יפרט את החלוקה לתת-מערכות במערכת המוצעת.

2.4 ממשק תפעולי - מסכים (S)

המסכים במערכת יבנו במבנה "עץ" היררכי: תפריט ראשי
תת-תפריטים
מסכי פעולה.

ספק המערכת יפרט את המסכים הכלולים במערכת המוצעת.

2.4.1 ממשקי אדם מחשב (MMI)

לממשק התפעולי חשיבות רבה בהצלחת המערכת ובקליטתה.
על מסכי המערכת המוצעת להתבסס על עקרונות מתקדמים בהנדסת אנוש, להיות ידידותיים, נוחים להפעלה ואחידים לכל תת-המערכות המוצעות.

תועדף מערכת המבוססת על מימשק MS-Windows, מקינטוש או X-Windows תוך ניצול מלא של תכונות מימשקים אלו.

2.4.2 מסכי תפריט

ספק המערכת יפרט את מסכי התפריט הכלולים במערכת המוצעת.

2.4.2 מסכי הפעולה

ספק המערכת יפרט את מסכי הפעולה הכלולים במערכת המוצעת.

והערה לך שכל מה שאתה עושה
יכול להיות, ואין כאן כל
לחץ פוליטי מדיני.

גם לכולם: כל ענין רחוק הולך
ניצח, זה לפני שמצא רבנים
לפי לפני שמצא רבנים.

לפי, לא רבן. אין זה הפה היחיד
אני עומד לפניו לומר רעה וקטל
כמלה, הן בענין שאלה מה היצירה
אסם חייב רעלם ביניהם, בלחץ
אסם, גם במחנה שני
מערכה עם הרשע הסביר (ל
בת ומקרה).

- 2 צלמים.

- אחראית ארכיון.

למערכת המידע שתפותח במועד מאוחר יותר (ראה סעיף 2.2.2), יהיו משתמשים רבים נוספים.

2.2.2 מערכות משיקות - תיחום חיצוני (I)

כפי שנאמר לעיל, מערכת זו לסריקת תשלילים הינה נדבך בלבד ממערכת מידע ממוחשבת לסריקה, אחסנה, חיפוש, הצגה והפקה של תמונות, אשר תחליף את המערכת הידנית הקיימת כיום.

מערכת המידע הממוחשבת תכיל אמצעי לקליטת המדיה וקבצי נתונים גרפיים שיוצרו במערכת סריקת התשלילים. עבור כל תמונה ייקלטו מאפיניה ופרטיה כגון: מה/מי מצולם, מתי ובאילו נסיבות, היכן מאוחסנת המדיה וכו'. התמונה המקורית באיכות הגבוהה תישמר במדיה אשר נוצרה במערכת סריקת התשלילים, אך קובץ דחוס ברזולוציה נמוכה יישמר במערכת המידע עם הנתונים הטקסטואליים ויאפשר זיהוי התמונה.

מערכת המידע הממוחשבת תאפשר חיפוש תמונה עפ"י פרטיה וכן הצגתה באופן מוקטן מהקובץ ברזולוציה הנמוכה, על גבי המסך והדפסת תמונות ופרטיהן במדפסת ליזר או מדפסת צבע באיכות בינונית.

עפ"י פרטים אלו ניתן יהיה לפנות למדיה באיכות הגבוהה, אם במערכת המידע או בעמדה נפרדת, להציג את התמונה באיכות גבוהה, לבצע בה פעולות כגון: ריטוש, שינויי גוונים וכו' ואח"כ להדפיס את התמונה במדפסת צבע באיכות גבוהה.

את מערכת המידע ניתן יהיה לקשר באמצעות רשת תקשורת מקומית לכל עובדי לע"מ וע"י רשת תקשורת עירונית או ארצית לאתרים אחרים כגון ארכיון מדינת ישראל, מערכות עיתונים וסוכנויות ידיעות בארץ ובעולם.

2.3 תת-מערכות ופונקציות ראשיות

2.3.1 כללי (G)

המערכת הנדרשת תיבנה ממספר תת-מערכות שיאפשרו מתן מענה לנושאים הבאים:

- סריקת תשלילים (נגטיבים) 35 מ"מ בצבע ובשחור-לבן.

- תיקון רמות הצבע/גוונים.

- דחיסת הנתונים.

- יצירת קבצי נתונים בפורמט סטנדרטי.

גא' כהן! בעל"ן יהודה אלון-זיל
מחנך מילך אלדן עם
ויל, מלך מילך מילך מילך
151

• לבסוף, בעדני הארץ הובנתי הנזל
הקבוצים. לא מילך מילך
המלך מילך מילך.

לבסוף, מילך! מילך מילך מילך
מילך מילך מילך מילך.

צוה מילך - מילך מילך מילך
מילך מילך מילך מילך
מילך מילך מילך מילך
מילך מילך מילך מילך.

פרק 2 יישום (I)**2.0 תפיסה כללית - הבהקים (I)**

המערכת הנדרשת לסריקת תשלילים הינה נדבך ראשון ממערכת מידע ממוחשבת לסריקה, אחסנה, חיפוש, הצגה והפקה של תמונות, אשר תחליף את המערכת הידנית הקיימת כיום.

מערכת סריקת התשלילים הינה מערכת עצמאית אשר לא תקושר בשלבים הראשוניים למערכת המידע אשר תוקם בהמשך, אלא באמצעות העברת מדיה נתיקה.

בשלב ראשון תשמש המערכת את לשכת העיתונות הממשלתית בלבד, אך בשלב שני תישקל הדרך לאפשר שימוש במערכת על ידי ארכיון מדינת ישראל אשר אף הוא יחידה במשרד ראש הממשלה ולו ארכיון גדול מאוד של תמונות בנגטיבים ופוזיטיבים. הקישור העתידי יבוצע ככל הנראה באמצעות מערכת המידע שהינה השלב הבא במערכת הממוחשבת, ולא באמצעות מערכת הסריקה הנדרשת במכרז זה.

על המערכת הממוחשבת לסריקת תשלילים לבצע את הפעולות העיקריות הבאות:

- סורקת תשלילי 35 מ"מ במהירות רבה ובאיכות גבוהה.
- יוצרת קבצי נתונים ברמת דחיסה גבוהה ללא אובדן נתונים ועפ"י תקן קובץ המקובל בתוכנות מדף לעיבוד תמונות והדפסתן.
- קבצי הנתונים יאוחסנו על גבי מדיה נתיקה עמידה לאורך זמן והמקובלת בענף עיבוד הנתונים.
- הדפסת תמונות באיכות גבוהה בצבע ושחור-לבן.
- ביצוע גיבוי המדיה על גבי מדיה זהה או חליפית.

2.1 אופי ומצב כללי של היישום (I)

מערכת חדשה שתבנה על בסיס מערכת מוכנה, אשר מותקנת ועובדת באתרים אחרים בעולם ולפחות באתר אחד בישראל.

על הספק לציין בהצעתו כל רכיב (חומרה או תוכנה) אשר אינו קיים בעת כתיבת ההצעה ומותקן אצל לקוחות החברה.

2.2 משתמשים ומערכות משיקות (I)**2.2.1 משתמשים (I)**

מערכת זו תשמש בעיקרה את עובדי מח' הצילומים בלע"מ:

- מנהל מח' הצילומים.

- 2 טכנאים.

הצוות הזה 'בחן' את ההיסטוריה
המפליגה של ה'ת' (21, 11) כפי
קדד'א.

הצוות הזה, 'היה' בחולות (א) ו
אז, בהתאמה עם אלה כן אלה
לש, (3) מ/סמך משלוח הצוות
והקדש ה'ת' (ה'ת' 1) בסוף זה.
ל' מ'ת' (3) נ'ת' מ'ת' ה'ת'
אחריהם הצוות הזה, אלה
מ'ת' מ'ת' אלה ה'ת' ה'ת'
מ'ת' מ'ת' אלה אלה אלה
מ'ת' מ'ת' אלה אלה אלה
מ'ת' מ'ת' אלה אלה אלה
מ'ת' מ'ת' אלה אלה אלה.

1.2 יעדים ומטרות (I)

- יעדי המערכת:
- לשמש את עובדי מחלקת הצילומים ככלי עבודה לסריקת תשלילים ואחסנתם על גבי מדיה ממוחשבת (נתיקה).
 - לשמש ככלי לגיבוי תשלילים ולארכיב מחלקת הצילומים.
 - להוות בסיס להקמת מערכת מידע ממוחשבת לאיחזור טקסטואלי וויזואלי של אוסף הצילומים.

1.3 בעיות (I)

- אוסף הצילומים בתשלילים מתבלה בהדרגה בשל השימוש הידני השוטף.
- קיים בלאי אשר לא ניתן לשחזרו.
- חוסר גיבוי, במקרה של אובדן או אסון.

1.4 השתלבות ביעדי הארגון (I)

- תפקיד מח' הצילומים לתעד ולצלם אירועים ממלכתיים ורשמיים במדינת ישראל. בתוקף תפקידם, צלמי המחלקה הם הצלמים הרשמיים של המדינה ומתלווים לנסיעות הרשמיות של רה"מ, הנשיא, ואירועים הסטוריים אחרים לחו"ל.
- במחלקה אוסף תצלומים (ארכיב) מהתקופה שטרם קום המדינה (מראשית המאה). במחלקה גם אוסף תצלומים של צלמים אשר תרמו את תצלומיהם ללשכת העיתונות הממשלתית.
- המחלקה נותנת שרות תצלומים בעיקר למדיה הכתובה והאלקטרונית, היסטוריונים, אנשי מדע, מוזיאונים, בארץ ובחו"ל וכמובן לכל אזרח בישראל הרוצה בכך.
- ריבוי התצלומים והתשלילים המתויקים היום בשיטה ידנית גורם לאובדן אינפורמציה ותצלומים רבים לא נמצאים במועד או הולכים לאיבוד.

1.5 קשר לתוכנית עבודה שנתית (N)

1.6 תועלת, ישימות ועלות/תועלת (N)

1.7 אופק הזמן (I)

הקמת המערכת תושלם תוך כשלושה חודשים מיום חתימת החוזה עם הספק הזוכה.

אין ר' צה כהן פ' צ"ח, אין
ר' צה אהרן פ' צ"ח
אין ר' צה אהרן פ' צ"ח
אין ר' צה אהרן פ' צ"ח

ה' צ"ח ר' צה אהרן פ' צ"ח
אין ר' צה אהרן פ' צ"ח
אין ר' צה אהרן פ' צ"ח
אין ר' צה אהרן פ' צ"ח

אין ר' צה אהרן פ' צ"ח
אין ר' צה אהרן פ' צ"ח
אין ר' צה אהרן פ' צ"ח
אין ר' צה אהרן פ' צ"ח

אין ר' צה אהרן פ' צ"ח

פרק 1 - יעדים (I)

1.1 לקוח/משתמש עיקרי (מומחה היישום) (I)

משתמשי המערכת יהיו עובדי מחלקת הצילומים של לע"מ: מנהל המחלקה, צלמים, עובדי מעבדה ואחראית ארכיון.

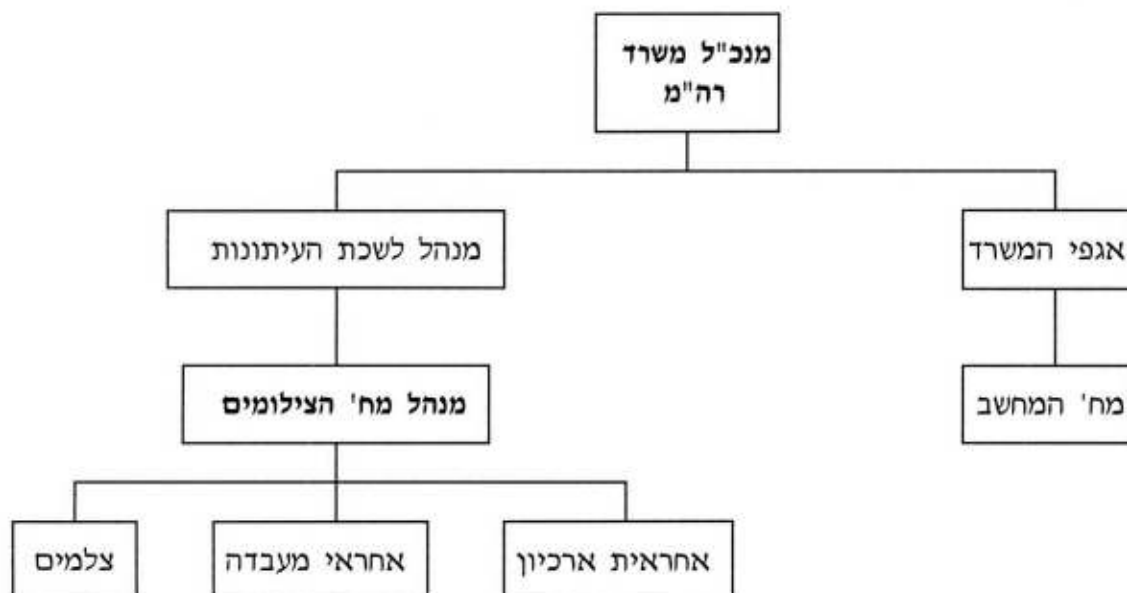
אחזקת המערכת תהיה באחריות מנהל מח' הצילומים בלע"מ ומחלקת המחשב של המשרד.

מחלקת הצילומים בלע"מ הינה מחלקה השייכת לשכת העיתונות הממשלתית שהינה יחידה השייכת למשרד ראש הממשלה וכפופה למנכ"ל המשרד.

המחלקה מונה כ-7 עובדים ומופקדת על:

- תיעוד אירועים ממלכתיים ורשמיים במדינת ישראל כצלם הרשמי של המדינה.
- לוויה רה"מ והנשיא בנסיעותיהם הרשמיות.
- איחסון אוסף תצלומים (ארכיב) של תמונות מראשית המאה ואוסף תצלומים של צלמים אשר תרמו את תצלומיהם לשכת העיתונות הממשלתית.
- מתן שרות תצלומים בעיקר למדיה הכתובה והאלקטרונית, הסטוריונים, אנשי מדע, מוזיאונים, בארץ ובחו"ל וכמובן לכל אזרח בישראל הרוצה בכך.

מבנה ארגוני

ביום ג' צוויי טעג אריבער פון פארן
שבת (1) באלדעטע מיט חתונה - וועט
זיין פארן שבת

(2) מיטל פארן שבת אריבער פון פארן
שבת, וועט זיין פארן שבת
+ וועט זיין פארן שבת

אריבער פון פארן שבת - מיט חתונה
זיין פארן שבת

זיין פארן שבת
זיין פארן שבת
זיין פארן שבת

זיין פארן שבת - מיט חתונה
זיין פארן שבת
זיין פארן שבת

זיין פארן שבת
זיין פארן שבת
זיין פארן שבת

הרבנות הראשית
לישראל
תל אביב

הרבנות הראשית לישראל THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

בס"ד, כ"ז בתשרי תשנ"ה

2 אוקטובר 1994

מק' - 727/94

לכבוד

הועדה להסדרי התפילה ליד הכותל המערבי

שלום רב,

הנדון: הסדרי תפילה ליד הכותל המערבי

הננו להביע דעתנו בנושא הנדון.

לאחר עיון מעמיק הגענו למסקנה, היות וההצעה לערוך את התפילה במתכונת כפי שמבקשות "נשות ראש חדש" הינה שינוי מהמסורת המסורה לנו מדור דור, ומהווה פירצה באפיה של התפילה כפי שהיה מקובל עד היום, מורים אנו שאין לשנות את ה"סטטוס-קוו" הקיים ויש להמשיך ולהתפלל בכותל המערבי כפי שהיה נהוג ומקובל עד היום.

איננו חושבים שיש מקום לנהל ויכוח הלכתי עם גורמים שמנסים לקבוע נורמות חדשות גם באופן התפילה, כבר ידוע שיש אפשרות לטהר את השרץ בק"ן טעמים. ולכן אנו פוסקים שיש לשמור על מסורת התפילה כפי שהיתה עד היום מבלי לשנותה.

בכבוד רב,

אליהו בקשי דורון

ראשון לציון הרב הראשי לישראל

ישראל מאיר לאו

הרב הראשי לישראל

על פי החוקה אשר
יורד ועל המסמך
אשר ימסור לו
העדה

על שם ה' אלהינו - אין עמנו קטל ורצח
באש או באבן ונשמה לנפש מלאה חן וחסד
במנוח רוח ה' הנהיג ואלו אנחנו נשפוט
על דעת דין וצדק ואלו הנהיג שופט צדק
הקדוש

זה ה' אלהינו אלמלי חסד - כח לא יחזיק

צדק וחסד ורחמים וחסד וחסד וחסד
אלו יבואו ואלו יבואו ואלו יבואו
ואלו יבואו ואלו יבואו ואלו יבואו
ואלו יבואו ואלו יבואו ואלו יבואו

למה אעתי לא חסד וחסד
מקור וחסד וחסד וחסד
ואלו יבואו ואלו יבואו ואלו יבואו

זהו חסד וחסד וחסד וחסד
אלו יבואו ואלו יבואו ואלו יבואו
ואלו יבואו ואלו יבואו ואלו יבואו

אלו יבואו ואלו יבואו ואלו יבואו
ואלו יבואו ואלו יבואו ואלו יבואו
ואלו יבואו ואלו יבואו ואלו יבואו

על שם ה' אלהינו - אין עמנו קטל ורצח
באש או באבן ונשמה לנפש מלאה חן וחסד
במנוח רוח ה' הנהיג ואלו אנחנו נשפוט
על דעת דין וצדק ואלו הנהיג שופט צדק
הקדוש

זה ה' אלהינו אלמלי חסד - כח לא יחזיק
צדק וחסד ורחמים וחסד וחסד וחסד
אלו יבואו ואלו יבואו ואלו יבואו

ואלו יבואו ואלו יבואו ואלו יבואו
ואלו יבואו ואלו יבואו ואלו יבואו
ואלו יבואו ואלו יבואו ואלו יבואו

ואלו יבואו ואלו יבואו ואלו יבואו
ואלו יבואו ואלו יבואו ואלו יבואו
ואלו יבואו ואלו יבואו ואלו יבואו

ואלו יבואו ואלו יבואו ואלו יבואו
ואלו יבואו ואלו יבואו ואלו יבואו
ואלו יבואו ואלו יבואו ואלו יבואו

השרא רבנות הראשית THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

בס"ד, כ"ז בתשרי תשנ"ה
2 אוקטובר 1994
מק' - 727/94

לכבוד
הועדה להסדרי התפילה ליד הכותל המערבי
שלום רב,

הנדון: הסדרי תפילה ליד הכותל המערבי

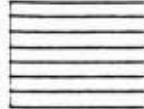
הננו להביע דעתנו בנושא הנדון.
לאחר עיון מעמיק הגענו למסקנה, היות וההצעה לערוך את התפילה במתכונת כפי שמבקשות "נשות ראש חדש" הינה שינוי מהמסורת המסורה לנו מדור דור, ומהווה פירצה באפיה של התפילה כפי שהיה מקובל עד היום, מורים אנו שאין לשנות את השטטוס-קוו "הקיים ויש להמשיך ולהתפלל בכותל המערבי כפי שהיה נהוג ומקובל עד היום.

איננו חושבים שיש מקום לנהל ויכוח הלכתי עם גורמים שמנסים לקבוע נורמות חדשות גם באופן התפילה, כבר ידוע שיש אפשרות לטהר את השרץ בק"ן טעמים. ולכן אנו פוסקים שיש לשמור על מסורת התפילה כפי שהיתה עד היום מבלי לשנותה.

בכבוד רב,

אליהו בקשי דורגן
ראשון לציון הרב הראשי לישראל

ישראל מאיר לאו
הרב הראשי לישראל

15x-31
צבני הרבנות
המלאכה

סיור ועדת מנכלי"ם לעניני הכותל המערבי

3.11.94

לר"ז

08:15 - יציאה עם מוביל משטרתי מהמשרד.

10:00 - 08:30 - סיור בכותל

מהלך הסיור

בסיור ועדת המנכלי"ם משתתפים:

מר שמעון שבס - יו"ר הועדה

מנכ"ל משרד המשטרה

מנכ"ל משרד הדתות

מנהל מחוז ירושלים במשרד הפנים

חיועץ המשפטי של משרד רה"מ

יועצת רה"מ למעמד האישה

שרה בן שאול

הרב פרנק - מזכירו של הרב לאו

הרב עידן

הרב גץ - רב הכותל

3 נשים אורתודוכסיות

הביקור יחל בתצפית שתבצע מנקודת המשטרה לעבר רחבת הכותל.

לאחר מכן יחל הסיור שיתבצע בשתי רחבות ההתפללות כמו כן במחילות הכותל.

הסיור יכלול לצד הדיון המקצועי בבעיה הנידונה, גם סקירה הסטורית של המקום ובנייתו לאורך הכיבושים השונים.

חשוב לציין שיש להצטייד בכיפה ולשים אותה מרגע המפגש עם רב הכותל שמהרשמות שלי בסיור מקדים במקום ציבור המתפללים מכבד את האדם מאד.

נקודה נוספת חשוב לא להתעכב בשעת התחלת הסיור כיוון שבאותו לילה רב הכותל עשה תיקון חצות משמע הוא לא ישן כל הלילה.

לסיור מתלווה מפקד תחנות בכותל.

בברכה,

זאב קירטצ'וק

משרד ראש הממשלה

היועץ המשפטי

ירושלים, כ"ח בחשון התשנ"ה
2 בנובמבר 1994

מספר: 4

אל: המנכ"ל

הנדון: ישיבת ועדת המנכ"לים לעניין הסדרי התפילה בכותל

1. בעקבות המלצת בג"ץ, הוקמה ועדת המנכ"לים ע"י הממשלה, כדי להסדיר סכסוך בין "נשות הכותל" - קבוצת נשים הרוצות להתפלל בכותל כדרכן מדי ראש חודש (שאינה דווקא סותרת את ההלכה, לפי פסיקת בג"ץ), לבין המתפללים הקבועים בכותל - ורב הכותל בראשם, המתנגדים חריפות.
2. המנדט שניתן לוועדה:
"להציע פתרון אפשרי שיקיים את חופש הגישה לכותל המערבי ואת חופש התפילה ברחבתו, תוך צמצום הפגיעה ברגשות המתפללים במקום".
כלומר, אין לוועדה מנדט לא להחליט או להחליט להשאיר את הסטטוס קוו.
3. הוועדה פנתה לרבנים הראשיים, האחראים על רב הכותל, אשר קבעו:
"מורים אנו שאין לשנות את הסטטוס קוו הקיים ויש להמשיך ולהתפלל בכותל המערבי כפי שהיה נהוג ומקובל עד היום".
4. הערת אגב: לעתירת הנשים הצטרפו כמשיבים, לצד המדינה, גם ש"ס ודגל התורה.
5. בסיוור, יבקרו חברי הוועדה בכותל, על מבואותיו ומנהרותיו.
אני מציעה, שהוועדה תשים לב במיוחד ל"כותל הקטן" כיוון שיש חוגים ברבנות המציעים להסדיר את הפשרה כך, שיותר לנשים להתפלל שם.

ב ב ר כ ה

שרה בן שאול (ויס), עו"ד
עוזר ראשי היועץ המשפטי

משרד ראש הממשלה

היועץ המשפטי

ירושלים, כ"ח בחשון התשנ"ה

2 בנובמבר 1994

מספר: 4

אל: המנכ"ל

הנדון: ישיבת ועדת המנכ"לים לעניין הסדרי התפילה בכותל

1. בעקבות המלצת בג"ץ, הוקמה ועדת המנכ"לים ע"י הממשלה, כדי להסדיר סכסוך בין "נשות הכותל" - קבוצת נשים הרוצות להתפלל בכותל **כדרכן** מדי ראש חודש (שאינה דווקא סותרת את ההלכה, לפי פסיקת בג"ץ), לבין המתפללים הקבועים בכותל - ורב הכותל בראשם, המתנגדים חריפות.
2. המנדט שניתן לוועדה:
"להציע פתרון אפשרי שיקיים את חופש הגישה לכותל המערבי ואת חופש התפילה ברחבתו, תוך צמצום הפגיעה ברגשות המתפללים במקום".
כלומר, אין לוועדה מנדט **לא** להחליט או להחליט להשאיר את הסטטוס קוו.
3. הוועדה פנתה לרבנים הראשיים, האחראים על רב הכותל, אשר קבעו:
"מורים אנו שאין לשנות את הסטטוס קוו הקיים ויש להמשיך ולהתפלל בכותל המערבי כפי שהיה נהוג ומקובל עד היום".
4. הערת אגב: לעתירת הנשים הצטרפו כמשיבים, לצד המדינה, גם ש"ס ודגל התורה.
5. בסיוור, יבקרו חברי הוועדה בכותל, על מבואותיו ומנהרותיו.
אני מציעה, שהוועדה תשים לב במיוחד ל"כותל הקטן" כיוון שיש חוגים ברבנות המציעים להסדיר את הפשרה כך, שיותר לנשים להתפלל שם.

ב ב ר כ ה

שרה בן שאול (ויס), עו"ד
עוזר ראשי היועץ המשפטי

6

משרד ראש הממשלה

היועץ המשפטי

ירושלים, כ"ח בחשוון התשנ"ה
2 בנובמבר 1994

מספר: 4

אל: המנכ"ל

הנדון: ישיבת ועדת המנכ"לים לעניין הסדרי התפילה בכותל

1. בעקבות המלצת בג"ץ, הוקמה ועדת המנכ"לים ע"י הממשלה, כדי להסדיר סכסוך בין "נשות הכותל" - קבוצת נשים הרוצות להתפלל בכותל כדרכן מדי ראש חודש (שאינה דווקא סותרת את ההלכה, לפי פסיקת בג"ץ), לבין המתפללים הקבועים בכותל - ורב הכותל בראשם, המתנגדים חריפות.
2. המנדט שניתן לוועדה:
"להציע פתרון אפשרי שיקיים את חופש הגישה לכותל המערבי ואת חופש התפילה ברחבתו, תוך צמצום הפגיעה ברגשות המתפללים במקום".
כלומר, אין לוועדה מנדט לא להחליט או להחליט להשאיר את הסטטוס קוו.
3. הוועדה פנתה לרבנים הראשיים, האחראים על רב הכותל, אשר קבעו:
"מורים אנו שאין לשנות את הסטטוס קוו הקיים ויש להמשיך ולהתפלל בכותל המערבי כפי שהיה נהוג ומקובל עד היום".
4. הערת אגב: לעתירת הנשים הצטרפו כמשיבים, לצד המדינה, גם ש"ס ודגל התורה.
5. בסיום, יבקרו חברי הוועדה בכותל, על מבואותיו ומנהרותיו.
אני מציעה, שהוועדה תשים לב במיוחד ל"כותל הקטן" כיוון שיש חוגים ברבנות המציעים להסדיר את הפשרה כך, שיותר לנשים להתפלל שם.

ב ב ר כ ה

שרה בן שאול (ויס), עו"ד
עוזר ראשי ליועץ המשפטי

המרכז לפלורליזם יהודי

The Israel Religious Action Center

לשוויון ערך האדם, צדק חברתי וסובלנות דתית
For Human Equality, Social Justice, Religious Tolerance

ירושלים, כז בחשוון תשנ"ה
1 בנובמבר, 1994
תיקנו: 3734/40

לכבוד
מר שמעון שבס
מנכ"ל משרד ראש הממשלה
ויו"ר הוועדה לענין התפילה באזור הכותל המערבי
משרד ראש הממשלה

נכבדי,

הנדון: חופש הגישה לכותל לקהילות היהדות המתקדמת בישראל ובעולם

1. ועדתכם הנכבדה מונתה בעקבות המלצת כבוד בית המשפט העליון בבג"צ 257/89; 2410/90, מתוך מגמה, עליה המליץ כב' נשיא בית המשפט, להגיע לפתרון שיקיים את חופש הגישה לכותל ויצמצם הפגיעה ברגשות המתפללים.
2. כידוע לך, מהווה היהדות המתקדמת אחת משלוש התנועות הדתיות העקריות בעולם היהדות, וקהילותיה המונות כמליון וחצי נפש פרושות על פני העולם בלמעלה מ-20 מדינות, ומאוגדות במסגרת האיגוד העולמי ליהדות מתקדמת.
- שניים מעקרונות היסוד המייחדים את היהדות המתקדמת הם עקרון השוויון בין נשים וגברים, ממנו נגזרת תפילה משפחתית שוויונית, שאינה מבחינה ומפרידה בין נשים וגברים, וכן עקרון ההתפתחות של המסורת, אשר מכוחו חדשו והתאימו רבני וקהילות התנועה את סידור התפילה למציאות זמננו ולרגשות המתפללים היהודים בעולם המודרני.
3. קבוצות ומשלחות רבות של קהילות תנועתנו בארץ ובעולם וכן של קהילות היהדות המסורתית (קונסרבטיבית) מבקשות לקיים תפילות באזור הכותל המערבי, ועבור רבות מהן מהווה הביקור בכותל פיסגת ההזדהות והחוויה של שהותם בישראל.
- מאידך גיסא, נסיוןן המר של קבוצות אלה, בבואן להתפלל ברחבת הכותל, גרם להן לחוויות טראומטיות ושליליות, ולפגיעה ועלבון קשים לכבודם ולתפיסת עולמם הדתית ליברלית. למותר הוא לציין את ההשפעה השלילית שיש לכך בין השאר, על יחסן לישראל.
4. ההתכתבות הרצ"ב מדברת בעד עצמה ופורשת מחד גיסא את נסיונה הקשה של קבוצה מתנועתנו בדטרויט, אשר באה מאחת הקהילות הגדולות והחשובות בארצות הברית, ואת תגובת רשויות הכותל בעניינה, ומאידך גיסא חוויות דומות שהיו מנת חלקה של קבוצה מסורתית (קונסרבטיבית) מקנזס סיטי, כפי שהן מתוארות במכתבו של אחד מראשי הקבוצה, שהוא גם אחד מפעילי הקהילה היהודית בקנזס סיטי.

5. מן התכתובת דלעיל תבין שמלכתחילה היו הקבוצות מודעות לנושא רגשות המתפללים האורתודוקסים, ולפיכך הגיעו בעצמן לפתרון אשר, כך האמינו, יאזן את הערכים הנ"ל העומדים בלב פסיקת הבג"צ, חופש הגישה והפולחן מחד גיסא, והתחשבות ברגשות המתפללים האחרים מאידך גיסא.

לשבח הוא לאותן קבוצות שלא ניסו אף לממש את זכותם להתפלל באזור התפילה היעודי והחצוי הסמוך לכותל, אלא בקשו להביא שיחס לפני הבורא בלא להתערב בין שאר התפללים אלא באזור הפתוח שבחלקה האחורי של הרחבה.

6. תשובות רב הכותל בנדון, לאחר שהתייעץ עם יועציו המשפטיים, אינן מקובלות עלינו ואין בכוונתנו להשלים עימן.

הואיל ונראה מן השיקולים אשר נפרשו ע"י כב' בית המשפט העליון כי המנדט הראוי לועדה אינו מצומצם לענין תפילת נשים בלבד, מצאנו לנכון להביא את פנייתנו בפני הועדה הנכבדה שבראשותך.

אנו סבורים שמן הראוי שנישמע בפני הועדה בענין זה, והועדה תיתן דעתה אף לסוגיה המועלית בפניותינו, וזאת בתקווה ליתר את הצורך בפניה לבג"צ לשם מימוש זכויות מרשינו, האיגוד העולמי ליהדות מתקדמת והתנועה ליהדות מתקדמת בישראל, עפ"י העקרונות שהותרו בפסק הדין הנ"ל ואשר קוימו על ידי הקהילות והקבוצות שעניינן הובא לעיל כדוגמא.

7. אנא הודיענו אם בדעתך לזמננו ולכלול את הנושא המועלה במסגרת עבודת הועדה, וזאת כדי שנוכל לכלכל את המשך צעדינו בנדון.

בכבוד רב ובברכה
הרב אורי רגב, עו"ד
31.12.77

לוטות: צרופות

יחיד מסמס
ליקב
ותחת לישראל

הרבנות הראשית לישראל THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

בס"ד, כ"ז בתשרי תשנ"ה

2 אוקטובר 1994

מק' - 727/94

לכבוד

הועדה להסדרי התפילה ליד הכותל המערבי

שלום רב,

הנדון: הסדרי תפילה ליד הכותל המערבי

הננו להביע דעתנו בנושא הנדון.

לאחר עיון מעמיק הגענו למסקנה, היות וההצעה לערוך את התפילה במתכונת כפי שמבקשות "נשות ראש חדש" הינה שינוי מהמסורת המסורה לנו מדור דור, ומהוה פירצה באפיה של התפילה כפי שהיה מקובל עד היום, מורים אנו שאין לשנות את הסטוס-קוו הקיים ויש להמשיך ולהתפלל בכותל המערבי כפי שהיה נהוג ומקובל עד היום.

איננו חושבים שיש מקום לנהל ויכוח הלכתי עם גורמים שמנסים לקבוע נורמות חדשות גם באופן התפילה, כבר ידוע שיש אפשרות לטהר את השרץ בק"ן טעמים. ולכן אנו פוסקים שיש לשמור על מסורת התפילה כפי שהיתה עד היום מבלי לשנותה.

בכבוד רב,

ד"ר יצחק דורון
אליהו בקשי דורון

ראשון לציון הרב הראשי לישראל

ישראל מאיר לאו

הרב הראשי לישראל

על פי החזקה אשר
פרד ועל המסמס
אשר יאמרו לך
העשה

DIRECTOR GENERAL
MINISTRY OF RELIGIOUS AFFAIRS
JERUSALEM ISRAEL

המנהל הכללי

משרד לענייני דתות

ב"ה: כד' באלול תשנ"ד
31 באוגוסט 1994

לכבוד
הרב גץ
רב הכותל המערבי

שלום רב,

הנדון: תפילה ברחבת הכותל

מצורף בזה העתק מכתבו של עו"ד אורי רגב- ראש המרכז לפלורליזם יהודי
בענין קיום טקס קבלת שבת ברחבת הכותל.
אבקש את תגובת כבוד הרב גץ לאמור במכתב הנדון.

בכבוד רב

אורי רגב
זאב רוזנברג
המנהל הכללי

העתק: כב' ראש הממשלה, ושר הדתות
מר ישראל ליפל, יועץ השר
הרב אורי רגב

בעהשית

Rabbi Mayer Yehuda GETZ
in charge of the Western Wall
and Sacred Sites adjacent to the Temple Mount
and all Holy Places in Eretz Israel
Jerusalem - Israel

הנה זה עומד אחר כתלנו
P.O.Box 14123 ת.ד.
Tel. (02) 283525 טל.
Fax. (02) 894828 פקס.

מאיר יאודה גץ
הרב הממונה על הכותל המערבי
וסביבות הר הבית
ויתר המקומות הקדושים בארץ ישראל
העיר העתיקה - ירושלים ת"ו

רי"ח אלול תשנ"ד

בס"ד

לכבוד
עו"ד ע. בן - דור
המרכז לפלורליזם יהודי
ירושלים

שלום וברכה

הנדון: מכתבך מיום כ"ח באב תשנ"ד
בעניין טקס קבלת שבת ברחבת הכותל

גברת נכבדה,
הנני מאשר את קבלת מכתבך הנ"ל, ובאשר את מעלה נקודות
משפטיות, העברתי את הנושא לעיון היועצים המשפטיים שלנו.
ובשובם מהפגרות העונתיות תהיה התייחסות להן ותקבלי את התשובות
המתאימות.

**במיטב האחולים והברכות
ובכבוד רב**

העתק:
עו"ד רז - תל אביב.
הרב א. הירש (באמצעות הגברת).
הרב ג. קוק (באמצעות הגברת).
מר ע. וינר - מנכ"ל המרכז הארצי.

נשים מאיימים מעונות היום

ים, בסך 60 מיליון שקל. האירגונים הקימו מטה מאבק משותף

טחקים בבובות

1200 בובות מ-8 מדינות משתתפות
בפסטיבל הבייל לתיאטרוני בובות, שנפתח
אתמול בירושלים. יחזקאל בן-חיים יעלה
כתב: דב אלבוים, תצלום: זום 77

נה בערבית בשיתוף השחקן הפלשטינאי קמל בשת.

סיכסוך בין הרב שך לרב אלישיב הגיע לבית-הדין הרבני

סיכסוך קשה בין הצמרת הרוחנית של
מפלגת דגל התורה הגיע לבית-הדין
הרבני בירושלים.

הסיכסוך נובע מחילוקי-דעות בין
הרב אליעזר שך, מנהיג דגל התורה,
לבין המנהיג הליטאי מירושלים, הרב
שלום אלישיב, בנוגע למינוי רב הישוב
החרדי קריית-ספר באזור מודיעין.

הרב אלישיב, הנחשב לפוסק ההלכה
החרדי החשוב ביותר, קבע כי הרב שמחה
קסלר יהיה הרב של קריית-ספר, ואילו
הרב שך מעוניין כי רב אחר, הרב שלמה
זלמן גרוסמן, יהיה רב הישוב.

הסיכסוך הזה מאיים לגרום לקרע
במנהיגות דגל התורה, מאחר שרבעים
ליטאים אחרים יצאו בראשונה בפומבי
נגד החלטתו של הרב שך.

שלום הכתירו תושבי קריית-ספר
את הרב קסלר לרב הישוב, אך ההחלטה
עוררה התנגדות קשה בישוב. קבוצת
תושבים פנתה לבית-הדין הרבני וזה
הוציא צו מניעה על מינוי רב הישוב עד
שתברר המחלוקת בין הצדדים.

■ דב אלבוים

נשות הכותל

התפללו -

חרדים מחו

לקול מחאות של חרדים, ערכה
השבוע קבוצת „נשות הכותל“ את
תפילת ראש החודש ברחבת הכותל.

נשות הקבוצה, ביניהן חברת מועצת
עיריית ירושלים, ענת הופמן, התפללו
במניין בעזרת הנשים ותקעו בשופרות
כנהוג בחודש אלול. כדי לא להרגיז יותר
מדי את המתפללים במקום, לא ביצעו
הנשים את קריאת התורה ברחבת הכותל
עצמה אלא באתר סמוך.

ועדת מנכ"לים בראשות שמואל
הולנדר, היועץ המשפטי של משרד ראש
הממשלה, דנה בימים אלה בשאלת
תפילת הנשים בכותל. ענת הופמן,
אמרה, כי עד שתסיים הוועדה את
עבודתה, מעוניינות המתפללות שלא
לעורר פרובוקציות ולכן הרחיקו את
מקום קריאת התורה מהכותל.

■ דב אלבוים

אברהם בן שאול

מניח הצהרה מסוגה - מה
לפי זה היסוד הבאג אסא היא

י"ג
9.8

4.9.94

תאריך:

משרד ראש הממשלה

אל: כון קרואה, ול. מ. כ.
מאת: היועץ המשפטי
לרמ

בן בון: ושלם הכותל

אדלם: מן הכולל אפסין אה בלי -
האלה אילם הוועדה, וכו' מן האלם אסא
העזות כים אבלי העלסין העזירי כאל.
זא עקא, לז' זא החולה ל:
באס - זאלה אכז חברה הוועדה?
אוכת אילם ה באה?

לרמ

המרכז לפלורליזם יהודי

The Israel Religious Action Center

לשוויון ערך האדם, צדק חברתי וסובלנות דתית
For Human Equality, Social Justice, Religious Tolerance

ירושלים, כה' באב תשנ"ד
2 באוגוסט, 1994
תיקנו: 40/3349

לכבוד
הרב גץ
הרב הממונה על הכותל המערבי
וסביבות הר הבית
ירושלים

נכבדי,

הנדון: קיום טקס קבלת שבת ברחבת הכותל
על-ידי קהילה של התנועה ליהדות מתקדמת
מכתבך מיום יג' באב, תשנ"ב

מרשיי, האיגוד העולמי ליהדות מתקדמת והרב ג'וליאן י. קוק, רב
קהילת בית-אל ממישיגן, מלאו ידי לענות אליך בענין סדרי הביקור
והתפילה באזור הכותל.

1. קיבלנו את מכתבך מיום י"ג באב, תשנ"ד, ואנו מודים על תשובתך
העניינית שהובאה אלינו בדרכי נועם.

לצערינו, אין בידינו להסכים עם דבריך, ולכן אנו מתכבדים
לפנות אליך בשנית.

2. לדבריך, בשל "הרגישות של הדבר" ובשל "האכזבה המרה שתהיה מנת
חלקם של המשתתפים בתפילות הנערכות שלא כמנהג", ובכדי "לא
לגרום לפגיעה ברגשותיהם של תמימים" היה על מרשיי - כמו על כל
מי שאינו מתפלל במנהג המדויק של היהדות האורתודוקסית
המחמירה - להמנע מלהתפלל במקום ולקיים בו טקסים. להצדקת
עקרון זה הנך מסתמך על סעיף 2(א1) לתקנות השמירה על מקומות
קדושים ליהודים, התשמ"א-1981, ועל בג"צ 257/89.

3. נראה לנו, עם כל הכבוד, כי הפרשנות שהנך נותן לתקנה הנ"ל
ולפסק הדין אינה במקומה.

4. את תקנה 2 (א1) לתקנות השמירה יש לקרוא בכפוף לדברים
המפורשים הנאמרים בחקיקה המסמיכה. סעיף 3 לחוק יסוד: ירושלים
בירת ישראל וחוק השמירה על המקומות הקדושים, תשכ"ז-1967,
מבטיחים במפורש את חופש הגישה של בני כל הדתות אל המקומות
המקודשים להם. בכלל המקומות המקודשים גם הכותל המערבי. חוקים
אלו והתקנות שהוצאו מכוחם, יש לפרש על פי המכנה המשותף
המקובל על הציבור בישראל בכללותו, פירוש המקובל בחברה
דמוקרטית.

5. לגישתנו, מניעת טקס כאמור בתקנה 2(א1), תהא רק אם הטקס פוגע בברור ובוודאי ובאופן אוביקטיבי ברגשות הציבור המתפלל במקום. אלא שהמתפללים עצמם, צריכים אף הם לכבד את המקום ואת מנהגיהם של מתפללים אחרים בו, ולא להגרר לרגשות יתר כלפי כל סטיה מאמונתם הם.
6. פסיקת בית המשפט העליון שניתנה לאחרונה מאמצת גישה זו במפורש. כך אומר הנשיא שמגר כי לנוכח מעמדו של הכותל המערבי בעיני כל העם, מובנות הדאגה והשקידה על שני יעדים: קיום חופש גישה לכותל והחלת חובה לשמור על כבוד המקום. לדעת הנשיא, יש לשאוף למכנה משותף שהוא "הסתפקות בעיקרי ההסדרים המבטיחים חופש גישה וחופש תפילה לכל אחד", ללא כפיית אורח התנהגות ייחודי על מי שאינו רוצה בכך וללא פגיעה ברגשות המאמינים."
7. כך גם השופט שלמה לוין, הקובע כי את חוק השמירה על המקומות הקדושים יש לפרש לפי המכנה המשותף המקובל על הציבור בישראל בכללותו; ועל כן הוא אומר, אין לאסור דרך תפילה מסויימת או קיום פעילויות בעלות אופי לאומי בשל העובדה שהללו היו לצנינים בקרב קבוצות מסויימות.
8. יצוין כי מרשיי ביקשו להמנע מחיכוך ומפגיעה ברגשות המתפללים במקום (למרות שזכותם לנהוג כרצונם), ולפיכך התרחקו ככל שניתן מן הכותל, וערכו את תפילתם בקצה המרוחק של רחבת הכותל. אולם גם בכך לגישתך, לא סגי.
9. מרשיי עומדים על זכותם, כזכותו של כל מאמין, מכל בית ישראל בארץ ובעולם, לקיים את תפילותיהם בכותל המערבי, על-פי מנהגם ואמונתם.
10. לאור האמור, אנו חוזרים ודורשים כי מרשיי יורשו לקיים את תפילתם, כרצונם ולפי מנהגם הם, תוך שתשמר זכותם לקיימה בבטחון ובבטחה ובלא כל הפרעה. אנו רואים את כבודו כמחוייב מתוקף תפקידו, כממונה על הכותל המערבי, להבטיח זכות זו.

בכבוד רב,

ענת בן-דור, עו"ד

העתק:

הרב אשר הירש - מנכ"ל האיגוד הבינלאומי ליהדות מתקדמת
הרב ג'וליאן קוק - רב קהילת בית-אל

MINISTRY OF RELIGIOUS AFFAIRS
MINISTER'S OFFICE

משרד לענייני דתות
לשכת השר

בס"ד, י"ג באב ה'תשנ"ד
21 ביולי 1994

אל: המנהל הכללי

מאת: יועץ השר

הנדון: תפילה בחזמת הכותל

מצורף בזה העתק תלונה, שהגיעה לכב' השר, מאת המרכז לפלורליזם יהודי מדינת ישראל
באב ה'תשנ"ד (13.7.94).

לטיפולך.

בברכה,

ישראל ליפל
יועץ השר

העק: כב' ראש הממשלה ושר הדתות
הרב הצמונה על הכותל, הרב גץ
הרב אורי רגב

א"ח - א"ח

משרד ראש הממשלה

היועץ המשפטי

ירושלים, י' באב התשנ"ד
18 ביולי 1994

אל: מר זאב רוזנברג, מנכ"ל משרד הדתות

הנדון: ועדת המנכ"לים לענייני "נשות הכותל"
מכתבך מיום 10.7.94

בהתאם לאמור להחלטת הוועדה, נשלח החומר הנוגע לעתירה ופסק הדין בבג"צ לחוות דעתם של הרבנים הראשיים לישראל.

טרם התקבלה כל תגובה מלשכותיהם, ואנו ממתינים לה.

עם קבלות חוות דעתם של הרבנים הראשיים, נפעל בהתאם לאמור בסיכום הישיבה.

בברכה
שרה בן-שאול (ויס) עו"ד
מ"מ יועץ משפטי
מרכזת הועדה

משרד ראש הממשלה

היועץ המשפטי

ירושלים, ו' באב התשנ"ד
14 ביולי 1994

מספר: 4

לכבוד

הרב יונה בן חיים טל - סיני

הנדון: ועדת המונכ"לים לענין הסדרי תפילה בכותל המערבי
מכתבך מיום 1.7.94

מכתבך שבסמך הגיע לעו"ד הולנדר, והוא ביקשני לענות לך בשמו.

כמובן שעמדתך, אותה הבעת במכתבך, תילקח בחשבון בעת דיוני הועדה, ואנו מודים לך על הפניה.

בכבוד רב

שרה בן שאול (ויס), עו"ד
מ"מ ליועץ המשפטי
מרכזת הועדה

Rabbi Jon-Jay Tilsen
הרב יונה טל-סיני

Congregation Beth El-Keser Israel
85 Harrison Street
New Haven CT 06515 USA
Office: (203) 389-2108
1 July 1994

עו"ד שמואל הולנדר
יושב ראש הוועדה הממשלתית
לבריקת הנושא של זכויות נשות הכותל
משרד ראש הממשלה
ירושלים

לעו"ד שמואל הולנדר שולם רב:

כרב ק"ק בית אל-כתר ישראל אשר בניו הייוון קונקטיקט ואשר לה שייכות מאתים וחמישים משפחות אני מבקש מכבוד יושב ראש הוועדה הממשלתית לבריקת הנושא של זכויות נשות הכותל להכיר בזכות של נשים כקבוצות וכיחידות להתפלל על יד הכותל המערבי כשהן עטופות בטליתות ולבושות תפילין ולקרא בספר תורה ולהתפלל בקול כמניין כרצונן.

הבקשה הזאת מבוססת על העמדה שכל הדברים האלו מותרים לגמרי לפי ההלכה ועל הרעיון שהכותל המערבי הוא חלק מורשה של כל עם ישראל (כולל נשים).

תודה רבה.

בברכה

יונה טל-סיני
יונה בן חיים טל-סיני

לשרה בן גאולה (וי"ס)
אני מאשר לך להכיר
בזכותך להתפלל
על ידי הכותל
13.7.94

המרכז לפלורליזם יהודי

The Israel Religious Action Center

לשוויון ערך האדם, צדק חברתי וסובלנות דתית
For Human Equality, Social Justice, Religious Tolerance

ירושלים, ה' באב, תשנ"ד
13 ביולי 1994
תיקנו: 3137/14

לכבוד
הרב גץ
הממונה על הכותל
ירושלים

נכבדי,

הנדון: הפרעה לקיום טקס קבלת שבת ברחבת הכותל

1. מרשינו, האגוד העולמי ליהדות מתקדמת והרב ג'וליאן י. קוק, רב קהילת בית אל ממישיגן, מלאו ידי לפנות אליך בענין סדרי בקור באזור הכותל בעקבות ארוע מביש שהתרחש ביום 27.5.94 ברחבת הכותל המערבי.
2. במועד זה, בשעת בין הערביים, הגיעה קבוצה בראשותו של הרב קוק לרחבת הכותל, כולם מקרב חברי בית הכנסת בית אל במישיגן, ארה"ב. על-פי התכנון המקורי התכוונה הקבוצה לערוך טקס קבלת שבת במקום. בשל הידיעה כי המתפללים האורתודוקסים רגישים לנוסחים אחרים של התפילה ולתפילה משותפת של נשים וגברים, בחרה הקבוצה לערוך את הטקס בחלקה האחורי והמרוחק של רחבת הכותל, מחוץ לאזורים המגודרים.
3. באמצע התפילה הפריע אחד מ"שומרי הכותל" את הטקס, וקבע כי לא ניתן להמשיך בתפילה, היות והקבוצה מורכבת מגברים ונשים. תוך דקות מעטות הצטרף אליו אדם נוסף, שצעק וגידף ומנע את המשך הטקס. שוטרים שנכחו במקום וסרו אל זירת הארוע, לא הצליחו (או לא ניסו) למנוע את ההפרעה.
4. יצויין כי בין האנשים שמנעו את המשך הטקס, זיהה עצמו אחד בשם יהושע רחמים, וטען כי הוא האחראי הראשי בכותל ושסמכותו משתרעת על כל הרחבה.
5. ככל הידוע למרשי, וודאי אף לך, טרם הוכרעה שאלת נוהגי התפילה באזור הסמוך לכותל, אשר הועלתה בעתירתן של "נשות הכותל", אבל אין להעלות על הדעת כי תוגבל חירות הדת, חופש התפילה והגישה החופשית אל האזור המרוחק מאזורי התפילה המיועדים לתפילה נפרדת של נשים וגברים. הכותל הינו אתר לאומי וככזה תוכל להבין את עוצמת הפגיעה במרשי, אשר ביקשו לראות את ביקורם ותפילתם במקום כפסגת ביקורם בארץ, ובמקום זאת נחשפו לאלימות ולקנאות דתית, אשר הותירה עליהם את רישומה השלילי עד עצם היום הזה, ואני חושש כי תהיה לה אף השלכה קשה בעתיד, על יכולתם לשוב ולבקר בארץ ועל הזדהותם עם מה שישראל מייצגת כלפי עם ישראל ומשפחת העמים.

6. אין המדובר בקבוצה זו בלבד אלא בקבוצות רבות המגיעות ארצה, ואשר רבות מהן מאוגדות במסגרת האיגוד העולמי ליהדות מתקדמת, הפועל בלמעלה מ-20 מדינות בעולם ומונה למעלה ממליון חברים.
7. אשר על כן, אבקשך לבדוק הארוע שתואר לעיל ולהודיעני מה הצעדים שנקטו על ידך למניעת השנותו ולהסקת המסקנות המתחייבות כנגד האחראים לפגיעה במרשי.
8. עוד אבקשך להודיעני מה הן ההנחיות התקפות באשר להבטחת חופש הפולחן ולו באזור המרוחק של רחבת הכותל, כדי לקיים איזון בין רגשותיהם של המתפללים באזור הכותל לבין זכותם של הבאים לרחבה, ואשר השקפת עולמם הדתית היהודית היא ליברלית ושוויונית, לקיים סדרי תפילה על פי מנהגם.

בכבוד רב,
 ח' אלול - ח' תשנ"ג, י"ז
 הרב אורי רגב, עו"ד
 ראש המרכז לפלורליזם יהודי

העתקים: מר יצחק רבין, ראש הממשלה והשר לענייני דתות
 משטרת הכותל.
 הרב ג'וליאן קוק, קהילת בית אל, משיגן
 הרב אשר הירש, מזכ"ל האיגוד העולמי ליהדות מתקדמת.

משרד ראש הממשלה

היועץ המשפטי

ירושלים, ד' באב התשנ"ד
12 ביולי 1994

מספר: 4

לכבוד
הרב מנחם פורוש
מרכז אגודת ישראל
רחוב פרס 2
ת.ד. 513
ירושלים

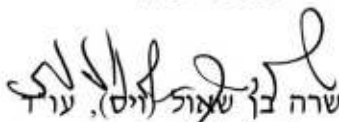
הנדון: מכתבו של הרב יאודה גץ, רב הכותל
פנייתך למנכ"ל משרד רה"מ, מיום כ"ז בתמוז התשנ"ד

פנייתך שבסמך הועברה ללשכתנו, כמרכזת ועדת המנכ"לים לעניין הסדרי תפילה
ברחבת הכותל המערבי.

מכתבו של הרב גץ הגיע לתעודתו, ואף נענה, ברוח הדברים האמורים.

מצ"ב העתק מתשובתנו לרב גץ, ואני מקווה כי פנייתך נענתה.

ב ב ר כ ה

שרה בן שמואל (ויס), עו"ד
מ"מ ליועץ המשפטי

העתק: מר ש. שבס, מנכ"ל משרד רה"מ

10/07/94

- בלמ"ס -

לשכת המנהל הכללי

טופס מעקב והנחיה לטיפול

מס' שוטף: 1418

נתקבל ב-: 10/07/94

מאת : מנחם פרוש

אל : שמעון שבס

מתאריך: 06/07/94

הנדון: העתק ממכתבו של הרב יאודה גץ

----- הנחיות לטיפול ומעקב -----

הנחיה לטיפול:

להעביר ל- : לצה"ב בן זיו - לוחם

דחיפות : בטיפול

למעקב ב- : _____

----- מ י ל ו ת מ פ ת ח -----

----- ה ע ר ו ת -----

CENTRAL AGUDATH ISRAEL
OF ERETZ ISRAEL
JERUSALEM

מרכז אגודת ישראל
בארץ ישראל
ירושלים ת"ז

המשרד: רחוב פרס 2 - ת.ד. 513 - טלפון 385251
OFFICE: 2 Press St. - P. O. B. 513 - Tel. 385251
פקס. 385145

כ"ז תמוז תשנ"ד
Date _____ ב"ה, יום _____

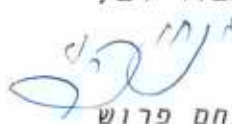
כבוד
מר שמעון שבס
מנכ"ל משרד ראש הממשלה
הקריה
ירושלים

שלום וברכה, -

קבלתי העתק מכתבו של הרב יאודה גץ רב הכתל,
המדבר בעד עצמו.

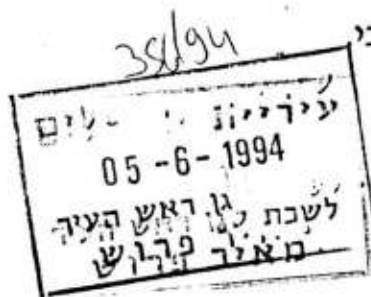
אני מוצא לחובה להפנות תשומת לבך להביא את
הנושא בפני ראש הממשלה ולנקוט בכל הצעדים
הדרושים כדי לשמור על הסטטוס-קוו ולמנוע חסיסה
כי כל פגיעה בנוהלים המקובלים ליד שריד בית
מקדשנו הוא רגיש מאד.

בכבוד רב,

ד"ר יצחק (צוקר) ז"ל

מנחם פרוש

כ' בסיון תשנ"ד

בס"ד

לכבוד
חברי הועדה לבדיקת סדרי תפלה ליד הכותל המערבי
בידי ראש הועדה מר שמעון שבס יצ"ו.
מנכ"ל משרד ראש הממשלה.
ירושלים.

אישים וכבדים,

בידכם נתונה כעת ההכרעה לשמר על השלום, והשלוח במקום המקודש ביותר
כיום לעם ישראל, או חלילה לגרום להפיכתו לזירת התנגשויות בלתי פוסקות
ולהתלהטות יצרים אשר תגרם חס ושלום לחלול חי ולחלול כבוד ישראל בעולם.

למעלה מעשרים ושש שנים בתפקידי ליד שריד בית מקדשנו, השתדלתי לשמר כעל
בבת עיני שכל יהודי - ואפילו הגוי - המבקר בכותל, יחוש באווירה של רוגע של
קדושה ושל דבקות ואחוד בין נשמת האדם לבוראה, ולא לתת לשום גורם מכל נמוק
שהוא, להפר את האזון העדין הקיים.

ואפילו בחר הבית, שורש ועיקר לכל קדושת ארץ ישראל, לא ניתן ליהודי להתפלל -
ובצדק - בכדי שלא לגרום למתיחות שאחריתו מי ישורנה.

קבוצת הנשים הבאות לערך תפלה כגברים ליד הכותל, אינן מחפשות דוקא שלמות
קיום המצוות, אלא הכנסת נימה של שוויון בביכול.

וכבר בווכוח שהיה לי אתן ברחבת הכותל, אמרתי להן: "אינני יודע אם בביתכן אתן
שומרות על מצוות היהדות כגון כשרות, טהרת המשפחה, שמירת שבת וכדומה. אך,
דבר אחד ברור לעיני כל, אתן חולכות בגלוי ראש, דבר הנוגד באופן בוטה את
ההלכה, ורק ספר תורה טלית ותפלין בכותל חסדים לכן ! אלא כל כוונתכן היא
לערער על תורת ומנהגי ישראל ולקנטר את המתפללים".

ואצטט מדברי אחד מגדולי הפוסקים בדורנו (אגרות משה, אורח חיים, חלק ד' סימן מ"ט)
בענין עטוף נשים בטלית "פשוט הוא רק בחשקה נפשה לקיים מצוות אף כשלא
נצטוותה. אבל מכיון שאינו לכוונה זו אלא מצד תרעומת על התורה, אין זה מעשה
מצוה אלא אדרבא, מעשה אסור..." עיי' לענינו. ואוסיף עוד מדברי מהרי"ל (שר"ס
החדשות, אורח סימן ז') "שנשים תמנענה מכך" וכן פסק הרמ"א (אורח חיים סימן י"ז סעיף ב')
"אך מחזי כיוהרא, ולכן אין להן ללבוש ציצית..."

ומנהג ישראל תורה היא ועיין "המשפט העברי" מהדורה ג' תשמ"ח עמוד 713 ואילך שמנהג יכול וישמש הוא עצמו מקור יוצר לדין. ועיין עוד בספר "מנהגי ישראל" לפרופ' שפרבר, מקורות ותולדות חלק א' בעמוד ס"א.

ועיין עוד "בבית יצחק" כרך י"ז תשמ"ה עמוד 127 וזה לשונו השייך לענינו "מאחר שמעולם לא נהגו הנשים לקיים מצוות תפלה וקריאת התורה באופן כזה, אין לנו לשנות ממסורת אבותינו ולבדות מלבנו אופני הנהגות מחודשות... ולא זו בלבד, אלא איסורא נמי איכא לשנות במנהגים..."

ואפילו בדבר חגיגת בת-מצוה יש משום כך איסור לקיימה בבית כנסת. וקדושת "בית הכנסת" היא קדושה עליונה, מקדש מעט, ועל אחת כמה וכמה הכותל המערבי שהוא בית הכנסת המקודש ביותר בעולמה של היהדות ושלעולם לא זזה השכינה ממנו.

הרבנים הראשיים הנוכחיים שליט"א טרם התייחסו לענין, אך, אצטט מפסקי דינים של הרבנים הראשיים לישראל לשעבר הרה"ג רבי א. כהנא שליט"א והרה"ג רבי מ. אליהו שליט"א:

א. "אבל כשבאות לשנות את ההלכה והמנהג בפני רבים במקום קדוש ככותל המערבי, דברי שמעורר ריב ומדון וקטטות, יש בכך גם אסור של רבוי מחלוקת בישראל, וביזוי מקום קדוש".

ב. אנו מצווים ומוזהרים שלא לשנות שום מנהג ובפרט במנהגי תפלה ובית כנסת... ולפיכך אסור לעשות שום שנוי בסדרי התפלה המקובלים מדורי דורות בכותל המערבי שהוא שריד בית מקדשנו ותפארתנו..."

ואסיים בדברי בעל "החפץ חיים" זלה"ה (מ"ב, לו"ט סימן קנ"א ס"ק כ'): וכל שכן שיש ליזהר בבית כנסת ובבית מדרש מעון דבורים אסורים ומחלוקת וקטטות, כי מלבד שהם עוונות חמורים מאוד עוד יגדל העון יותר במקום קדוש, כי הוא מזלזל בכבוד השכינה.

ולאור כל הנ"ל, אנא מכס אישים נכבדים, השמרו נא מלהפוך את רחבת הכותל המערבי לשדה קרב ושמרו נא על קדושתו העליונה מכל משמר, ויהי א-לקים עמכם.

המעתייר בעדכם ובעד כל ישראל עתירת החיים והשלום.

ובכבוד רב.

362

הרב מ. סניל הנכבד,
אני יסבס נא עצה זמ אלא להיפך
אסיי גיבי גנול המאמץ הזה למען
נעלה ואשמירה על מנהגי ישראל סגא.
היניגא.

Handwritten signature

העתק:

כבוד הרבנים הראשיים לישראל.

DIRECTOR GENERAL
MINISTRY OF RELIGIOUS AFFAIRS
JERUSALEM ISRAEL

המנהל הכללי

משרד לענייני דתות

ב"ה, ב' במנחם אב התשנ"ד
10 ביולי 1994

לכבוד
מר שמעון שבס
יו"ר הועדה ומנכ"ל משרד ראש הממשלה
ירושלים

שלום רב!

הנדון: נשות הכותל

כזכור סכמנו בועדה על סדרת פגישות.
לא סוכם מי המזמין והמתאם את הפגישות.
אבקש עמדתכם בעניין.

בכבוד רב,

אורי רוג

זאב רוזנברג
המנהל הכללי

העתק: עו"ד שמואל הולנדר, מזכיר הממשלה.
עו"ד שרה בן שאול, משרד ראש הממשלה. ✓

משרד ראש הממשלה

היועץ המשפטי

ירושלים, ב' באב התשנ"ד
10 ביולי 1994

מספר: 4

לכבוד

הרב י. מ. לאו, הרב הראשי לישראל
הרב א. בקשי-דורון, הראשון לציון

הנדון: הסדרי תפילה ברחבת הכותל המערבי

עפ"י החלטת ועדת המנכ"לים לענין הסדרי תפילה ברחבת הכותל המערבי, הריני להעביר אליכם, לחוות דעתם, את פסק הדין בבג"ץ בענין עתירת "נשות הכותל", ואת החומר הנוגע בדבר.

לנוחיותכם, להלן תמצית העובדות שהביאו לפסיקת בג"ץ, ובעקבותיה להחלטת הממשלה על מינוי ועדת המנכ"לים הנ"ל:

א. המדובר בשתי קבוצות של נשים אשר עניינן נדון במאוחד. העותרות בבג"צ 257/87, "קבוצת ראש חודש", הן נשים מירושלים המתפללות במניין, עולות לתורה ומקיימות חזרת הש"ץ. העותרות בבג"צ 2410/90, הן קבוצת נשים תושבות ארה"ב, אשר הקימו את "הוועד הבינלאומי למען נשות הכותל". המתפללות לטענתן, "על פי ההלכה האורתודוקסית ועל פיה בלבד", ומשום כך אינן קוראות לעצמן "מנין", אינן עולות לתורה, אלא קוראות בה, ואינן מקיימות חזרת הש"ץ, על אף שגם הן מתעטפות בטלית, ובלשונו של המשנה לנשיא ביהמ"ש העליון בדימוס, בפסק דינו (סעיף 39):

"עתירתן של העותרות בבג"צ 257/89 [קבוצת ראש חודש]", נוגדת את עולמה של הלכה ופסיקתה מדורי דורות. גם בעולמה של היהדות האורתודוקסית חלוקות הדעות בצורה חריפה ביותר. הדעה האחת היא שבבג"צ 2410/90 [ועד נשות הכותל]..."

ב. נסיונותיה של קבוצת "ראש חודש" לקיים תפילה כמנהגה עלו בתוהו. נגרם מתח בין המתפללים ומהומות קשות פרצו עקב כך והמשטרה נקראה להתערב. גם נשות "הוועד הבינלאומי למען נשות הכותל" ניסו להתפלל כמנהגן ליד הכותל, אך משנמנעה מהן הגישה אליו, התפזרו בשקט.

משרד ראש הממשלה

היועץ המשפטי

- ג. שתי קבוצות הנשים עתרו לבג"צ. לקראת הדיון בעתירות, הצטרפו מיזמתם כמשיבים נוספים להן, חוגים המתנגדים לקיומן של התפילות האמורות, שהציגו עצמם כחרדים לענין. העתירות נדחו ברוב דעות. יחד עם זאת, הנשיא שמגר הציע לממשלה "לשקול מינויה של ועדה שתוסיף ותבדוק את הנושא לעומקו כדי להגיע לפתרון שיקיים את חופש הגישה לכותל ויצמצם פגיעה ברגשות המתפללים".
- ד. הממשלה מינתה ביום 17.5.94 (החלטה מס' 3123), ועדת מנכ"לים ברשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה, ובהשתתפות מנכ"ל משרד הפנים, מנכ"ל משרד הדתות, והיועץ המשפטי למשרד ראש הממשלה, ויועצת רה"מ למעמד האשה - כמשקיפה.
- ה. העותרות הגישו בקשה לדיון נוסף, אשר נדחתה עקב מינוי ועדת המנכ"לים, תוק הערה כי "שערי בית המשפט פתוחים תמיד".
- ו. ועדת המנכ"לים, בישיבתה מיום 20.6.94, החליטה כי "היועץ המשפטי של משרד ראש הממשלה יעביר לרבנים הראשיים לישראל את החומר הנוגע לעתירה ואת פסק הדין בבג"צ".
- עודה לכם על מתן חוות דעתכם, במהירות האפשרות.

בכבוד רב

שמואל הולנדר
היועץ המשפטי

מצורפים בזה:

- א. עיקרי טיעון מטעם העותרות בבג"צ 256/89;
- ב. עיקרי טיעון מטעם העותרים בבג"צ 2410/90;
- ג. עיקרי טיעון מטעם המשיבים בבג"צ (ש"ס, דגל התורה);
- ד. עיקרי טיעון מטעם המשיבים (המדינה) בבג"צ 257/89;
- ה. עיקרי טיעון מטעם המשיבים בבג"צ 257/89;
- ו. פסק הדין (המאוחד) בבג"צ;
- ז. החלטת הממשלה בענין ועדת מנכ"לים.

משרד ראש הממשלה

היועץ המשפטי

ירושלים, כ"ז בתמוז התשנ"ד
6 ביולי 1994

מספר: 4

אל: המנכ"ל

הנדון: פנייתה של ח"כ יעל דיין לראש הממשלה
מכתבה מיום 25.5.94

1. להלן הצעת תשובה, בהתייעצות עם מר ישראל ליפל, יועץ השר לענייני דתות:

א. ועדת המנכ"לים לעניין הסדרי תפילה ברחבת הכותל המערבי, שהוקמה בהחלטת הממשלה מס' 3123 מיום 17.5.94, מונה חמישה חברים. לוועדה צורפו שתי נשים. הגב' נאוה ארד, יועצת ראש הממשלה למעמד האשה, צורפה כמשקיפה ועו"ד שרה בן-שאול (ויס), ממשרד ראש הממשלה, כמרכזת.

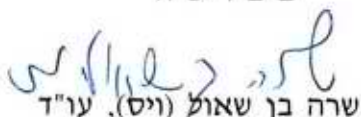
בעקבות מינויו של עו"ד שמואל הולנדר למזכיר הממשלה, ממלאת את מקומו, עד לבחירת יועץ משפטי חדש למשרד ראש הממשלה, עו"ד שרה בן-שאול (ויס).

ב. הועדה לבדיקת תפקודם של בתי הדין הרבניים שהוקמה לבקשתי, מונה שמונה חברים.

הועדה הודיעה, שעם תחילת עבודתה, תוזמן פרופ' אליס שלוי להופיע בפניה כדי שתוכל לעלות את כל הנושאים שהיא מבקשת לדון בהם. כן תצטרף הועדה אשה נוספת כמשקיפה בישיבותיה, עם התחלת הדיונים בה.

2. מר י. ליפל שוחח עם הרב בקשי-דורון, הראשון לציון, אשר הסכים לצרף אשה כמשקיפה בישיבות הוועדה. טרם נקבע מי תצורף.

ב ב ר כ ה

שרה בן שאול (ויס), עו"ד
מ"מ ליועץ המשפטי

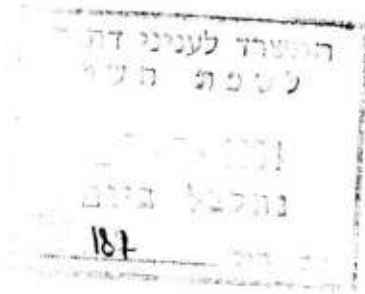

הכנסת

עומע-דיין-908

חברת הכנסת

ירושלים, ט"ו בסיון התשנ"ד
25 במאי 1994

לכבוד
יצחק רבין
שר הדתות

שלום רב,

נודע לי כי הוקמו שתי ועדות בעלות נגיעה ישירה לנשים. האחת בנושא תיפקוד בתי דין והשניה שהוקמה עפ"י בקשת בית המשפט העליון, בנושא כללים הקובעים את הנעשה בכותל. בועדות אין אף אישה.

אני תובעת צירופן המיידית של נשים לוועדות, ביחס הולם לשתי הוועדות המטפלות בנושאים שהנפגעות העיקריות שלהן הן נשים.

אודה להתייחסותך.

בברכה,

ח"כ יעל דיין

DIRECTOR GENERAL
MINISTRY OF RELIGIOUS AFFAIRS
JERUSALEM ISRAEL

המנהל הכללי

משרד לענייני דתות

ב"ה, ח' באייר התשנ"ד
19 באפריל 1994

לכבוד

שר איתן הבר
יועץ ראש הממשלה
משרד ראש הממשלה
ירושלים

שלום רב!

הנדון: הרכב הועדה לבדיקת תפקודם של בתי הדין הרבניים
סימוכין: מכתבד מיום 7.4.94 ש-ב-036

אני מציע להשיב לפרופ' אליס שלוי שלאחר שהוועדה תתחיל בישיבותיה היא תזמין את פרופ' אליס שלוי להופיע בפני הועדה כדי שתוכל להעלות את כל הנושאים שהיא מבקשת לדון בהם והועדה תתייחס בעניינים אלה בכל הכבוד והרצינות.

בכבוד רב,

אנכא
ראש רחוב
המנהל הכללי